اولین روزنامه تخصصی معدن و صنایع معدنی ایران

روزگار معدن

www.rouzegaremadan.ir

شنبه • ۲۹ اردیبهشت ۱۴۰۳ • ۹ ذی القعده ۱۴۴۵ • ۱۸ مه ۲۰۲۴ • سال هفتم • شماره ۱۳۰۶ • ۸صفحه • قیمت ۱۰۰۰۰ تومان

ارزیابی به ارتقای کارآمدی در همه ابعاد کمک می کند

دکتر حسین مدرس خیابانی در مراسم افتتاحیه دهمین دوره ارزیابی جایزه بهره‌وری معادن و صنایع معدنی کاظهار کرد: ارزیابی موضوع بسیار مهمی است چراکه باعث ارتقای کارآمـدی، رفع نارسـائی‌ها و ایجاد رقابت سـالم و مثبت می‌شود و از این منظر برای ما اهمیت بسیار زیادی دارد.

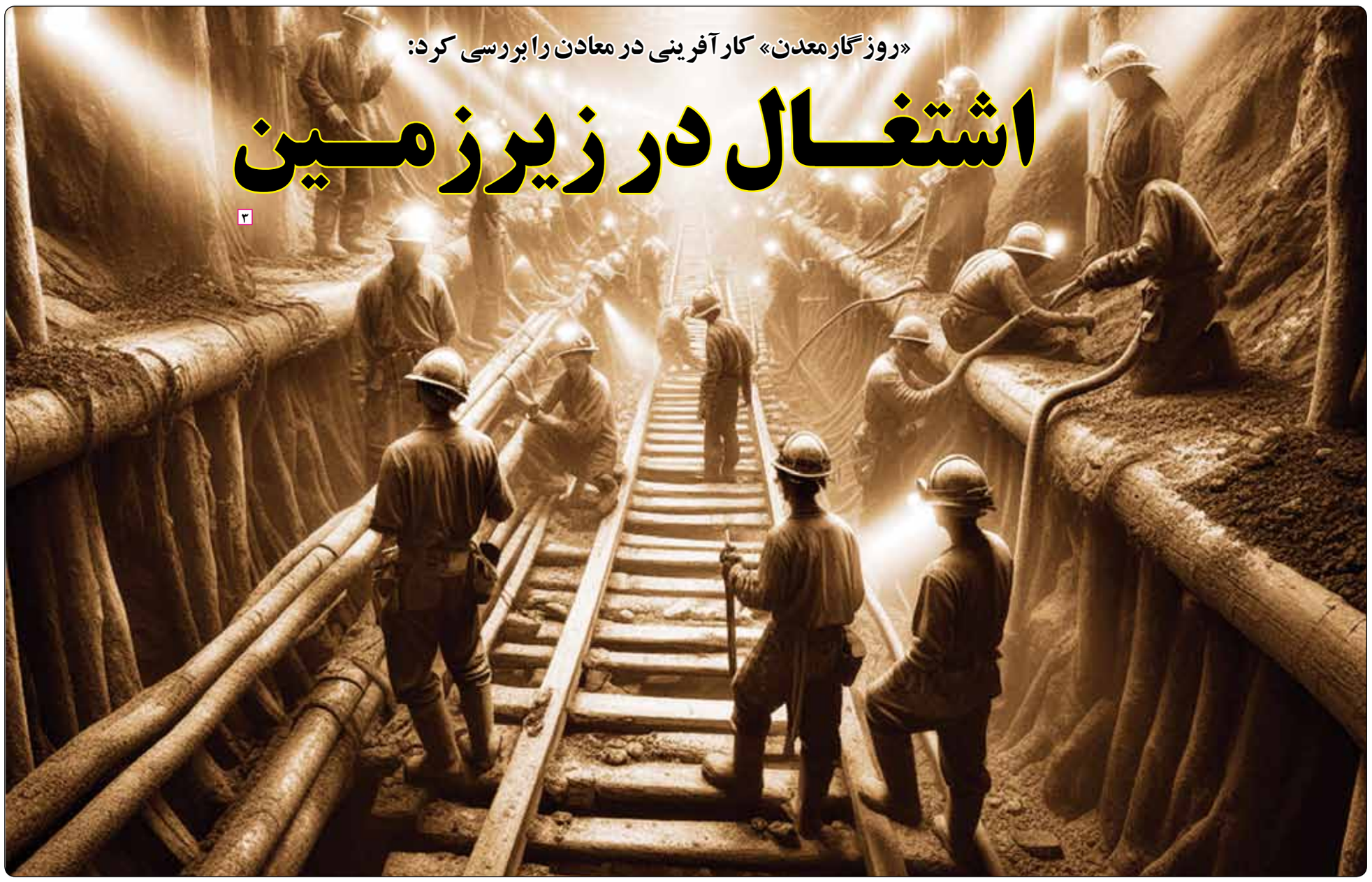
۲

گام بلند برنامه هفتم برای توسعه صنعت آب و برق

«علی‌اکبر محرابیان» سه‌شـنبه در همایش سراسـری مدیران ارشـد وزارت نیـرو و مدیران آب و برق سراسـر کشـور، با تبریک دهه کرامت گفت: با همت و تلاش همه مدیران و کارکنان صنعت آب و برق کشور، خدمت‌رسانی خوبی در پیشبرد و بهره‌برداری از پروژه‌ها با تعیین اهداف و استراتژی‌ها انجام شد.

۷

«روزگارمعدن» کارآفرینی در معادن را بررسی کرد:

اشتغال در زیرزمین

۳

طرح: مهدی کاوه ای AI

یادداشت‌ها

توسعه صنایع پایین‌دستی در گرو سیاست‌گذاری‌های کلان

۲

کاستی‌های بخش معدن از کجا آغاز می‌شود؟

۳

ضرورت توسعه حمل ریلی

۴

راهکاری برای غلبه بر کمبود مواد معدنی

۵

انتقال صنایع آب‌بر به سواحل جنوبی

۶

سایه ناامیدی در بازار سرمایه

۸

تیترهای روز

گام بلند برنامه هفتم برای توسعه صنعت آب و برق ۷

قلک شکسته بورس تهران ۸

روایتگری، نقطه گسست از تبلیغات سنتی

روابط عمومی، تحول محتوایی و افزایش سرمایه اجتماعی

محمـد جامعـی- مدیر روابـط عمومی شـرکت فولاد خوزستان به مناسبت ۲۷ اردیبهشت‌ماه روز جهانـی ارتباطات و روابط عمومی: در سال‌های اخیر رهبر فرزانه انقلاب اسلامی با تحلیل نقشه‌ها و برنامه‌های دشـمنان انقلاب اسـلامی برای وارونه جلوه دادن حقایق و دلسرد نمودن مردم از انقلاب و نظـام، بـر ضـرورت امیدآفرینی و نشـاط بخشـی در جامعه تاکید فرموده‌اند. دقیقا در نقطه مقابل تلاش دشـمن که بـرای ناامید کردن مـردم برنامه‌ریزی می‌کند تزریق امید به جامعه به‌عنوان راهبردی اصولی و ضروری می‌بایست مورد توجه قرار بگیرد.

در این میان نقش نهـاد روابط عمومی در سـازمان‌ها، نهادهـا و شـرکت‌های مختلف بسـیار حائز اهمیت اسـت. از یکسو انعکاس دستاوردها، موفقیت‌ها و پیشرفت‌ها و انتقال آن به افکار عمومی و از سـوی دیگر کسـب نظرات و دیدگاه‌هـای مردم و انعکاس آن به مدیران و متولیان امر رسالت مهمی است که روابط عمومی‌ها به دوش می‌کشند.

در سـال‌های اخیر به مـوازات تحریم‌های گسـترده و ظالمانـه آمریـکا، بنگاه‌هـای خبرپراکنی متعددی در خارج و گاهی داخل کشـور سـعی کرده‌اند تا با القای ناکارامدی، سـیاه نمایی و کوچک شـمردن پیشرفت‌ها در عرصه‌هـای مختلف، میان مـردم و نظام اسلامی زاویه ایجاد کنند. در چنین شرایطی بـار اصلی و مهـم حفظ انسـجام اجتماعی، وحـدت ملـی و رابطه میان ملـت و نظام از یکطرف بعهده مسـئولان بخش‌های مختلف کشور بواسطه عملکردشـان و از طرف دیگر برعهده ی روابط عمومی‌ها بواسـطه انعکاس مطلوب و حرفه‌ای تلاش‌ها و دستاوردها بوده است.

نکتـه حائز اهمیت آنسـت که بـرون داد عملکرد روابط عمومی صرفا بر نوع نگاه مردم به یک دسـتگاه، سازمان و یا شرکت محدود نمی‌شـود بلکه بـر امیدواری آنها نسـبت به خدمات و پیشرفت‌های نظام می‌افزاید.

سرلوحه قراردادن اصول مهم اخلاقی چون صداقت و راستگویی، اسـتفاده از ابزار روز و تکنولوژی‌های رسـانه‌ای و همگام شـدن با تحولات در عرصه ارتباطات و ایجاد تحول در عملکرد روابـط عمومی‌ها به لحاظ محتوایی می‌تواند اثربخشـی روابط عمومی‌ها بر افکار عمومـی را دوچندان کند، ضمن آنکه به نظر می‌رسـد یک تغییر رویکـرد جدی در روابط عمومی‌ها به سمت روایتگری ضروری است.

رویکـرد سـنتی به روابـط عمومی مبتنی بر انعـکاس آماری و تصویـری عملکردها با اسـتفاده از ابزار قدیمی رسانه‌ای بوده است امـا در عصـر جدید بـا روایتگـری می‌توان عملکـرد موثرتری در انعـکاس عملکردها و دستاوردها داشـت به‌ویژه با استفاده از ابزار جدید رسـانه‌ها و شـبکه‌های مجازی. ازاین رو تولید محتوای مبتنـی بر روایت می‌تواند دشـواری‌ها، تلاش‌هـا، کیفیـت فعالیت‌هـا و فراینـد به ثمررسـیدن آنهـا را بخوبی به تصویر بکشـد و مخاطبان ارتباط عینی‌تری با فعالیت‌های بخش‌های مختلف برقرار کنند و نوعی همدلـی را میان مردم و مسـئولان برانگیزد.

امیدواریم روابـط عمومی‌ها با درک عمیق از شـرایط روز جامعـه و نقش بی بدیل خود در صیانت از آرمان‌ها و دستاوردهای انقلاب اسلامی، در مسـیر حرفه‌ای‌تر شدن و تلفیق دانـش و تکنولوژی روز و نهایتا امیدبخشـی بـه جامعه بیـش از پیش موفق باشـند و با بازنمایی واقعیت‌ها و انعکاس دسـتاوردهایی که در شـرایط دشوار جنگ اقتصادی بدست می‌آیند زمینه‌های هم‌افزایی و شـکوفایی در میان مردم را فراهم کنند. بدین طریق روابط عمومی‌ها، نقشـی مستقیم بر تقویت سرمایه اجتماعی در جامعه نیز خواهند داشت.

نماینده ویژه وزیر صمت؛

فولاد خوزستان پیشرو صنعت فولاد است

علـی گلشـنی نماینده ویـژه وزیر صمت و رییس شورای تحول و پیشرفت وزارت صمت، حمیدرضا فلاح رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت خوزسـتان و هیات همـراه با امین ابراهیمـی مدیرعامل و قائم‌مقـام و جمعی از معاونان و مدیران شرکت فولاد خوزستان روز چهارشنبه ۲۶ اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۳ در سالن کنفرانس ساختمان سـردار شهید حاج قاسم سلیمانی دیدار نمودند.

به گزارش خبرنگار روابط عمومی، گلشـنی در این نشسـت گفت: فولاد خوزستان پیشرو در صنعت فولاد است. این شرکت با تمام توان خود در حال تلاش بوده و ارزآوری برای کشور دارد. اگر شرکت‌های پیشران در صنعت مانند شرکت فولاد خوزستان حمایت شوند، با توجه به شعار سال ما شـاهد جهش تولید خواهیم بود.

نماینـده ویژه وزیـر صمت اظهار داشـت: ناتـرازی انرژی یکی از مشـکلاتی اسـت که شرکت فولاد خوزستان با آن دست به گریبان اسـت و در کاهش آمار تولید این شـرکت تا ۵۰ درصـد تاثیرگـذار بـوده اسـت. برطرف نمودن مشـکلات موجود در صنعـت، نیاز به حمایت‌های رسانه‌ای دارد. این آمادگی وجود دارد که برای برطرف نمودن مشکلات گام‌های موثری برداشته شود.

رئیس شـورای تحـول و پیشـرفت وزارت صمـت در ادامـه گفـت: از شـرکت فـولاد خوزستان با وجود کارکنان خلاق و با تدبیری که دارد، انتظار خط‌شکنی می‌رود. وزارت نیرو در راستای افزایش تولید، صادرات و بهره‌وری شـرکت‌های بـزرگ تولیدی، بیـش از پیش همراه و همگام باشد.

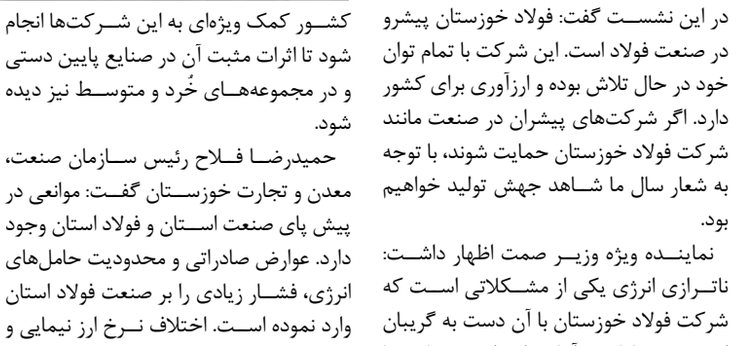
گلشـنی تصریح نمود: ما نبایـد دچار خود تحریمی شـویم. اکنون که شرکت‌های بزرگ تولیدی در کشور تحریم هستند، باید از داخل کشـور کمک ویژه‌ای به این شـرکت‌ها انجام شود تا اثرات مثبت آن در صنایع پایین دستی و در مجموعه‌هـای خُرد و متوسـط نیز دیده شود.

حمیدرضـا فـلاح رئیس سـازمان صنعت، معدن و تجارت خوزسـتان گفـت: موانعی در پیش پای صنعت اسـتان و فولاد استان وجود دارد. عوارض صادراتی و محدودیت حامل‌های انرژی، فشـار زیادی را بر صنعت فولاد استان وارد نموده اسـت. اختلاف نـرخ ارز نیمایی و بازار آزاد، فشـار زیادی به صنعت وارد نموده است.

امیـن ابراهیمـی مدیرعامل شـرکت فولاد خوزسـتان گفـت: ایـن شـرکت ارزآوری مناسـب و همچنین رتبه نخست در صادرات تولیـدات غیرنفتی در سـطح کشـور را دارد. فولاد خوزسـتان نیـروی انسـانی خبره‌ای را تربیت کـرده اسـت. صنعت فولاد کشـور با تهیـه زیرسـاخت‌ها می تواند تـا ۶۰ میلیون تن ظرفیت را در کشـور ایجاد نماید. با توجه به ظرفیت ۳۲ میلیون تنی در سـال گذشته، بیش از نیمی از آن، مازاد بر نیاز داخل است.

ابراهیمی اظهار داشت: با توجه به شعار سال جدید که سه کلیدواژه‌ی مردم، تولید و جهش را بـه همراه دارد، وجود عـوارض صادراتی به نوعی، تنبیه صادراتی برای فولاد خوزستان و این صنعت در نظر گرفته شـده است. با توجه بـه دو برابر نیـاز داخلی کـه در تولید فولاد وجـود دارد، یکی از مهم ترین چالش‌های ما، تحریم‌های سخت صادراتی در سال ۲۰۲۰ و وضع عوارض داخلی است.

وی در ادامه گفت: بـا نگاهی که به صنعت فـولاد وجود دارد، زیرسـاخت‌های آب و برق و گاز متناسـب با برنامه‌های توسعه‌ای کشور انجام نشده اسـت. کمتر از ۱۰ درصد برق، ۲ درصد گاز و ۲ درصد آب کشور در این صنعت مصرف می‌شود. اما در سه سال گذشته، هزینه بـرق ۳ برابـر، گاز نزدیک بـه ۱۰ برابر و آب نزدیک به ۵ برابر افزایش یافته است.

ابراهیمـی گفـت: در دو سـال گذشـته به دلیل قطعی حامل‌های انرژی، شـرکت فولاد خوزسـتان نزدیـک به ۱۳ همـت دچار زیان شـده است. در فصل‌های گرم سال، به راحتی قطعـی حامل انرژی برق برای شـرکت فولاد خوزستان انجام می‌شود. بنابر تحقیقات انجام شـده اگر هر منزل در کشور ۱۵ دقیقه قطعی برق داشته باشـد، کمبود برق صنعت جبران می‌شـود. در شرکت فولاد خوزستان، استفاده از گاز سـنگین، بهـره وری تولیـد محصول فولادی را کاهش می‌دهد.

ابراهیمـی در ادامه بیان نمود: این شـرکت بـرای افـق ۱۴۱۰ حرکت توسـعه‌ای را برای خود تعریف نموده که با به بهره‌برداری از زمزم ۳ شـرکت که به دستان رئیس‌جمهور محترم افتتـاح شـد و پـروژه فولادسـازی در فولاد شـادگان و با توجه به توسـعه یافتگی شهر، پروژه وین‌فنسینگ برای پیشگیری از بادبرگی مواد اولیه و انتشار آلودگی در محیط پیرامون در حال انجام اسـت و این اقدامات مسـیر را برای دستیابی به چشم‌انداز افق ۱۴۱۰، هموار خواهد ساخت.

روزگار معدن
شنبه
۲۹ اردیبهشت ۱۴۰۳ • ۹ ذی القعده ۱۴۴۵ • ۱۸ مه ۲۰۲۴
سال هفتم • شماره ۱۳۰۶

یادداشت

توسعه صنایع پایین‌دستی در گرو سیاست‌گذاری‌های کلان

رضا فرزانه
فعال صنعتی

صنعت آلومینیوم یکی از صنایع استراتژیک در جهان محسوب می‌شود و آلومینیوم به سبب کاربردهای متنوع خود نقش بسزایی در اقتصاد و تجارت کشورها دارد.

خوشبختانه سرمایه‌گذاری‌های مناسبی در ایران برای تولید آلومینیوم انجام شده است، به طوری که در سال گذشته ۶۳۵ هزار و ۵۹۷ تن شمش آلومینیوم در داخل تولید شد. با این وجود، اکثر جوامع توسعه‌یافته برای سودآوری بیشتر به دنبال تولید و صادرات محصولات نهایی با ارزش افزوده بالاتر هستند؛ در نتیجه توسعه صنایع پایین‌دستی برای تحقق این امر، در اولویت آن‌ها قرار دارد.

این موضوع درست نقطه مقابل اقدامات دولت و صنایع بالادستی در ایران است زیرا عرضه پایین شمش آلومینیوم در بورس کالای ایران منجر به افزایش قیمت مواد اولیه و در نهایت قیمت تمام شده محصولات شده است.

از سوی دیگر به دلیل سوددهی بالای بازارهای موازی، تمایلی به سرمایه‌گذاری در حوزه تولید و توسعه فعالیت‌های واحدهای صنعتی نیست؛ به همین دلیل سازمان‌های دولتی متولی باید برای توسعه صنایع پایین‌دستی آلومینیوم، اقدامات لازم در راستای رفع موانع مسیر تولید و افزایش بیش از پیش روند سودآوری را انجام دهند.

با توجه به فرایند تولید محصولات در شرکت صنایع توری کاشان، نیروی انسانی و عملکرد آن از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است؛ به همین دلیل ارتقای مهارت کارکنان که تاثیر مستقیمی بر بهره‌وری مجموعه دارد، همواره در اولویت برنامه‌های اصلی ما بوده و توجه خاصی به این موضوع داریم. در همین راستا سال گذشته کلاس‌های آموزشی متعددی در زمینه‌های فنی، ایمنی، مروری بر فرایندهای تولید و عملکرد ماشین‌آلات برای کارکنان برگزار شد اما اقدامات شرکت صنایع توری کاشان در خصوص آموزش نیروی انسانی به این موارد محدود نمی‌شود زیرا آموزش مقوله پویایی است.

به همین دلیل از بین کارکنان، افراد باتجربه و ماهر انتخاب شدند تا به عنوان استاد، فرایند تولید را به صورت تئوری و عملی آموزش دهند.

همچنین نیروهای جدیدالورود نیز باید حدود سه ماه آموزش ببینند که پس از پایان دوره آموزشی با فراگیری کامل سرفصل‌ها، در صورت تایید استادان شرکت به فعالیت خود ادامه می‌دهند.

لازم به ذکر است که تمرکز ما روی آموزش و افزایش مهارت نیروی انسانی در فرایندهای ابتدایی تولید و ریخته‌گری معطوف شده است زیرا افزایش بهره‌وری و کاهش هدررفت مواد اولیه در این بخش، کمیت و کیفیت محصولات نهایی را هم تحت تاثیر قرار می‌دهد.

یکی از اقدامات دیگر ما به منظور افزایش بهره‌وری، تعیین پاداش پرسنل بر اساس میزان تولیدات است؛ به همین دلیل در صورت بهبود شاخص‌های عملکردی مجموعه، مبالغ بیشتری به کارکنان پرداخت می‌شود و آن‌ها هم تلاش خواهند کرد که این روند رو به رشد ادامه یابد. البته در کنار این موارد برای افزایش بیشتر انگیزه افراد و ارتقای راندمان شرکت، دستمزد کارکنان حدود ۳۰ درشد بیشتر از میزان اعلام شده، در نظر گرفته می‌شود.

حضور در بازارهای بین‌المللی یکی از مهم‌ترین اهداف تولیدکنندگان به شمار می‌آید زیرا صادرات محصولات منجر به رشد و توسعه بیشتر واحدهای تولیدی می‌شود.

به همین دلیل نهادهای دولتی باید اقدامات لازم به منظور کاهش هزینه‌های صادراتی و تسهیل روابط بین بانکی (داخلی و خارجی) را در دستور کار خود قرار دهند.

باید اضافه کنم که برخلاف مواد معدنی خام و محصولات میانی صنعت فولاد، محصولات نیمه‌ساخته آلومینیومی مشمول عوارض صادراتی نمی‌شوند؛ در این صورت صادرات آن‌ها ارزش افزوده زیادی برای کشور به همراه دارد و باید مسیرهای صادراتی هموار شود.

در کنار هزینه‌های صادراتی، قیمت تمام شده محصولات نیز یکی از مولفه‌های مهم در بازارهای رقابتی محسوب می‌شود اما در حال حاضر آلومینیوم در ایران با قیمتی فراتر از قیمت‌های بین‌المللی به فروش می‌رسد زیرا شمش آلومینیوم عرضه شده در بورس کالای ایران کمتر از نیاز صنایع پایین‌دستی بوده و مبنای قیمت‌گذاری آن نرخ ارز آزاد و بهای جهانی آلومینیوم است.

به طوری که نیاز صنایع پایین‌دستی به شمش آلومینیوم حدود ۵۰۰ تا ۶۰۰ هزار تن در سال است اما میزان عرضه آن در بورس کالای ایران به نصف این مقدار می‌رسد.

با افزایش رقابت تولیدکنندگان در این تالار صنعتی، قیمت‌های اعلام شده برای خرید آلومینیوم حدود ۲۰ تا ۲۵ درصد با قیمت پایه اختلاف دارند که همین مسئله مانع از رشد صادرات می‌شود.

گفتنی است که صنایع بالادستی از این پتانسیل برخوردار هستند که میزان تولید خود را افزایش دهند اما برای تامین مواد اولیه، ناچارند بخشی از شمش تولید شده را تهاتر کنند؛ در این شرایط دولت باید با توسعه زیرساخت‌های کشور در حوزه انرژی و تامین مواد اولیه، سبب افزایش تولید و عرضه آلومینیوم و متعادل‌سازی قیمت آن در داخل شود که در همین راستا افق ۱۴۰۴ برای تولید یک میلیون و ۵۰۰ هزار تن شمش آلومینیوم تعریف شده است.

مسلما با تحقق این امر، رقابت برای خرید آلومینیوم کاهشی شده و قدرت صادرات صنایع پایین‌دستی افزایش می‌یابد.

دولت باید با اتخاذ راهبردهایی سبب رشد حاشیه سود فعالیت‌های تولیدی، رفع موانع موجود در مسیر حرکت تولیدکنندگان و کاهش هزینه‌ها شود؛

متاسفانه در حال حاضر سرمایه‌گذاری در بازارهای سرمایه، ارز، املاک و مستغلات سود بیشتر و هزینه کمتری برای سرمایه‌گذاران به همراه دارد.

برای اینکه شرایط تولیدکنندگان مناسب و حوزه تولید و صنعت سودآور باشد، مواضع دولت، جامعه مدنی و اقتصاد کشور باید متناسب با یکدیگر تعیین شود.

به عنوان مثال، قیمت‌گذاری محصولات به صورت سلیقه‌ای صحیح نیست و دولت و نهادهای مدنی باید بر این موضوع نظارت کنند و یا مانع از ایجاد انحصار در بازار شوند.

همچنین یکی از اقدامات دیگری که می‌تواند زمینه سرمایه‌گذاری بیشتر در واحدهای تولیدی را فراهم کند، اخذ مالیات و افزایش هزینه‌های سرمایه‌گذاری در سایر بازارها است.

مدیرعامل شرکت ملی صنایع مس ایران:

ارزیابی به ارتقای کارآمدی در همه ابعاد کمک می‌کند

مدیرعامل شرکت ملی صنایع مس ایران با تاکید بر لزوم ایجاد شفافیت و رعایت اصل پاسخگویی گفت: ارزیابی به ارتقای سطح کارآمدی و بهره وری شرکت ملی مس کمک می‌کند.

دکتر حسین مدرس خیابانی در مراسم افتتاحیه دهمین دوره ارزیابی جایزه بهره‌وری معادن و صنایع معدنی که در محل سالن جلسات شرکت ملی صنایع مس ایران برگزار شد، اظهار کرد: ارزیابی موضوع بسیار مهمی است چراکه باعث ارتقای کارآمدی، رفع نارسائی‌ها و ایجاد رقابت سالم و مثبت می‌شود و از این منظر برای ما اهمیت بسیار زیادی دارد.

وی افزود: در فرآیند ارزیابی، علاوه بر مدل ارزیابی که باید به‌روز و عملیاتی باشد، ارزیابی فراگیر و مستمر از اهمیت ویژه ای برخوردار است که خوشبختانه در دهمین دوره ارزیابی جایزه بهره‌وری معادن و صنایع معدنی به این موضوع توجه شده است.

مدیرعامل شرکت ملی صنایع مس ایران تصریح کرد: ارزیابی به ارتقای سطح کارآمدی و بهره وری شرکت ملی مس کمک می‌کند و برای تحقق این مهم، تمام بخش‌های مختلف شرکت ملی صنایع مس ایران در فرآیند ارزیابی ضمن همکاری و پاسخگویی به سوالات احتمالی ارزیابان، مدارک و مستندات لازم را به منظور ارتقای فرصت‌های بهبود و تحقق اهداف سازمانی ارائه خواهند داد.

۵۰ سال سیاست توسعه پایدار معدن

گروه خبر

شرکت‌های معدنی از استخراج مواد معدنی با ارزش بهره‌مند می‌شوند، اما اغلب هزینه آن به‌حساب جامعه و محیط‌زیست است. هرچند تنظیم و قانون‌گذاری این فعالیت‌ها به چارچوب و سیاست‌های ملی هر کشوری بستگی دارد، با این حال اجرای درست اقدامات همچنان مشکل است.

برای گذار به‌سوی «معدن‌سازی پایدار»، دولت‌ها و شرکت‌ها باید تاثیرات اجتماعی معدن‌کاری را بشناسند و قوانین و مقرراتی را وضع کنند که نیاز به همفکری مستمر با جامعه در طول عمر معدن‌دارد.

صنایع استخراجی یا معدنی تاثیرات قابل‌توجهی بر محیط طبیعی و سلامت انسان دارند. ردپای عملیات معدنی اغلب از فضای بیرونی قابل‌مشاهده است، مناطق وسیع حفاری که مانند زخمی بر پیکره جنگل‌های سبز رویت می‌شود.

پیشرفت‌های تکنولوژیک تاثیرات زیست‌محیطی این بخش را تقویت کرده و در عین‌حال مزایای اقتصادی محلی را کاهش داده‌است، زیرا امکان حذف زیست‌توده گیاهی را با سرعت بیشتری فراهم می‌کند، درحالی‌که این موضوع در بسیاری از اکوسیستم‌های حساس که شرکت‌ها به تعهدات قراردادی خود احترام نمی‌گذارند صادق است، برخی از فناوری‌های جدید توسعه‌یافته، مانند معادن بدون آب و بدون زباله به نفع محیط‌زیست هستند.

فعالیت‌های معدنی می‌توانند سیستم‌های اجتماعی و محیطی را به‌صورت مستقیم و غیرمستقیم تحت‌تاثیر قرار دهند. اکتشاف، ساخت، بهره‌برداری و نگهداری معدن ممکن است منجر به تغییر کاربری زمین شود که منجر به جنگل‌زدایی، فرسایش، آلودگی و تغییر مشخصات خاک، آلودگی نهرها و تالاب‌های محلی و افزایش سطح صدا، گرد و غبار و انتشار گازهای گلخانه‌ای شود.

رهاشدن و تغییر کاربری معدن نیز می‌تواند اثرات زیست‌محیطی قابل‌توجهی به‌خصوص آلودگی خاک و آب را به‌همراه داشته‌باشد. در مقاله‌ای که در سال ۲۰۱۹ منتشر شد به این نکته اشاره‌شده بود که زیرساخت پشتیبانی فعالیت‌های معدنی، از جمله جاده‌ها، بنادر، خطوط راه‌آهن و خطوط برق، می‌توانند مسیرهای مهاجرت حیوانات را تحت‌تاثیر قرار دهند و تکه تکه‌شدن زیستگاه طبیعی را افزایش دهند.

دفع زباله‌های معدنی معمولا به‌عنوان بزرگ‌ترین تاثیر زیست‌محیطی برای اکثر عملیات معدنی شناخته می‌شود. حجم زباله‌هایی که انباشته می‌شوند، اغلب از حجم کل سنگ‌معدنی که استخراج و فرآوری می‌شود بیشتر است. با افزایش چشمگیر تقاضا در طول قرن گذشته، اکنون سنگ‌هایی با عیارهای پایین‌تر از طریق پیشرفت در استخراج و فناوری فرآوری استخراج می‌شوند.

نرخ تولید باطله‌های معدنی طی ۵۰ سال‌گذشته به‌طور تصاعدی افزایش‌یافته و در مطالعه‌ای در ۲۰۰۳ عنوان شد؛ برخی از معادن جداگانه بیش از ۲۰۰هزارتن باطله در روز تولید می‌کنند، بنابراین تحقیق درباره ویژگی‌ها و ترکیب شیمیایی باطله‌های معدن در طول مطالعات آزمایشی پیش‌امکان‌سنجی و تعیین رفتار باطله‌ها پس از انباشت در محل دپوی نهایی خود برای تعیین تعهدات و اثرات زیست‌محیطی حیاتی است.

پس از فروریختن سد اضافات معدن واله در برودامینیوی برزیل در سال ۲۰۱۹، شورای بین‌المللی معدن و فلزات (ICMM) دست به طراحی ابتکار صنعتی در تنظیم استانداردهایی برای جلوگیری از حوادث مشابه زد. فعالیت‌های معدنی می‌توانند مشاغل زیادی ایجاد کنند که پتانسیل بازکردن فرصت‌های اقتصادی را دارند که به‌طور مستقیم و غیرمستقیم به نفع اعضای جامعه است. این منافع اقتصادی ممکن است با مقیاس سود استخراج‌شده توسط شرکت‌های معدنی مطابقت نداشته‌باشد، زیرا بسیاری از معادن نیز احتمالا منشأ اصلی کار کودکان، فقر، آلودگی و بیماری هستند.

علاوه بر این، به‌رغم ایجاد شغل، برای دهه‌ها بیشتر درآمد حاصل از استخراج معادن از کسانی که بیشترین آسیب را متضرر می‌شوند، دور می‌ماند. گزارش در مورد معدنی در غنا که توسط دانیل تورفو در سال ۲۰۱۵ نوشته شده‌بود در جایی به‌درستی اشاره کرد که «در بسیاری از جوامع معدنی امروز، رابطه بین شرکت‌های معدنی و جامعه محلی را نمی‌توان به هیچ‌عنوان عالی توصیف کرد و این ممکن است اثرات پایین‌دستی بر بخش‌های مختلف جامعه داشته‌باشد اگر اقداماتی برای بهبود این رابطه انجام نشود.»

علاوه بر این، منابع معدنی قابل‌تجدید نیستند، پس از یک دوره اوج‌گرفتن تولید و درآمد، بهره‌وری و به‌همراه آن درآمد به ناچار کاهش می‌یابد، این کاهش تا زمانی ادامه دارد که آن منبع تخلیه شده و عملیات متوقف شود. بدون آمادگی برای این امر اجتناب‌ناپذیر، جوامع میزبان معادن بدتر از شکوفایی معادن در فقر فرو خواهند رفت. توضیح این امر در اقتصاد به‌اصطلاح «نفرین منابع طبیعی» خوانده می‌شود. چنین بهره‌برداری بیش از حد همراه با حاکمیت منابع ضعیف برای بسیاری از کشورهای درحال‌توسعه غنی از مواد معدنی چالش‌برانگیز است.

دو تصویر افراطی هنگام بررسی اثرات فعالیت‌های معدنی بر جوامع اطراف ظاهر می‌شود. به این معنا، معدن هر سه بُعد توسعه‌پایدار اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی را به چالش می‌کشد. وقتی دولت‌ها و شرکت‌های معدنی به این چالش‌ها رسیدگی نمی‌کنند، مناطق اطراف سایت‌های معدن اغلب به مناظر تخریب‌شده مملو از سکونتگاه‌های غیررسمی و معدنچیان صنعتگر بدل می‌شوند که در مجاورت زیرساخت‌های معدنی بزرگ و جمعیت هیولاوار کامیون‌ها زندگی می‌کنند.

▣ چالش حاکمیت معدنی بین‌المللی

به‌طور سنتی، جامعه بین‌الملل رویکردی بی‌توجه به معادن را درپیش گرفته‌است؛ هرچند به‌طور منظم کنفرانس‌های بزرگ توسعه‌پایدار برگزار شده‌است. شاید دلیل اصلی واگذاری امور به دولت‌های کشورها این باشد که این یک اصل کلی حقوق بین‌الملل است که حاکمیت اصلی منابع طبیعی کشورها بر عهده خود این کشورها است؛ در واقع این اصل در کنفرانس سازمان ملل‌متحد در مورد محیط‌زیست انسانی در سال ۱۹۷۲ در استکهلم سوئد، به‌عنوان اصل ۲۱ در اعلامیه استکهلم مدون شد.

هر چند طبق توصیه ۵۶ برنامه اقدام استکهلم از دبیرکل سازمان ملل‌متحد خواسته شده‌است تا بستری را برای تبادل اطلاعات در مورد استخراج و فرآوری مواد معدنی، از جمله شرایط زیست‌محیطی سایت‌های معادن فراهم شود.

بیست سال‌بعد، در کنفرانس سال ۱۹۹۲ سازمان‌ملل در مورد محیط‌زیست و توسعه (اجلاس سران زمین) در ریودوژانیروی برزیل، برنامه اقدام به تصویب رسید، دستور کار ۲۱، خواستار استخراج بیشتر از نظر زیست‌محیطی در فصل‌های ۱۱ (جنگل‌ها)، ۱۳ (کوه‌ها) و ۱۷ (اقیانوس ها) شده‌بود، با این حال اصل ۲ اعلامیه ریو بر حق حاکمیت کشورها برای بهره‌برداری از منابع خود تاکید داشت. ۱۰سال‌بعد در اجلاس جهانی توسعه‌پایدار (WSSD) در سال ۲۰۰۲، بند ۴۶ برنامه اجرایی ژوهانسبورگ (JPOI) اهمیت معدن، مواد معدنی و فلزات را برای توسعه اقتصادی و اجتماعی به رسمیت شناخت.

بند ۴۶ JPOI از دولت‌ها خواسته است: (الف) از تلاش‌ها برای رسیدگی به اثرات و مزایای زیست‌محیطی، اقتصادی، بهداشتی و اجتماعی معادن، مواد معدنی و فلزات، از جمله سلامت و ایمنی کارگران حمایت کنند. (ب) افزایش مشارکت ذی‌نفعان برای ایفای نقش فعال در طول چرخه حیات عملیات معدن، از جمله پس از بسته‌شدن برای اهداف بازسازی درنظرگرفته شود و در نهایت (ج) روش‌های معدن‌کاری پایدار را تقویت کنند.

اجلاس جهانی توسعه‌پایدار همچنین به ایجاد مجمع بین‌دولتی معدن، مواد معدنی، فلزات و توسعه‌پایدار (IGF) کمک کرد تا حکمرانی و تصمیم‌گیری را بهبود بخشد و از استخراج معدن برای توسعه‌پایدار استفاده کند. IGF اکنون از ۷۹کشور عضو از طریق ظرفیت‌سازی، از جمله بهبود شیوه‌های استخراج معدنی پایدار، رسیدگی به فرسایش پایه مالیاتی و تغییر سود و تضمین حاکمیت منابع و پیشرفت اجتماعی، حمایت می‌کند.

سرانجام، در سال ۲۰۱۲، در کنفرانس سازمان‌ملل در مورد توسعه‌پایدار (ریو+۲۰)، در بند ۲۲۸ «اهمیت چارچوب‌ها، سیاست‌ها و شیوه‌های قانونی و قانونی قوی و موثر برای بخش معدن را به رسمیت شناخت که منافع اقتصادی و اجتماعی را به ارمغان می‌آورد و شامل پادمان‌های موثری است که اثرات اجتماعی و زیست‌محیطی را کاهش می‌دهد، همچنین تنوع‌زیستی و اکوسیستم‌ها را از جمله در زمان و پس از بسته‌شدن معدن حفظ می‌کند.

با وجود توجه به معدن، این کنفرانس‌ها هرگز خواستار یک معاهده بین‌المللی جامع نشدند؛ اگرچه که معاهداتی با مقرراتی وجود دارد که می‌توانند به تنظیم صنعت کمک کنند. سه دسته از حقوق بین‌الملل مربوط به معادن عبارتند از: معاهدات سرمایه‌گذاری بین‌المللی، حقوق بین‌الملل حقوق بشر و کنوانسیون‌ها و معاهدات زیست‌محیطی.

معاهدات سرمایه‌گذاری بین‌المللی شرایط و ضوابط سرمایه‌گذاری خصوصی اتباع و شرکت‌های دولتی را در سرزمین‌های دیگر تعیین می‌کند. دولت‌ها، خود برای محافظت از سرمایه‌گذاری شرکت‌های خود در خارج از کشور این توافق نامه‌ها را منعقد می‌کنند.

دولت‌های کشور میزبان این کار را برای ترویج سرمایه‌گذاری خارجی در کشورهای خود انجام می‌دهند، درحالی‌که این موافقت‌نامه‌ها حمایت اقتصادی قوی و موثری را برای سرمایه‌گذاران فراهم می‌کند، اما حمایت‌های قوی مشابهی برای مردم و محیط‌زیست متاثر از سرمایه‌گذاری‌های معدنی ایجاد نمی‌کند. توافق‌نامه‌های حقوق بشری وجود دارد که می‌تواند از افرادی که در عملیات معدن کار می‌کنند و در نزدیکی آنها زندگی می‌کنند، محافظت کند.

اینها عبارتند از: اعلامیه جهانی حقوق بشر ۱۹۴۸، میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی ۱۹۶۶ و میثاق بین‌المللی حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی ۱۹۶۶. کنوانسیون ۱۹۸۹ حقوق کودک به‌کار کودکان می‌پردازد و کنوانسیون شماره ۱۶۹ سازمان بین‌المللی کار (ILO) در مورد حقوق مردمان بومی مبتنی بر احترام به فرهنگ‌ها و شیوه‌های زندگی مردمان بومی و قبیله‌ای است. اعلامیه غیرالزام‌آور ۲۰۰۷ سازمان‌ملل در مورد حقوق مردمان بومی و اصول راهنمای سازمان‌ملل در سال ۲۰۱۱ در مورد تجارت و حقوق بشر نیز در این دسته قرار می‌گیرند. اصول راهنمای سازمان ملل‌متحد بسیاری از شرکت‌های معدنی را به اتخاذ سیاست‌هایی سوق داده‌است که تاثیر مثبتی بر جوامع میزبان دارد؛ مانند ایجاد طرح‌هایی برای توسعه جامعه.معاهدات زیست‌محیطی که بیشترین تاثیر را بر معادن‌دارد، آنهایی هستند که از مناطق و منابع طبیعی محافظت می‌کنند. اعلام فهرست تحت‌یکی از این معاهدات می‌تواند مناطقی را برای توسعه معادن ممنوع کند و از جمله این مثال‌ها عبارتند از: کنوانسیون ۱۹۷۱ رامسر در مورد تالاب‌های بااهمیت بین‌المللی؛ کنوانسیون ۱۹۷۲ در مورد حفاظت از میراث‌فرهنگی و طبیعی جهانی و کنوانسیون ۱۹۷۹ بُن در مورد حفاظت از گونه‌های مهاجر حیوانات وحشی و در نهایت پروتکل ۱۹۹۱ در مورد حفاظت از محیط‌زیست موسوم به معاهده قطب‌جنوب که قطب‌جنوب را به‌عنوان «ذخیره‌گاه طبیعی اختصاص داده‌شده به صلح و علم» معرفی می‌کند و تمام فعالیت‌های مرتبط با معدن را ممنوع می‌کند. همه منابع کنوانسیون ۱۹۸۲ سازمان ملل‌متحد در مورد حقوق دریاها، استخراج معادن در بستر و زیر خاک را فراتر از محدوده صلاحیت ملی حاکم می‌کند و این فعالیت‌ها تحت‌نظر سازمان بین‌المللی بستر دریا تنظیم می‌شود.

البته معاهدات بین‌المللی نیز وجود دارد که به انتقال فرامرزی زباله‌های خطرناک می‌پردازد که می‌تواند شامل دفع پسماندها باشد. اینها شامل کنوانسیون ۱۹۸۹ بازل در مورد جابه‌جایی فرامرزی پسماندهای خطرناک و دفع آنها، کنوانسیون ۱۹۹۱ باماکو و کنوانسیون وایگانی ۱۹۹۵ است. در نهایت، کنوانسیون ۲۰۱۳ میناماتا در مورد جیوه به استفاده از جیوه در استخراج طلا در مقیاس کوچک (ASGM) می‌پردازد. این معدن‌کاران، عمدتا در کشورهای درحال‌توسعه، از جیوه برای استخراج طلا از سنگ‌معدن استفاده می‌کنند، زیرا استفاده از آن نسبتا ارزان و آسان است. تقریبا تمام جیوه مورداستفاده در نهایت مستقیما در محیط آزاد می‌شود و هوا، خاک و آبراه‌ها را آلوده می‌کند و معدنچیان و جوامع محلی را در معرض خطرات جدی برای سلامتی قرار می‌دهد.

▣ چالش مقررات داخلی

با وجود تمامی توافق‌های بین‌المللی، حاکمیت معدن همچنان تا حد زیادی به نهادها و چارچوب‌های قانونی ملی و محلی متکی است. بزرگ‌ترین چالش‌ها اجرای مقررات در جایی است که اجرای آن لازم است یا فقدان مجازات‌های قوی، یا فقدان اراده سیاسی برای اجرای مجازات‌ها است.

بسیاری از دولت‌ها اصل جریمه آلاینده‌ها را پذیرفته‌اند که با الزامات سختگیرانه فزاینده در چارچوب‌های زیست‌محیطی گنجانده شده‌است. دولت‌ها به‌طور سنتی از رویکردهای تجویزی (به‌نام استانداردهای فناوری) استفاده می‌کنند که فناوری‌های مشخصی را برای کاهش آلودگی مشخص می‌کند، اما اخیرا در ۲۰۱۸ طبق گزارشی از سازمان‌ملل گفته می‌شود که مقررات مبتنی بر عملکرد با اهداف خاص برای عملکرد زیست‌محیطی و ابزارهای اقتصادی گسترده‌تر شده‌است.

ابزار اصلی مورداستفاده برای کاهش اثرات زیست‌محیطی و اجتماعی، ارزیابی اثرات زیست‌محیطی است که از طریق آن دولت‌ها و شرکت‌های معدنی می‌توانند ارزیابی‌های تجمعی و استراتژیک را برای تدوین برنامه‌ها و سیاست‌ها انجام‌دهند. معضل بزرگتر مربوط به اجرای سیاست‌های داخلی است. دولت‌ها و شرکت‌های معدنی، با شناخت اثرات اجتماعی معدن، به‌طور فزاینده‌ای قوانین و مقرراتی را ایجادکرده‌اند که نیاز به مشاوره جامعه در طول عمر یک معدن‌دارد.

ایالات‌متحده، از طریق قانون اصلاحات و حمایت از مصرف‌کننده وال‌استریت داد-فرانک (Dodd-Frank) و در اتحادیه اروپا از طریق سازمان همکاری‌های اقتصادی و توسعه (OECD) چارچوب‌های دقیق لازم را برای شرکت‌های فهرست‌شده در بازارهای سهام برای ردیابی زنجیره تامین خود برای مواد معدنی درگیر ایجادکرده‌اند.

چنین ابتکاراتی نویدبخش است، اگرچه لزوما بر علت اصلی مشکل تمرکز نمی‌کند و همه مواد معدنی را شامل نمی‌شود.

متاسفانه، برخی از کشورهای درحال‌توسعه در پذیرش اصول مشاوره و مشارکت با جامعه بسیار کندتر عمل کرده‌اند و حتی در جایی‌که این عمل در قوانین ملی گنجانده شده‌است، اجرای صحیح اغلب مشکل‌ساز است. برخی از چالش‌ها شامل مواردی است که در آن کارکنان شرکت معدن با تخصص محدود توسعه اجتماعی یا بدون‌مشورت مناسب در مورد پروژه‌های منافع اجتماعی تصمیم‌گیری می‌کنند، یا هزینه‌های عملکرد اجتماعی مسیرهای فاسد را از طریق فرآیندهای مناقصه معیوب و بدون هیچ سودی برای جامعه دنبال می‌کنند.

▣ راه‌حل برد- برد

برای بهینه‌سازی مزایای صنعت معدن و کاهش اثرات منفی اجتماعی و زیست‌محیطی آن، نیاز به راه‌حل‌های نوآورانه‌ای وجود دارد. مشارکت‌های بین بخش‌های دولتی و خصوصی، با توجه به اراده سیاسی کافی و تعهد تجاری، یکی از این گزینه‌ها است.در سال ۲۰۱۱، مارک کوتیفانی، نیروهای خود را با پیتر برایانت از شبکه نوآوری Kellogg در یکجا جمع کرد تا راه‌حلی برای چالش‌های پیچیده‌ای که شرکت‌های معدنی با آن مواجه هستند، بیابند. فقدان مزمن سرمایه‌گذاری در نوآوری، بهره‌وری را کاهش داده و منجر به افزایش هزینه‌ها و بازدهی پایین‌تر از سرمایه شده‌بود. در همان زمان، مسائل زیست‌محیطی، بهداشتی و ایمنی میراث، مجوز اجتماعی معدن برای فعالیت در بسیاری از جوامع را کاهش داده بود.

راه‌حلی که در نهایت ابداع شد این بود که مدل کسب‌وکار معدن به‌عنوان یک مشارکت توسعه بازنویسی شده و با سهامداران برای دنبال‌کردن اهداف مشترک تلاش شود. این ابتکار شاهد توسعه برنامه‌های منطقه‌ای مشترک بین دولت، جامعه و شرکای معدن بود که منطقه جنوب آفریقا یکی از اولین کشورهایی بود که چنین ابتکاری را اجرا کرد. این مشارکت‌ها می‌توانند به‌طور مشترک زیرساخت‌ها، آموزش، خدمات بهداشتی و ظرفیت‌سازی را در این جوامع بهبود بخشند.

ماکو؛ مقصد جدید تجلی

در دیدار اخیر مدیرعامل شرکت تجلی با مدیرعامل سازمان منطقه آزاد ماکو، درباره فرصت‌های سرمایه گذاری در حوزه معدن و صنایع معدنی تصمیماتی گرفته شد. حال تجلی ورود به این منطقه و سرمایه گذاری در آن را با توجه به موقعیت خوب صادراتی بررسی می‌کند.شرکت پروژه محور تجلی توسعه معادن وفلزات در سرمایه گذاری های جدید خود به سراغ حضور در منطقه آزاد ماکو رفته است. بی شک حضور در چنین مناطقی می تواند درآمدهای صادراتی این شرکت را افزایش دهد. شرکت تجلی برای ورود به این بحث، منطقه آزاد ماکو را انتخاب کرده است که ظرفیت های معدنی خوبی در اختیار دارد.درواقع تجلی تنها به سراغ پروژه های سود آور نمی رود، بلکه در ارزیابی های خود مناطقی با ظرفیت های معدنی را هم در دستور کار دارد تا بتواند از این پتانسیل بهره برداری کند.

▣ اما چرا تجلی منطقه آزاد ماکو را انتخاب کرده است؟

این منطقه دارای ذخایر غنی مواد معدنی است که می تواند برای سرمایه گذاران جذاب باشد. از سویی دیگر دسترسی آسان به بازار صادراتی ترکیه می تواند مزیت دیگری برای جذب بیشتر سرمایه ها باشد. درواقع اصلی ترین دلیل برای این تصمیم تجلی فرصت های صادراتی در کنار مزیت های معدنی است. با ورود شرکت تجلی به منطقه و اجراء پروژه های معدنی به دلیل قرابت با کشورهای همسایه و مهیا بودن امکانات گمرکی و درگاه های انتقال محصول به خصوص به کشور ترکیه علاوه بر تامین نیاز داخلی دسترسی به بازارهای صادراتی می تواند با کمترین هزینه تمام شده محقق شود. در چنین شرایطی درآمدهای حاصل از صادرات برای تجلی افزایش خواهد یافت و همین موضوع می تواند بر افزایش توان این مجموعه اثر گذار باشد. اما این موضوع تنها به مسئله درآمدزایی ختم نمی شود. ورود شرکت تجلی به این منطقه و سرمایه گذاری در این زمینه منجر به اشتغالزایی خواهد شد. درواقع ورود تجلی به این منطقه می تواند رونق اشتغالزایی را چند برابر کند. البته پلن های تجلی بدون کارشناسی دقیق و ارزیابی ریسک های موجود وارد مرحله اجرا نمی شود. تجلی به منظور شناسائی ریسک های مربوط با سرمایه گذاری، طی انعقاد تفاهم نامه با شرکت های مشاور تراز اول این صنعت از خدمات آنها در زمینه امکان سنجی، تست پایلوت، مکان یابی ، فنی اقتصادی ، راستی آزمائی دراکتشاف محدوده مورد نظر بهره می برد .در صورت ورود تجلی به این منطقه ، صادرات سنگ به اروپا از مسیر ترکیه می تواند یکی از گزینه های اصلی باشد که این مجموعه آن را در دستور کار خود قرار دهد. ایران در حوزه سنگ های تزئینی و ساختمانی دارای پتانسیل های بالایی است، در آن سوی ماجرا نیز بازار خوبی در اروپا وجود دارد که می تواند سهم حوزه سنگ در ارز آوری غیر نفتی کشور را افزایش دهد.

روزگار معدن
شنبه
• ۲۹ اردیبهشت ۱۴۰۳ • ۹ ذی القعده ۱۴۴۵ • ۱۸ مه ۲۰۲۴
• سال هفتم • شماره ۱۳۰۶

«روزگارمعدن» کارآفرینی در معادن را بررسی کرد:

اشتغال در زیرزمین

شهریار خادمی

کارشناسان حوزه معدن بر این باورند که در جامعه ما تعریف درستی از مفهوم کارآفرینی در حوزه معدن وجود ندارد و اغلب اعتقاد دارند که کارآفرین کسی است که به‌طورمستقیم کار و اشتغال ایجاد می‌کند، اما در واقع باید گفت ایجاد کار و اشتغال، یکی از نتایج کارآفرینی است و تعریف دقیق کارآفرینی، اشتغال‌آفرینی نیست.

کارشناسان حوزه معدن بر این باورند که در جامعه ما تعریف درستی از مفهوم کارآفرینی در حوزه معدن وجود ندارد و اغلب اعتقاد دارند که کارآفرین کسی است که به‌طورمستقیم کار و اشتغال ایجاد می‌کند، اما در واقع باید گفت ایجاد کار و اشتغال، یکی از نتایج کارآفرینی است و تعریف دقیق کارآفرینی، اشتغال‌آفرینی نیست.گفته می‌شود این صفت به کسی تعلق می‌گیرد که در جایی که هیچ‌کس فرصتی و امکانی برای تغییر نمی‌بیند، او چیزی را می‌بیند که ما نمی‌بینیم. به‌عبارت دیگر، چنین افرادی با ارائه ایده‌های خلاقانه می‌توانند در بازه زمانی کوتاهی تولید ثروت کنند که در سایه آن، اشتغال هم ایجاد می‌شود و کار به‌وجود می‌آید.پس ابتدا باید این باور نادرست، تصحیح شود، زیرا بر این اساس، بسیاری از افراد از دایره کارآفرینی حذف می‌شوند، چون تعریف فوق درباره آنها مصداق پیدا نمی‌کند. البته افراد صاحب سرمایه‌ای که در کسب‌وکار خود موفق هستند و آن را به‌خوبی اداره می‌کنند و در نهایت اشتغال، تولید و صادرات را در کشور سامان می‌دهند، نقش بسیار مهمی دارند، اما نمی‌توان فعالیت آنها را کارآفرینی دانست.گفت‌وگوی امروز «روزگارمعدن» با مسعود کیانی، رئیس انجمن صنفی گوهرسنگ ایران درباره کارآفرینی و وجوه مختلف آن در حوزه معدن است.

یک کارآفرین را چگونه می‌توان توصیف کرد؟

اگر بخواهیم ویژگی‌های یک کارآفرین را به‌طورخلاصه موردبررسی قرار دهیم، می‌توان گفت: مغز این فرد پر از ایده‌های جدید و مسیرهایی است که دیگران به آن نیندیشیده‌اند و تا امروز طی نشده‌اند. چشم وی فرصت‌هایی را می‌بیند که از دید دیگران پنهان مانده است. چنین فردی گوش به زنگ دریافت بازخوردهای گوناگون است تا با تحلیل و بررسی آنها، مسیرهای جدیدی را تعریف کند و در پیش بگیرد. دهان وی تجربیات و دستاوردها را با دیگران به‌اشتراک می‌گذارد و در این زمینه امساک به خرج نمی‌دهد. قلب او پر از شور و اشتیاق به یافتن مسیرهای جدید پاسخ دادن به مشکلات و یافتن راه‌حل‌های نو است و در این مسیر به صدای قلب خود اعتماد می‌کند.

◉ کارآفرین در حوزه معدن کیست و چه ویژگی‌هایی دارد؟

خلق ارزش جدیدی را کارآفرینی می‌گویند که می‌تواند مادی یا معنوی باشد و تلاشی متعهدانه است به‌منظور ارائه خدماتی که می‌تواند ریسک‌پذیر هم باشد. کارآفرینی با اشتغالزایی متفاوت است؛ از این‌رو که فعالیت کارآفرینی را می‌توان به‌طورخلاصه نوعی فعالیت استارت‌آپی نامید، زیرا کار، فناوری یا خدمت نو و جدیدی ارائه می‌دهد و به این ترتیب، اشتغالزایی ایجاد می‌شود.

به‌عنوان‌مثال، وقتی کسی در یک کارخانه می‌خواهد پرسنل خود را افزایش دهد، اتفاق خاصی در مجموعه نیفتاده است و کار به روال سابق پیش می‌رود. تنها تحولی که ایجاد شده است، شاید افزایش ظرفیت تولید باشد که فرصت‌های شغلی بیشتری را ایجاد می‌کند. اما این ضرورت به‌معنای نوآوری نیست؛ تفاوت اشتغالزایی و کارآفرینی را می‌توان در این جمله خلاصه کرد.

بخش معدن کشور چقدر ظرفیت کارآفرینی و ایجاد اشتغال دارد؟

در کشور ما در حوزه معدن، کارآفرینی به‌ندرت اتفاق می‌افتد و معمولا با حوزه اشتغالزایی ترکیب می‌شود. به‌عبارت‌دیگر، معادنی که توسعه پیدا می‌کنند و کارخانجات فرآوری و متالورژی که صنایع پایین‌دستی خود را گسترش می‌دهند، زیرعنوان کارآفرینی قرار می‌گیرند. همان‌طور که اشاره شد، این تعبیر و تفسیری اشتباه است. درحال‌حاضر در کشور ما شیوه‌ها و روش‌های نوین حفاری مطرح شده است یا معدنکاری زیرزمینی که ریسک‌پذیری خاص خود را دارد. البته کارآفرینان نوآوری‌های جدیدی در این زمینه ارائه داده‌اند. به‌عنوان‌مثال، اکتشاف پهپادی یا روش‌های ژئوفیزیک جدید یا روش‌های جدید اکتشاف ژئوشیمیایی و اقداماتی از این دست که خلق ارزش‌افزوده، خدمت و تعهدی است که پیش از این به آن اشاره شد.

◉ تعریف کارآفرینی چه ویژگی‌هایی باید داشته باشد.

ژوزف شومپیتر، اقتصاددان و سیاسی‌دان اتریشی ـ امریکایی بود که پدر علم کارآفرینی نامیده می‌شود و معتقد است؛ کارآفرینی چیزی جز درک و بهره‌برداری از فرصت نیست. برای اینکه بدانیم کارآفرینی در حوزه معدن چگونه است، باید به تک تک این سرفصل‌ها بپردازیم و پاسخ این پرسش‌ها را بیابیم که آیا معدنکاری در کشور ما باتوجه به این المان‌ها تحقق پیدا کرده و کارآفرینی در این زمینه‌ها صورت گرفته است یا نه؟ پاسخ منفی است. موضوع اشتغال‌آفرینی معمولا پررنگ‌تر از کارآفرینی است، زیرا باتوجه به تعاریفی که ارائه دادیم، فرصت‌هایی که در کشور ما ایجاد می‌شود، معمولا بر اثر توسعه معادن یا کارخانجات صنایع‌معدنی است.آیا ما در زمینه عناصر کمیاب اقدامی انجام داده‌ایم؟ به‌عبارت‌دیگر، نوآوری صورت گرفته که بتوانیم این مواد را استحصال کنیم و از این طریق در گوشه‌وکنار کشور فرصت‌های اشتغال ایجاد شود. همین‌طور درباره گوهرسنگ‌ها چقدر استفاده کرده‌ایم یا از باطله‌ها که یک فرصت مغفول مانده در بخش معدن است، چگونه توانسته‌ایم بهره‌برداری کنیم. اگر کارآفرینی در هر یک از این روش‌ها، جدی گرفته شود و اتفاق بیفتد، هرکدام ظرفیت ایجاد فرصت‌های شغلی بسیار بیشتری خواهند داشت.

نکته دیگری که در زمینه کارآفرینی‌ها حائزاهمیت است، این است که فعالان این حوزه، چقدر توانسته‌اند تا خلقی نو داشته باشند. باید اعتراف کرد که به ظرفیت‌های کارآفرینی در حوزه معدن توجه چندانی نشده است؛ به‌عبارت‌دیگر، کارآفرینی حلقه مفقوده حوزه معدن است.برای مثال، آیا مس کاتدی که تولید می‌شود، به لوله مفتول سیم یا دیگر صنایع پایین‌دستی تبدیل می‌شود و از این طریق، فرصت و ارزش‌افزوده به‌دست می‌آید یا خیر؟ اگر توانایی این کار را نداریم، آیا مغز متفکری هست که بتواند از این فرصت‌ها برای ما ارزش بیافریند؟ درحال‌حاضر، مسی که تولید می‌شود را به‌صورت شمش صادر می‌کنیم یا می‌فروشیم؟ خیر. همین موضوع درباره فولاد، سرب، روی و...هم صادق است؟

بنابراین، روشن می‌شود که ما از ظرفیت معدنی که در کشور داریم، فقط برای ایجاد اشتغال استفاده کرده‌ایم، اما تلاش چندانی برای کارآفرینی با استفاده از این ظرفیت انجام نگرفته است.

کارآفرینی در چه زمینه‌هایی صورت گرفته است؟

باید گفت خوشبختانه بعضی از دانشگاه‌ها و مراکز علمی کارآفرینی کرده و بیشتر فعالیت‌هایی که انجام گرفته، قابل توجه و در حوزه استخراج و بهره‌برداری بوده و در حوزه فرآوری اقدامات چندانی انجام نشده است.

البته شرکت‌های پژوهشی زیرمجموعه نهادهای دولتی و حاکمیتی هم در برخی موارد به کار ورود کردند، اما چشم‌اندازی که باید به آن دست پیدا می‌کردند یا انتظاری که از آنها می‌رفت، تحقق پیدا نکرد.

به‌عنوان‌مثال، از این همه ظرفیت که در زمینه سنگ ساختمانی وجود دارد، تاکنون استفاده‌ای نشده است. ایده‌های نو و خلاقانه‌ای برای فرآوری این مواد و گشودن بازارهای جدید پیدا نشده یا راه‌هایی برای ادامه زنجیره ارزش و تولید محصول مناسب برای بازارهای بین‌المللی به‌دست نیامده و تنها اشتغالزایی در زمینه بهره‌برداری از معادن اتفاق افتاده است.به‌واسطه همین کمبودها، بسیاری از شرکت‌های فرآوری یا دچار شکست شدند یا از میان رفتند. مثال دیگری که می‌توانیم به آن اشاره کنیم، ساخت کاغذ سنگی است. ما ذخایر بسیار زیادی از آهک در کشور داریم و با این کار ظرفیت عظیمی برای اشتغال در کشور ایجاد خواهد شد و تنها فاصله‌ای که با این هدف داریم، حمایت دولت و فراهم کردن بستر کارآفرینی و نوآوری برای این کار است.

◉ چگونه می‌توان کارآفرین معدنی پرورش داد؟

ویژگی‌های کارآفرین حوزه معدن، خلاقیت و ریسک‌پذیری است و باید برای شکوفایی این ویژگی‌ها در وجود افراد، تلاش کرد. البته به‌عقیده من، توان مدیریتی هم در این زمینه اهمیت زیادی دارد، منظور این نیست که کارخانه‌ای را به کارآفرین بدهند تا آن را اداره کند، کارآفرین کسی است که باید بتواند معضلات موجود حوزه اقتصاد، صنعت و معدن حتی شرکت‌های کوچک معدنی، راه‌های بهینه فرآوری استفاده از فرصت‌های مغفول‌مانده و مانند آن را حل کند. درحال‌حاضر، اداره بسیاری از کارخانه‌ها و مجموعه‌های بزرگ حوزه معدن به‌دست برخی مدیران کم‌سواد و نالایق است که نه توان ریسک‌پذیری و نه ایده‌پردازی دارند و به‌طورقطع، چنین افرادی توانایی کارآفرینی هم ندارند. متاسفانه فرصت‌های اشتغال بسیار زیادی را هم از بین برده‌اند. حتی گاهی گمان می‌رود این اتفاقات از روی عمد و شاید حرکتی نفوذی باشد.

◉ آیا می‌توان دولت را در مقام کارآفرین بالقوه در حوزه معدن دانست؟ چطور باید ظرفیت‌های آن را بالفعل کرد؟

از نظر من دولت نمی‌تواند کارآفرینی بالقوه در حوزه معدن باشد. هرچند بخش اعظم منابع مالی در اختیار بخش دولتی است، اما می‌توان به‌جرات گفت تا امروز، هیچ اقدام موثری در زمینه کارآفرینی انجام نداده است.البته اقداماتی در زمینه اشتغالزایی انجام داده، چون فرصت‌هایی که در اختیار این بخش است، هیچ مجموعه دیگری در اختیار ندارد. به‌عبارت‌دیگر، ثروتی که در دسترس بخش‌های دولتی بوده، به‌صورت بهینه مورداستفاده قرار نگرفته است. به‌نظر می‌رسد تمام اتفاقاتی که در این مدت رخ داده را می‌توان در توسعه صنعت فولاد خلاصه کرد. آیا تا امروز اقدامی در راستای استفاده و فرآوری از عناصر استراتژیک انجام گرفته؛ پاسخ منفی است.اینها فرصت‌هایی بوده که تا امروز از بخش دولتی توقع می‌رفته است باتوجه به امکاناتی که در اختیار دارد، مورداستفاده قرار دهد، اما هیچ‌یک به نتیجه نرسیده، هیچ ایده جدیدی ارائه نشده، بازار جدیدی به‌دست نیامده و محصول جدیدی فرآوری نشده است.

البته چندی است، مراکز نوآوری در حوزه‌های استارت‌آپی ایجاد شده، اما هنوز خروجی قابل‌توجهی به‌دست نیامده است.پس در پاسخ به این سوال باید گفت باوجود اینکه شرکت‌های زیرمجموعه دولت؛ قدرت، ثروت و امکانات فراوانی در اختیار دارند، اما در زمینه فعالیت‌های کارآفرینی اقدام قابل‌توجهی انجام نداده‌اند و کارنامه درخشانی ندارند. در سند چشم‌انداز ۲۰ ساله تعریف شد که حجم تولید فولاد باید به ۵۵میلیون تن در سال برسد و تمام هم و غم خود را برای تحقق این هدف متمرکز کرده‌اند. شاید این اهداف توسعه‌ای، موضوع نوآوری و کارآفرینی را تحت‌الشعاع قرار داده و از اولویت خارج کرده است.

بنابراین در این حوزه باتوجه به تعریف ژوزف شومپیتر؛ نه بازار جدیدی خلق و نه کالای جدیدی تولید شده و نه شیوه ارائه خدمات تغییری پیدا کرده است.

تولید فولاد تماما در اختیار صنایع پایین‌دستی قرار می‌گیرد که آنها هم به‌نوعی دولتی هستند. به‌عبارت‌دیگر، تمام زنجیره تولید در اختیار خود آنها است و بازار جدیدی ایجاد نشده است.

امکانات صنعت فولاد تا امروز در اختیار کارآفرینان و نوآوران قرار نگرفته است تا به‌عنوان‌مثال از محصول تولیدشده، کالاهای جدید برای نمونه تولیداتی که در مقابل خوردگی مقاوم باشند، ساخته شود. آیا دولت ما توانسته است در نقش کارآفرینی باشد که بتواند از منابع پیرامون کشور و ظرفیت‌های معدنی کشورهای همسایه استفاده کند؟

◉ آیا دولت قدمی در مسیر ایجاد ساختاری جدید برای صنایع موجود برداشته است؟

پاسخ این پرسش هم روشن است؛ این هدف مهم، زیرسایه اهداف توسعه تولید گم شده است، تا کالای تولیدشده را در بورس به‌فروش برسانند و از این مسیر، دلالی توسعه پیدا می‌کند. دولت وظیفه دارد و می‌تواند با استفاده از امکانات خود، فرآیندهای کسب‌وکار را تسهیل کند تا بتوانند کارآفرینان بخش خصوصی را که نوآوری می‌کنند، موردحمایت قرار دهند. نیاز به حمایت دولت از اینجا ناشی می‌شود که ریسک این کار بسیار بالا است. نمونه‌های فراوانی وجود دارد که افراد در حوزه‌های مختلف با ایده‌های خلاقانه و کارآفرینانه نتوانستند تا توجه و حمایت دولت را جلب کنند و حاصل زحمات‌شان با اینکه گره‌گشایی فراوانی داشته، مورد بی‌مهری قرار گرفته است. دولت باید تمهیداتی بیندیشد تا زیرمجموعه‌های آن در مسیر کارآفرینی فضا را نبندند، سنگ‌اندازی نکرده و مسیرهای ارتباطی را قفل نکنند. دولت می‌تواند کارآفرین باشد و کالا و خدمات جدیدی ارائه کند و آن را اختیار جامعه قرار دهد.

◉ موانع کارآفرینی، به‌طورخلاصه چیست؟

کارآفرینی در دنیای امروز مثل هوا برای ادامه حیات معدنکاری است و انحصارطلبی و توزیع رانت در مجموعه‌های دولتی یکی از موانع شکوفایی و توسعه کارآفرینی است. برای مثال، محدوده‌های زیادی در دست زیرمجموعه‌های دولتی بلوکه شده است و اجازه نمی‌دهند کسی برای بهره‌برداری به این محدوده‌ها ورود کند. تنها مجموعه‌های دولتی و شرکت‌های تابع می‌توانند از این امکانات بهره‌برداری کنند و هرگونه ریخت‌وپاشی انجام دهند. آیا فرصتی که برای استفاده از فیروزه شهر بابک وجود دارد، موردتوجه قرار گرفته است؟ آیا استخراج این ماده معدنی گرانبها به‌شکل اصولی انجام می‌گیرد؟ آیا فرصتی که برای تولید ارزش‌افزوده و توسعه اشتغال می‌تواند فراهم کند، جدی گرفته می‌شود؟ آیا باطله‌های موجود در مواد معدنی را دولت در اختیار بخش خصوصی قرار می‌دهد که از گوهرسنگ‌ها یا عناصر کمیاب آن استفاده شود و مورد فرآوری قرار گیرد؟یا حتی برای حفاظت از محیط‌زیست، ایده‌های کارآفرینانه یا خلاقانه‌ای که در این زمینه وجود دارد، اقدامی انجام گرفته است؟

◉ پیشنهاد شما برای شکوفایی کارآفرینی در حوزه معدن چیست؟

خواهش من از دولت این است؛ موانعی که در بخش کارآفرینی وجود دارد، بردارد و به این موضوع توجه ویژه نشان دهد. اجازه بدهد که انحصارهای موجود شکسته شود و بخش خصوصی هم اجازه عرض‌اندام پیدا کند. دولت نباید رقیب بخش خصوصی و مانع رشد بخش شود و در این زمینه، کارشکنی کند. ما از دولت و مسئولانی که توان و اختیاری دارند، اما قدمی در این مسیر بر نمی‌دارند، گله‌مندیم. معدن شرایط جایگزینی نفت را دارد، اما با شرط و شروطی. در صورت فراهم شدن این شرایط، می‌توان واقعا انتظار کارآفرینی در حوزه معدن داشت. باید اشتغال‌آفرینی را حوزه‌ای جدا از کارآفرینی بدانیم.

◉ کارآفرینی فرآیندی است که ارزش‌افزوده به فعالیت‌ها می‌دهد.

نه اینکه فعالیت را توسعه بدهیم، شمش بسازیم و بعد بگوییم خداناگهدار. نظر برخی از دوستان این است که کارآفرینی برای ما سودآوری نخواهد داشت، اما باید این نکته را در نظر داشت که اشتغال و ارزش‌افزوده بالا ایجاد خواهد کرد و استقلال کشور را هم تضمین می‌کند.

یادداشت

کاستی‌های بخش معدن از کجا آغاز می‌شود؟

سهراب حسینی
فعال بخش معدن

معادن مواد اولیه موردنیاز بسیاری از صنایع را تامین می‌کنند و از این منظر، سهم بسزایی در خودکفایی صنعتی، اشتغالزایی مولد و همچنین تولید ناخالص ملی برعهده دارند. در همین حال با تکیه بر تولید مواد معدنی، می‌توان زمینه حضور موفق یک محصول در بازار جهانی را فراهم کرد که به رشد توسعه صادرات در بازار جهانی، منتهی می‌شود. بااین‌وجود با نگاه کلی به عملکرد معادن، می‌توان این‌طور ادعا کرد ظرفیت‌های این بخش آن‌طور که باید، موردتوجه سیاست‌گذاران نبوده است. تنها در شرایط تحریم و بروز محدودیت در تعاملات جهانی، معادن و ظرفیت‌های آنها موردتوجه سیاست‌گذاران قرار گرفت،اما این توجه نیز تنها با تکیه بر تاثیر معادن بر درآمدزایی بوده است. به‌بیان دیگر، نگاه بلندمدت و استراتژیک به فعالیت‌های معدنی وجود ندارد. گواه این ادعا را می‌توان در نبود سند استراتژیکی برای توسعه فعالیت‌های معدنی، جست‌وجو کرد. در این موقعیت در عمل امکانی برای توسعه فعالیت‌های معدنی، وجود ندارد.ایران در رده کشورهایی با ظرفیت‌های بالا معدنی قرار دارد، هرچند هنوز هم سرمایه‌گذاری کافی برای شناسایی دقیق این ذخایر، انجام نگرفته است. در واقع باوجود توان اثرگذاری بالای معادن در اقتصاد و مسیر توسعه صنعتی، این ظرفیت‌ها در کشور ما، آن‌طور که باید موردتوجه نبوده‌اند. کمااینکه هنوز هیچ سند استراتژیکی به توسعه فعالیت‌های بخش معدن اختصاص نیافته است و شاهد کمبودهای جدی زیرساختی در این حوزه هستیم.معادن تنها در دوره تحریم و بروز محدودیت جدی در روند فروش و صادرات نفت ایران، موردتوجه سیاست‌گذاران قرار گرفتند. متاسفانه در تعریف مسیر توسعه ایران، از تجربیات سایر کشورها و حتی تجربیات پیشین کشور، درس گرفته نمی‌شود. در چنین فضایی، حتی سند استراتژیکی برای توسعه فعالیت‌های معدنی، تعریف نشده است که براساس آن بتوان نقاط قوت و ضعف کنونی را شناسایی کرد.نبود سند توسعه استراتژیک معادن کشور، یکی از مهم‌ترین ایرادات حاکم بر فضای معادن است. در ادامه از نبود آمار دقیق و اطلاعات کافی معدنی باید به‌عنوان دیگر چالش حاکم بر این بخش یاد کرد. در حال حاضر آمار دقیقی از معادن فعال در کشور وجود ندارد. اصلا معیار فعال شناخته شدن یک معدن چیست؟ پرداخت حقوق دولتی را باید معیار فعال بودن یک معدن، لحاظ کرد؟ یا حداقلی از تولید را می‌توان به‌عنوان شاخصه فعالیت یک معدن، استفاده کرد؟کافی است نگاهی به برنامه هفتم توسعه بیندازید، در مجموع چند صفحه به توسعه فعالیت‌های معدن، زنجیره معدن و...، اختصاص داده شده و هیچ عدد و رقم مشخصی در این برنامه، ذکر نشده است و به‌بیان دیگر، هیچ استراتژی برای توسعه معادن در کشور وجود ندارد. توجه به این نکته ضروری است که آمار، نخستین پیش‌شرط توسعه فعالیت‌های معدنی یا به‌شکل کلی‌تر، هر نوع فعالیت اقتصادی است. بدون تردید نبود آمار دقیق معدنی و همچنین نبود سند استراتژیکی برای فعالیت در حوزه معادن، حکایت از بی‌توجهی سیاست‌گذاران به فعالیت‌های معدنی دارد؛ در نتیجه حرکت در مسیر صحیح یعنی گذر از این اشتباهات و رفع کمبودهای موردبحث.در درجه نخست انتظار می‌رود اهمیت و اثرگذاری فعالیت‌های معدنی در توسعه صنعتی و اقتصادی کشور، شناخته شود. در ادامه معادن به‌عنوان شاخصه‌ای اثرگذار در اقتصاد، موردتوجه سیاست‌گذاران قرار گیرند. نخستین قدم برای حرکت در مسیر توسعه فعالیت‌های معدنی، ساختارسازی است. همان‌طور که اشاره شد، نبود آمار و ارقام صحیح و دقیق از ظرفیت‌های معدنی و فعالیت‌های انجام‌گرفته در این بخش، بزرگ‌ترین چالش حاکم بر معادن است. برای رفع این کمبود انتظار می‌رود دانسته‌های کنونی در حوزه معدن تجمیع و براساس دانش حاصل از این تجارب، تصمیم‌گیری یا سیاست‌گذاری شود.چنانچه فعالیت‌های معدنی در مرکز توجه فعالیت‌های توسعه‌ای کشور قرار گیرند، باید زیرساخت‌های لازم آماده و آمارها و ارقام این حوزه تعیین شوند. میزان سرمایه‌گذاری در هر حلقه از فعالیت‌های معدنی به‌طورجداگانه، تعیین شود. در ادامه با هدف‌گذاری بهره‌وری و میزان تولید و فروش، مشخص و در ادامه برای این فرآیند، برنامه‌ریزی شود. اما در حال حاضر هیچ کار بنیادین و پایه‌ای در حوزه معدن، انجام نگرفته، البته معاونت معدنی وزارت صنعت، معدن و تجارت در این بخش تلاش بسیاری انجام داده است. اما باید اقرار کرد معاونت معدنی وزارت صنعت، معدن و تجارت، آن‌قدر توان، نیرو، پرسنل و سرمایه در اختیار ندارد تا به پایش بخش معدن بپردازد یا کمبودهای بنیادین این حوزه را مرتفع کند.البته پژوهش عمده‌ای در این زمینه انجام نگرفته، اما می‌توان با اتکا به آمار و اطلاعات بخش خصوصی، نقاط ضعف و کمبودهای این حوزه را مرتفع کرد. بنابراین برای بهبود شرایط، نیازمند یک پویش ملی هستیم، یعنی امکان هم‌افزایی میان اطلاعات فعالان بخش خصوصی انجام بگیرد و اطلاعات به اشتراک گذاشته شود. به‌ویژه آنکه بسیاری از انجمن‌های تخصصی فعال در حوزه معدن، مطالعات خوبی را در این بخش انجام داده‌اند. تجمیع این اطلاعات به ما در مسیر تدوین یک سند در حوزه معدن کمک می‌کند.

برای اولین بار در طول تاریخ شرکت فولاد اکسین خوزستان؛

راه‌اندازی پمپ سوم مجموعه پوسته زدا و در مدار قرار گرفتن کامل مجموعه پوسته زدا

مهندس علی محمدی مدیرعامل شرکت فولاد اکسین خوزستان با اعلام این خبر اظهار داشت: با تلاش و همت جهادگران شرکت فولاد اکسین خوزستان، برای نخستین بار از زمان راه‌اندازی خط تولید، پمپ سوم مجموعه پوسته‌زدا راه‌اندازی و مجموعه کامل پوسته‌زدای خط تولید در مدار قرار گرفت.

وی افزود: پوسته‌برداری از روی اسلب و ورق های تولیدی، وظیفه مجموعه پوسته‌زدا (Descaling) در خط تولید می‌باشد که به وسیله فشار آب با قدرت ۲۵۰ بار و دبی ۲۸۰ مترمکعب توسط سه پمپ سانتریفیوژ ۸ مرحله‌ای با سرعت کاری ۴۵۰۰ دور بر دقیقه انجام می‌شود.

محمدی خاطرنشان کرد: پیش از این دو پمپ مجموعه پوسته‌زدای شرکت فولاد اکسین، ساخت شرکت KSB آلمان بودند که دارای تکنولوژی خاص به خود هستند و پس از اعمال تحریم‌های ظالمانه علیه کشورمان، این شرکت همکاری خود را با فولاد اکسین قطع کرده بود.

وی بیان داشت: باتوجه به اهمیت این پمپ‌ها در فرآیند خط تولید، واحد نگهداری و تعمیرات شرکت فولاد اکسین، ساخت این دستگاه و قطعات آن را در دستور کار خود قرار دادند که خوشبختانه متخصصان

این شرکت با دانش داخلی، موفق به بومی‌سازی ساخت این پمپ‌ها شدند.

مدیرعامل شرکت فولاد اکسین تصریح کرد: راه اندازی پمپ‌ها و مجموعه کامل پوسته زدا در خط تولید شرکت فولاد اکسین خوزستان تاثیر بسزایی در فرایند تولید خواهد داشت و این موفقیت بار دیگر اهمیت اعتماد به متخصصان داخلی را نشان داد.

آگهی فراخوان مناقصه عمومی
نوبت دوم
شهرداری فردوسیه
شهرداری فردوسیه در نظر دارد نسبت به خرید و تحویل ۲۱۵ عدد نیوجرسی بتنی سه متری ارتفاع ۱۶۰ پاشنه ۸۰ وزن ۴۰۰۰ کیلوگرم از طریق مناقصه عمومی اقدام نماید. لذا اشخاص واجد شرایط جهت دریافت اسناد فراخوان و اطلاعات بیشتر می‌توانند از تاریخ ۱۴۰۳/۰۲/۲۲ با مراجعه به سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir در فراخوان شرکت نمایند.
۱- مبلغ اعتبار با احتساب مالیات بر ارزش افزوده به مبلغ: ۱۵/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال می‌باشد.
۲- سپرده شرکت در مناقصه: ۷۵۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال که بایستی نقداً به حساب شماره ۰۱۱۶۴۷۳۵۹۷۰۰۴ (شماره شبا IR۰۶۰۱۷۰۰۰۰۰۰۰۱۱۶۴۷۳۵۹۷۰۰۴) نزد بانک ملی به نام شهرداری فردوسیه یا بصورت ضمانتنامه بانکی تسلیم دبیرخانه این شهرداری گردد. لازم به ذکر است چنانچه برندگان اول و دوم مناقصه حاضر به عقد قرارداد نشوند سپرده آنان به ترتیب به نفع شهرداری ضبط خواهد شد.
۳- مهلت و محل دریافت اسناد مناقصه: از تاریخ انتشار آگهی تا ساعت ۱۴:۳۰ روز شنبه مورخ ۱۴۰۳/۰۲/۲۹ و محل دریافت اسناد آن صرفاً ازطریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran ir می‌باشد.
۴- مهلت و محل تسلیم پیشنهادات: متقاضیان می‌بایست پاکت‌های پیشنهاد قیمت خود را که برابر شرایط مندرج در اسناد مناقصه تنظیم شده است را حداکثر تا ساعت ۱۴:۳۰ روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۳/۰۳/۰۹ در سامانه تدارکات الکترونیک دولت www.setadiran.ir بارگذاری نمایند.
تذکر: صرفا اسناد پاکت‌های پیشنهاد (ب) و (ج) دارای امضای الکترونیکی مورد پذیرش است و در جلسه بازگشایی پاکت‌های (ب) و (ج) اسناد فیزیکی (کاغذی) و اسناد فاقد امضای الکترونیکی (دارای مهر گرم) به هیچ وجه مورد پذیرش نیست.
۵- مدارک لازم جهت دریافت اسناد: متقاضیان جهت دریافت اسناد می‌بایست از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت www.setadiran.ir . نسبت به تهیه اسناد اقدام نمایند.
۶- زمان بازگشایی پیشنهادها: ساعت ۱۵:۰۰ روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۳/۰۳/۰۹ می‌باشد.
۷- شهرداری در رد یا قبول یک یا کلیه پیشنهادات مختار است.
۸- هزینه درج آگهی به عهده برنده است.
۹- در صورت بروز هرگونه تناقض در موارد مندرج در آگهی با سامانه ستاد، ملاک عمل سامانه تدارکات الکترونیکی دولت خواهد بود.
۱۰- سایر شرایط در اسناد مناقصه قید شده است.
شهرداری فردوسیه
تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۳/۰۲/۲۲ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۳/۰۲/۲۹

روزگار معدن
شنبه
۲۹ اردیبهشت ۱۴۰۳ • ۹ ذی القعده ۱۴۴۵ • ۱۸ مه ۲۰۲۴
سال هفتم • شماره ۱۳۰۶

یادداشت

ضرورت توسعه حمل ریلی

محمد حیدرزاده
فعال صنعت سرب و روی

نبود تناسب میان توسعه‌یافتگی صنعت حمل‌ونقل و سایر صنایع در دهه‌های اخیر به چالشی جدی بدل شده است. توسعه‌نیافتگی صنعت حمل‌ونقل به افت قابل‌توجه ایمنی در این بخش منجر می‌شود و مخاطرات بسیاری را برای مردم به‌دنبال خواهد داشت. در حالت کلی، انتظار می‌رود همپای احداث رشد و توسعه معدن یا صنایع‌معدنی در یک منطقه، زیرساخت‌های مناسب برای فعالیت آن نیز، تامین شود. تامین دسترسی مناسب و کافی و توسعه مسیر حمل‌ونقل پیرامون محل احداث صنایع متناسب با ظرفیت تولید و تجارت آنها، ضروری است. اما باید اقرار کرد که در طول سالیان گذشته نسبت به این ضروریات، بی‌توجهی شده است.

فعالیت در حوزه معدن و صنایع وابسته به آن، نیازمند تامین زیرساخت‌های حمل‌ونقل است. حمل در کسب‌وکارهای موردبحث از انتقال مواد معدنی آغاز می‌شود و تا تولید محصول نهایی ادامه می‌یابد. بااین‌وجود توسعه‌نیافتگی زیرساخت‌های حمل در بخش معدن و صنایع‌معدنی، چالش‌هایی را برای فعالان صنعتی به‌همراه دارد.بخش بزرگی از انتقال و جابه‌جایی بار در حوزه معدن و صنایع وابسته به آن با کمک حمل جاده‌ای انجام می‌شود. بااین‌وجود تعداد کامیون‌ها و تریلی‌های کمپرسی برای حمل بار، به‌شدت محدود است. همین موضوع نیز، انتقال بار فعالان بخش معدن و صنایع وابسته به آن را کند و محدود می‌کند. حیدرزاده گفت: این دست محدودیت‌ها در برخی از فصول سال همچون تابستان که انتقال محصولات کشاورزی، بیشتر می‌شود شدت می‌یابد و عملا روند فعالیت صنایع را تحت‌تاثیر منفی قرار می‌دهد.

علاوه بر این، هرساله و در مقاطع مختلف شاهد برگزاری اعتصابات گسترده استانی، منطقه‌ای و حتی کشوری از سوی فعالان صنف حمل جاده‌ای هستیم. این اعتصابات فرآیند حمل و جابه‌جایی فعالان بخش معدن و صنایع وابسته به آن را تشدید می‌کند.ظرفیت‌های صنعت لجستیک ما در طول سال‌های گذشته به‌شدت قدیمی و فرسوده شده است. همین موضوع نیز عملا فشار مضاعفی را به بخش حمل‌ونقل تحمیل می‌کند. ظرفیت ساخت و تولید ماشین‌آلات سنگین در کشور محدود است. همزمان باتوجه به شرایط اقتصادی و تحریمی، امکان واردات و نوسازی این ناوگان فرسوده وجود ندارد، بنابراین امکانی برای بازسازی این شرایط وجود ندارد.

حمل‌ونقل ریلی از مزیت‌هایی در مقایسه با حمل جاده‌ای برخوردار است. از جمله آنکه امکان انتقال بار به‌طورگسترده فراهم می‌شود. علاوه بر این هزینه جابه‌جایی محصول نیز به‌شدت کاهش خواهد یافت. بااین‌وجود کشور ما در تامین زیرساخت‌های حمل ریلی با محدودیت‌هایی روبه‌رو است و همین موضوع نیز عملکرد صنایع را تحت‌تاثیر منفی قرار می‌دهد.البته در برخی از استان‌ها، امکانات حمل ریلی وجود دارد، بااین‌حال استفاده از این زیرساخت‌ها باتوجه به محدودیت‌هایی که در این بخش شاهد آن هستیم، آن‌قدرها هم ارزان نیست. علاوه بر این، ترافیک بار برای حمل مواد معدنی و صنایع‌معدنی در برخی محورها قابل‌توجه است و همین موضوع نیز چالش‌زا است. علاوه بر این، زیرساخت‌های حمل‌ونقل ریلی اعم از تنوع واگن‌ها، وجود ایستگاه‌ها، بارانداز‌ها، باسکول‌ها و سایر تجهیزات موردنیاز در ایستگاه‌ها به‌اندازه کافی نیست.تامین زیرساخت‌های حمل‌ونقل متناسب با ظرفیت بخش معدن و صنایع وابسته به آن، وظیفه دولت است. بااین‌وجود سیاست‌گذاران در طول دهه‌های گذشته از سرمایه‌گذاری کافی در این بخش غفلت کرده‌اند. در نتیجه از یک‌سو هزینه قابل‌توجه و مضاعفی به صنایع تحمیل می‌شود. از سوی دیگر نیز، تامین مواد اولیه موردنیاز صنایع نیز باتوجه به کمبودهای یادشده، زمانبر خواهد شد.در سال‌های اخیر و به‌دنبال افزایش قابل‌توجه هزینه انرژی، نرخ جابه‌جایی بار نیز افزایش یافته است، بدین‌ترتیب با رشد نرخ جابه‌جایی مواد معدنی، مشکلات جدیدی به این فعالان بخش معدن و صنایع وابسته به آن تحمیل می‌شود، بنابراین اصلاح و توسعه زیرساخت‌های حمل‌ونقل از سوی دولت و سیاست‌گذاران ضروری به‌نظر می‌رسد.رعایت مسائل ایمنی، مهم‌ترین مسئله در انجام کارها است؛ به‌عنوان‌مثال در حمل جاده‌ای مسئله اصلی در حوادث و تصادفات، عموما کمبود مهارت و نقص در آموزش رانندگان و رعایت نکردن قوانین از سوی آنان است، اما در عرصه بازار رقابتی کنونی، تنها سازمان‌ها و صنایعی به موفقیت دست خواهند یافت که در زمینه‌های خدماتی از استانداردهای مرتبط و متناسب با نوع و ماهیت کارشان پیروی کنند و خود را هرچه بیشتر در راستای تحقق اهداف استانداردهای موردنظر قرار دهند. با رشد روزافزون فناوری و ماشینی شدن، هر روز شاهد آمار بالای حوادث صنعتی و اتلاف سرمایه‌های انسانی و مادی در کشور هستیم؛ بنابراین نیاز به استانداردهای ایمنی و بهداشت حرفه‌ای بیش‌ازپیش احساس می‌شود. چنانچه سازمان‌ها از حدود مشخص‌شده تجاوز کنند، مشکلاتی بی‌شمار و در نهایت ضرر و زیان جبران‌ناپذیری برای‌شان رقم می‌خورد.

خبر

تولید بیش از ۵۶ هزار تن شمش آلومینیوم طی ماه نخست ۱۴۰۳

تولید شمش آلومینیوم کشور در نخستین ماه ۱۴۰۳، بیش از ۵۶ هزار تن اعلام شد.

به گزارش دنیای معدن از (ایمیدرو)، ۴ شرکت بزرگ آلومینیومی کشور (آلومینیوم جنوب، ایرالکو، المهدی و آلومینای ایران) طی ماه فروردین، ۵۶ هزار و ۸۳ تن شمش آلومینیوم تولید کردند.

میزان شمش تولید شده در مدت مشابه سال ۱۴۰۲، حدود ۵۶ هزار و ۵۹۴ تن بود.از میزان شمش آلومینیوم تولید شده در فروردین ۱۴۰۳، شرکت های «آلومینیوم جنوب» ۲۳ هزار و ۴۱۸ تن، «ایرالکو» ۱۵ هزار و ۶۱۷ تن، «المهدی» ۱۳ هزار و ۹۳۳ تن و «آلومینای ایران» ۳ هزار و ۱۱۵ تن تولید کردند.

همچنین طی فروردین امسال، ۱۸ هزار و ۵۸۳ تن «پودر آلومینا»، ۳۱ هزار و ۵۰۲ تن «هیدرات آلومینیوم» و ۵۴ هزار و ۶۳۳ تن «بوکسیت» توسط شرکت آلومینای ایران تولید شد.

نائب رئیس انجمن نوردکاران فولادی ایران مطرح کرد:

بخشنامه جدید تسویه تعهد ارزی صادرات یعنی سرکوب صادرکننده به نفع واردکننده!

الزام تولیدکنندگان محصولات نوردی به عرضه ارز حاصل از صادرات در سامانه نیما در حالی که مواد اولیه را به نرخ ارز آزاد خریداری می کنند، در واقع تنبیه صادرکننده به نفع واردات‌کننده است و قطعاً بزودی شاهد کاهش آمار صادرات مقاطع فولادی و درآمد ارزی حاصل از آن خواهیم بود.

سید علی محمد ابویی مهریزی، نائب رئیس انجمن نوردکاران فولادی ایران در گفت و گو با آهن‌نیوز اظهار کرد: وقتی نوردکار مواد اولیه مانند شمش را با نرخ دلار آزاد خریداری می‌کند، بازگشت ارز محصول نهایی آن با نرخ دلار نیمایی یعنی ضرر کارخانه نورد و در خوش‌بینانه‌ترین حالت آن این است که صادرات و تولید را متوقف کند.

نائب رئیس انجمن نوردکاران فولادی ایران در واکنش به بخشنامه جدید تسویه تعهد ارزی صادرات محصولات فولادی که باعث توقف صادرات فولاد به دلیل الزام به عرضه ارز صادرات فولاد صرفاً در سامانه نیما است، گفت: متاسفانه وزارت صمت به عنوان حامی مستقیم صنعت اجازه می‌دهد برخی، کارخانه‌های تولیدی را محل آزمایشگاه نظریات اشتباه خود قرار دهند و هر روز بصورت آزمون و خطا، حیات و ممات کارخانجات و کارکنان صنعت را رقم بزنند. تصمیمات غیرتخصصی، صدمات جبران‌ناپذیری به نوردکاران وارد کرده است.

ابویی مهریزی ادامه داد: نوردکاران پیش از سال جدید، شمش را با دلار ۵۹ هزار تومانی خریداری و به میلگرد تبدیل کرده‌اند تا بتوانند صادر کنند حالا دولت اظهار می‌کند باید ارز حاصل از صادرات خود را با دلار حدود ۴۰ هزار تومانی پس بدهید. این یعنی ما به التفاوت ارز نیما و ارز آزاد را متضرر شوید.

این فعال بخش صنعت متذکر شد: با توقف صادرات، بازارهای صادراتی کشور که با صرف هزینه و طی سالیان طولانی بدست آمده، به رقبایی از عربستان، ترکیه و دیگر کشورها هدیه می‌شود و تولید و اشتغال در صنعت نورد فولاد به شدت تهدید خواهد شد.

الزام تولیدکنندگان محصولات نوردی به عرضه ارز حاصل از صادرات در سامانه نیما در حالی که مواد اولیه را به نرخ ارز آزاد خریداری می کنند، در واقع تنبیه صادرکننده به نفع واردات‌کننده است و قطعاً بزودی شاهد کاهش آمار صادرات مقاطع فولادی و درآمد ارزی حاصل از آن خواهیم بود.

نائب رئیس انجمن نوردکاران فولادی ایران پیشنهاد داد تا نوردکاران فولادی، اجازه واردات کالای ثبت سفارش شده مورد نیاز کشور برای رفع تعهد ارزی، مانند سال‌های گذشته و برخی صنایع دیگر داشته باشند.

موانع صادرات فولاد

مرضیه احقاقی

فعالان صنعت فولاد طی هفته‌های اخیر هشدارهای متعددی درباره افت مداوم صادرات محصولات تولیدشده در زنجیره فولاد کشور داده‌اند. شدت گرفتن فاصله میان نرخ دلار در بازار آزاد و دلار نیمایی، وضع عوارض صادراتی روی فولاد و محصولات فولادی و لغو معافیت مالیاتی صادرات از مهم‌ترین موانع پیش‌روی صادرات این بخش به‌شمار می‌رود. بسیاری از صنایع فولادی ناچارند مواد اولیه تولید خود را با احتساب نرخ دلار در بازار آزاد خریداری کنند؛ در همین حال شاهد رشد چندبرابری نرخ انرژی طی ماه‌های گذشته بوده‌ایم. بااین‌وجود صادرکنندگان ملزم هستند دلار حاصل از صادرات خود را با نرخ تعیین‌شده از سوی دولت، یعنی در حدود ۵۰ درصد ارزان‌تر از ارز صادراتی به کشور بازگردانند. تداوم این شرایط به افت صادرات و سپس تولید در مجموعه‌های کوچک‌تر وابسته به بخش خصوصی منتهی می‌شود. البته نباید فراموش کرد که بازی قیمتی دلار در طول سال‌های گذشته بارها تکرار شده است و نمی‌توان نقطه‌ای پایانی را برای آن متصور شد، بنابراین اصلاح شرایط اقتصادی باید در اولویت سیاست‌های دولت قرار گیرد.

چالش‌های پیش‌روی تولید

رضا شهرستانی، عضو هیات‌مدیره انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران در این مورد اظهار کرد: در ماه‌های اخیر مسیر صادرات برای تمامی محصولات و کالاها دشوار شده است. دشوار شدن صادرات به‌ویژه برای صنایعی که میزان تولید آنها به‌مراتب بالاتر از نیاز بازار داخلی برآورد می‌شود، چالش‌برانگیز است.

شهرستانی افزود: موانع موجود در مسیر صادرات با هدف پایین نگه داشتن نرخ محصولات نهایی برای مردم ایجاد می‌شود، اما در نهایت چالش‌های متعدد و غیرقابل‌اغماضی در مسیر تولید صنعتگران ایجاد می‌شود که اقتصاد کشور را تحت‌تاثیر منفی قرار می‌دهد.

این فعال صنعت فولاد افزود: در ماه‌های پایانی سال گذشته شاهد روند رو به رشد بهای انرژی مصرفی صنایع فولاد بودیم. باوجودی که دولت میانگین تورم حاکم بر اقتصاد را در سال گذشته برابر ۴۰ درصد اعلام می‌کند، نرخ برق صنایع فولاد ۲۰۰ درصد افزایش یافت. در واقع روند افزایش انرژی صنایع در سال‌های اخیر به‌گونه‌ای بوده که در عمل یارانه انرژی تعلق‌گرفته به صنعتگران، به‌شدت محدود یا در مواردی حذف شده است.

شهرستانی گفت: تولیدکنندگان موظف هستند ارز حاصل از صادرات خود را در سامانه نیما و براساس نرخ تعیین‌شده از سوی دولت به‌فروش برسانند. در ماه‌های اخیر و به‌دنبال تشدید تنش‌های سیاسی در منطقه، شاهد رشد قابل‌توجه بهای دلار در بازار آزاد بودیم، اما نرخ دلار نیمایی در کف قیمتی ثابت نگه داشته شده، تا جایی‌که در حال حاضر نرخ ارز نیمایی ۵۰ درصد ارزان‌تر از نرخ دلار در بازار آزاد است.

این فعال صنعت فولاد افزود: اختلاف ۵۰ درصدی میان نرخ دلار در بازار آزاد و دلار نیمایی، صادرات را از توجیه می‌اندازد. کمااینکه در هفته‌های اخیر شاهد افت قابل‌توجه صادرات در بخش‌های مختلف از جمله در زنجیره فولاد بوده‌ایم.

این فعال صنعت فولاد گفت: بخش بزرگی از چالش‌های پیش‌روی تولید و صادرات تحت‌تاثیر عملکرد تیم اقتصادی دولت، حاصل شده است. سیاست‌گذاران به‌دنبال کاهش تولید محصول نهایی در بازار داخلی حتی برای مدت‌زمان کوتاه هستند. بدون تردید با کاهش صادرات، تولیدکنندگان ناچارند در رقابت منفی، محصول خود را در بازار داخلی به‌فروش برسانند. این چالش به‌ویژه برای محصولاتی که میزان تولید آنها به‌مراتب بالاتر از نیاز بازار داخلی برآورد می‌شود، پررنگ‌تر است. در ادامه بسیاری از صنایع ناچار خواهند بود از ظرفیت تولید خود بکاهند. باتوجه به محدودیت کشور در تامین انرژی صنایع، افت تولید به کمک دولت می‌آید.

وی افزود: صنایع سال گذشته با ۱۲هزارمگاوات کمبود برق روبه‌رو بودند. پیش‌بینی می‌شود این کمبود امسال به ۱۹هزار مگاوات افزایش یابد، در نتیجه با از دور خارج شدن برخی صنایع، بخشی از مشکلات پیش‌روی دولت در تامین انرژی، مرتفع می‌شود.

شهرستانی گفت: با شکل‌گیری رقابت منفی برای فروش محصولات فولادی، صنایع کوچک و بخش خصوصی از گردونه رقابت خارج می‌شوند، اما صنایع بزرگ که به مواد اولیه ارزان و سایر امتیازات، دسترسی دارند، همچنان فعالیت خود را ادامه خواهند داد. به‌این‌ترتیب شاهد شکل‌گیری بازار انحصاری خریدوفروش فولاد خواهیم بود، بنابراین نمی‌توان به تداوم ارزان‌فروشی فولاد و حمایت از مصرف‌کننده نهایی برای مدت زمان طولانی، امید داشت.

این فعال صنعت فولاد گفت: شرکت‌های کوچک فعال در زنجیره فولاد، برای افراد متعددی اشتغالزایی مستقیم و غیرمستقیم به‌همراه داشته‌اند، از این‌رو با خارج شدن این مجموعه‌ها از گردونه رقابت، عملا بر چالش‌های اقتصادی و اجتماعی کشور افزوده می‌شود.

شهرستانی گفت: صادرات تنها راه تداوم تولید فولاد کشور و توسعه فعالیت در این زنجیره است. در طول ۴ دهه گذشته، سرمایه قابل‌توجهی به این زنجیره جذب شده است. در همین حال برای تولید ۵۵ میلیون تن فولاد در افق ۱۴۰۴ برنامه‌ریزی شده است. باتوجه به حجم فعالیت‌های انجام‌گرفته در این زنجیره، تحقق هدف ظرفیت‌سازی برای تولید ۵۵ میلیون تن فولاد در آینده، بعید به‌نظر نمی‌رسد.

وی افزود: بازاری برای مصرف این حجم از فولاد وجود ندارد. به‌این‌ترتیب صادرات تنها راه تداوم تولید در این بخش است. با مسدود کردن مسیرهای صادراتی عملا از میزان تولید در صنایع فولاد در قیاس با ظرفیت تولید در این بخش کاسته خواهد شد. در نتیجه از بهره‌وری در این بخش کاسته و تولید این فلز از مرحله اقتصادی خارج می‌شود.

شهرستانی افزود: در ماه‌های گذشته و به‌دنبال اصرار دولت به تداوم سیاست‌های ناکارآمد صادراتی، تجار عراقی و افغانستانی به خرید محصولات ارزان فولاد ایرانی، روی آورده‌اند. این تجار، فولاد ایرانی را با کارت بازرگانی اجاره‌ای صادر می‌کنند. بنابراین باید اقرار کرد در سایه سیاست‌های سرکوب نرخ ارز از سوی دولت، شاهد فرار درآمدهای دلاری کشور خواهیم بود.

مجید سعیدیان، فعال صنعت فولاد اظهار کرد: در طول دهه‌های اخیر، سرمایه قابل‌توجهی جذب صنعت فولاد کشور شده است. این صنعت با تکیه بر سرمایه‌های قابل‌توجه توسعه یافته است. با نظر به میزان قابل‌توجه تولید فولاد کشور، صادرات تنها راهکار اساسی برای تداوم تولید با ظرفیت قابل‌قبول در این بخش است.

سعیدیان گفت: چالش‌های متعددی در مسیر فعالیت صنعت فولاد وجود دارد. این چالش‌ها تولید و تجارت در این زنجیره را نیز متاثر کرده است. سیاست‌گذاری غلط، مهم‌ترین چالشی است که فروش این محصول به بازارهای جهانی را دشوار کرده است. الزام صادرکنندگان به بازگشت ارز صادراتی با نرخ به‌مراتب ارزان‌تر از آن در بازار صادراتی، بزرگ‌ترین چالشی است که فعالیت در این بخش را تحت‌تاثیر منفی قرار داده است. ارزان‌فروشی صادرات در شرایطی وجود دارد که همین تولیدکنندگان ناچارند شمش فولاد را در بورس کالا با رقابت قابل‌توجه خریداری کنند؛ به‌گونه‌ای که بهای نهایی فروش این محصول به‌مراتب بالاتر از نرخ پایه آن خواهد بود. در همین حال می‌توان این‌طور ادعا کرد که مواد اولیه عرضه‌شده در بورس کالا، در نهایت براساس نرخ دلار در بازار آزاد به‌فروش می‌رسند.

وی افزود: الزام به ارزان‌فروشی ارز در شرایطی که هزینه‌های تولید به‌شدت بالا رفته، مانعی بزرگ در مسیر صادرات است. در چنین فضایی، تولیدکنندگان نمی‌توانند محصول تولیدی خود را صادر کنند و از گردونه رقابت خارج،همچنین این مشکلات در نهایت به افت تولید منتهی می‌شوند.

وحید یعقوبی، معاون اجرایی و هماهنگی انجمن فولاد ایران درباره چالش‌های فعلی صادرات فولاد، چندی پیش گفت: ۳ ترمز صادراتی برای فولاد ایران گذاشته شده که اگر این موارد برداشته شود، سایر مسائل قابل‌حل است. یعقوبی توضیح داد: یکی از این موارد، بازگشت ارز صادرات فولاد به نرخ نیما است، به‌دلیل اینکه تفاوت بسیار زیادی میان نرخ نیما با نرخ ارز آزاد وجود دارد، نمی‌شود تولید با ارز نزدیک به بازار آزاد باشد، اما صادرات با ارز نیمایی. در چنین شرایطی، تولیدکننده تحت‌فشار قرار می‌گیرد و توان و انگیزه صادرات، کاهش پیدا می‌کند.

وی افزود: دومین مسئله، بحث عوارض صادراتی است، قرار بود که ۵۵ میلیون تن فولاد تولید و ۲۰ میلیون تن از آن را صادر کنیم، اما به صادرات ۱۲ میلیون تن رسیده‌ایم و ۸ میلیون تن از برنامه عقب هستیم. در چنین وضعیتی، باید سیاست‌های توسعه صادرات را دنبال کنیم، نه اینکه محدودکننده صادرات مانند عوارض صادراتی در دستور کار قرار گیرد.

معاون اجرایی و هماهنگی انجمن فولاد ایران ادامه داد: مورد سوم هم، لغو معافیت مالیاتی صادرات است که به‌ضرر توسعه صادرات است، معافیت‌های مالیاتی که در ۳،۲سال اخیر لغو شده، باید به مشوق‌های صادراتی برگردد.

یعقوبی درباره انتقادهایی که در زمینه آب‌بری صنعت فولاد وجود دارد نیز، گفت: صنعت فولاد یک‌دهم درصد آب کشور را مصرف می‌کند و این میزان در معادلات آبی کشور رقم ناچیزی است. حتی اگر صنعت فولاد این میزان را مصرف نکند، در کل وضعیت آبی کشور، تغییر خاصی حاصل نمی‌شود.

وی اظهار کرد: صنعت فولاد، عمده آب موردنیاز خود را از تصفیه پساب‌های شهرهای اطراف کارخانه‌ها تامین می‌کند و علاوه بر اینکه پساب‌ها را خریده، سرمایه‌گذاری کرده و تصفیه‌خانه تاسیس کرده است و از این آب بهره‌گیری می‌کند و سیستم‌های بازچرخانی آب را گذاشته، اصلا نمی‌گذارد آبی هدر برود و برداشت آب از منابع‌طبیعی را به خیلی کم و در حد ضرورت رسانده است.

معاون اجرایی و هماهنگی انجمن فولاد ایران تصریح کرد: صنعت فولاد نه‌تنها مصرف آب را خیلی کم کرده است، برای کشور آب هم تولید می‌کند؛ با سرمایه‌گذاری فولادی‌ها آب از خلیج‌فارس شیرین می‌شود و به استان‌های کرمان و یزد می‌رسد و به‌زودی به اصفهان و سایر استان‌های مرکزی هم خواهد رسید. این اقدام نه‌تنها برای صنعت فولاد که برای سایر صنایع و کل آن منطقه، آبادانی به ارمغان می‌آورد.

یعقوبی در پایان گفت: مردم و دولت باید به نقش ویژه صنعت فولاد در تولید و تامین آب کشور توجه کنند، این صنعت در حال کمک به تولید آب است.

کلام آخر

بسیاری از فعالان زنجیره فولاد نسبت به ارزان‌فروشی ارز حاصل از صادرات گلایه دارند و آن را مهم‌ترین مانع در مسیر فروش محصولات تولیدشده در این زنجیره به بازارهای جهانی می‌دانند. فروش ارز حاصل از صادرات به نرخ نیمایی که بسیار پایین‌تر از نرخ ارز شناور مصرح در قوانین بانک مرکزی و احکام دائمی برنامه توسعه است، به‌مثابه تنبیه صادرکنندگان و تشویق واردکنندگان است و در همین‌حال به افت سرمایه‌گذاری، تضعیف قدرت رقابتی و سهم تولیدکنندگان ایرانی در بازارهای صادراتی، منتهی می‌شود.

اصرار دولت به ارزان‌فروشی ارز توسط گروهی از صنایع به کاهش انگیزه تولید و در نتیجه افت آن می‌انجامد.

این سیاست در سال‌های گذشته بارها تکرار شده و آثار آن بر اقتصاد کشور روشن و نمایان است، بنابراین طبق روال سال‌های قبل باید منتظر افت سرمایه‌گذاری، کاهش تولید، تضعیف قدرت رقابتی و سهم تولیدکنندگان ایرانی در بازار صادراتی و ارتقای واردات باشیم.

انفجار در میان سنگ، عقیق آتش بازی

این سنگ قیمتی نادر و خیره کننده، با رگه‌های رنگارنگ و طرح‌های پیچیده، گویی انعکاسی از انفجار آتش بازی در دل خود جای داده است. درخشش خیره کننده و رنگ‌های متنوع آن، هر بیننده‌ای را مجذوب خود می‌کند و داستان میلیون‌ها سال زمین شناسی را در خود نهان دارد.عقیق آتش بازی با رگه‌های قرمز، نارنجی، زرد، سبز، آبی و بنفش خود، گویی آتش بازی رنگارنگی را در دل سنگ به نمایش می‌گذارد. این رگه‌ها به دلیل وجود ذرات ریز سیلیکات و ناخالصی‌های معدنی مانند آهن، منگنز و مس است که نور را به گونه‌ای خاص پراکنده می‌کنند. عقیق آتش بازی نه تنها به دلیل زیبایی ظاهری، بلکه به دلیل خواص منحصر به فرد خود نیز مورد توجه قرار می‌گیرد. این سنگ قیمتی به عنوان نمادی از شادی، خلاقیت و قدرت شخصی شناخته می‌شود. گفته می‌شود که عقیق آتش بازی می‌تواند انرژی مثبت را به ارمغان آورد و روحیه را تقویت کند. عقیق آتش بازی در معادن مختلف در سراسر جهان یافت می‌شود، اما مشهورترین معادن آن در اندونزی، مکزیک و ایالات متحده آمریکا قرار دارند. این سنگ قیمتی از کلسدونی، نوعی کوارتز، تشکیل شده است که با حفره‌ها و شکاف‌های کوچک پر شده است. این حفره‌ها و شکاف‌ها با سیلیکات‌های رنگی و ناخالصی‌های معدنی پر شده اند که رگه‌های رنگارنگ و طرح‌های پیچیده عقیق آتش بازی را ایجاد می‌کنند. تشکیل عقیق آتش بازی به فعالیت‌های آتشفشانی و هیدروترمال مرتبط می‌شود. در فرآیندهای آتشفشانی، ماگمای داغ با سنگ‌ها و کانی‌ها تعامل دارد و حفره‌ها و شکاف‌هایی را در آنها ایجاد می‌کند. این حفره‌ها و شکاف‌ها بعداً با سیالات داغ غنی از مواد معدنی پر می‌شوند که سیلیکات‌های رنگی و ناخالصی‌های معدنی را به همراه دارند. در فرآیندهای هیدروترمال، آب‌های گرم با سنگ‌ها و کانی‌ها تعامل دارد و مواد معدنی را در حفره‌ها و شکاف‌های سنگ‌ها رسوب می‌دهد. این مواد معدنی می‌توانند سیلیکات‌های رنگی و ناخالصی‌های معدنی باشند که رگه‌های رنگارنگ و طرح‌های پیچیده عقیق آتش بازی را ایجاد می‌کنند.

مکان کشفعقیق آتش بازی در بسیاری از کشورهای جهان یافت می‌شود، از جمله اندونزی، مکزیک، ایالات متحده آمریکا، برزیل، استرالیا، هند، چین و پاکستان. هر منطقه عقیق آتش بازی خاص خود را با رنگ‌ها و طرح‌های منحصر به فرد دارد.

مشخصات ظاهری

عقیق آتش بازی در اشکال و اندازه‌های مختلف یافت می‌شود. کابوشن: محبوب ترین شکل برش برای عقیق آتش بازی است. این برش صاف و محدب، زیبایی رنگ‌ها و طرح‌های سنگ را به بهترین شکل نمایش می‌دهد.

بیضی: شکل دیگری از برش محبوب برای عقیق آتش بازی است. این برش ظریف و زنانه، به سنگ ظاهری ظریف و زیبا می‌دهد.مارکیز: این برش کشیده و نوک تیز، به عقیق آتش بازی ظاهری شیک و مدرن می‌دهد.گلابی: این برش گرد و محدب، به سنگ ظاهری کلاسیک و جاودانه می‌دهد.مربع: این برش ساده و هندسی، به عقیق آتش بازی ظاهری مدرن و مینیمالیستی می‌دهد. عقیق آتش بازی همچنین می‌تواند به صورت مهره، تاس، و سایر اشکال تزئینی تراشیده شود.

فراتر از یک سنگ

عقیق آتش بازی از دیرباز در فرهنگ‌های مختلف مورد استفاده قرار گرفته است. این سنگ قیمتی به عنوان نمادی از شادی، خلاقیت و قدرت شخصی شناخته می‌شود. در مکزیک، عقیق آتش بازی به عنوان طلسم برای محافظت در برابر ارواح شیطانی و بدشانسی استفاده می‌شد. در اندونزی، عقیق آتش بازی به عنوان سنگی مقدس شناخته می‌شد که با الهه آتش مرتبط بود. امروزه، عقیق آتش بازی عمدتاً در جواهرسازی استفاده می‌شود. این سنگ قیمتی برای ساخت انگشتر، گردنبند، و گوشواره‌های زیبا مورد استفاده قرار می‌گیرد. عقیق آتش بازی همچنین به عنوان سنگ زینتی در اشیا تزئینی مانند مجسمه‌ها و جعبه‌های جواهرات استفاده می‌شود.

در دستان هنرمندان

عقیق آتش بازی پس از استخراج با دقت برش و صیقل داده می‌شود. هدف از این فرآیند این است که بهترین رنگ و درخشش سنگ را به نمایش بگذارد. برش عقیق آتش بازی یک فرآیند چالش برانگیز است، زیرا این سنگ قیمتی نسبتاً نرم و شکننده است. جواهرسازان از ابزارها و تکنیک‌های خاص برای برش و صیقل عقیق آتش بازی بدون آسیب رساندن به آن استفاده می‌کنند. انتخاب برش مناسب برای عقیق آتش بازی به رنگ‌ها و طرح‌های سنگ بستگی دارد. برای سنگ‌هایی با رنگ‌های روشن و طرح‌های پیچیده، برش کابوشن یا بیضی اغلب انتخاب می‌شود. برای سنگ‌هایی با رنگ‌های تیره‌تر یا طرح‌های ساده، برش مربع یا مستطیل ممکن است مناسب‌تر باشد.

کاربردهای مدرن

علاوه بر کاربردهای زینتی، عقیق آتش بازی در صنعت نیز کاربرد دارد. این سنگ قیمتی به دلیل خواص اپتیکی منحصر به فرد خود در لیزرها و سایر دستگاه‌های نوری استفاده می‌شود. عقیق آتش بازی همچنین می‌تواند برای ذخیره سازی اطلاعات استفاده شود. محققان در حال بررسی پتانسیل استفاده از عقیق آتش بازی در حافظه‌های نوری هستند که می‌توانند اطلاعات را به طور متراکم‌تر و سریع‌تر از حافظه‌های موجود ذخیره کنند.

افسانه‌ها و اساطیر

در فرهنگ مکزیک، گفته می‌شد که عقیق آتش بازی توسط خدای آتش، Xiuhtecuhtli، خلق شده است. این سنگ قیمتی به عنوان طلسم برای محافظت در برابر آتش سوزی و سایر بلایای طبیعی استفاده می‌شد.

در فرهنگ اندونزی، گفته می‌شد که عقیق آتش بازی توسط الهه آتش، Dewi Api، به انسان‌ها هدیه شده است. این سنگ قیمتی به عنوان نمادی از قدرت و خلاقیت شناخته می‌شد.

در برخی از فرهنگ‌ها، عقیق آتش بازی به عنوان سنگی جادویی شناخته می‌شود که می‌تواند شانس و ثروت را به ارمغان آورد.

نمونه‌های معروف

عقیق آتش بازی رنگیم کمان: این عقیق آتش بازی به دلیل نمایش تمام رنگ‌های طیف در یک سنگ واحد مشهور است. این سنگ ۱۰۰ قیراط وزن دارد و در موزه ملی تاریخ طبیعی در واشنگتن دی سی به نمایش گذاشته شده است.

عقیق آتش بازی قفقنوس: این عقیق آتش بازی به دلیل رگه‌های قرمز و نارنجی آتشین خود مشهور است. این سنگ ۸۵ قیراط وزن دارد و در مجموعه خصوصی نگهداری می‌شود.

عقیق آتش بازی چشم اژدها: این عقیق آتش بازی به دلیل رنگ سبز عمیق و طرح‌های پیچیده خود مشهور است. این سنگ ۶۰ قیراط وزن دارد و در موزه جواهرات سلطنتی در لندن به نمایش گذاشته شده است.

مراقبت و تمیز کردن

عقیق آتش بازی یک سنگ قیمتی نسبتاً نرم و شکننده است و باید با احتیاط با آن رفتار شود. برای مراقبت از عقیق آتش بازی خود، به نکات زیر توجه کنید: این سنگ را از قرار گرفتن در معرض گرمای شدید، مواد شیمیایی خشن و شوینده‌های قوی دور نگه دارید. عقیق آتش بازی را با یک پارچه نرم و مرطوب تمیز کنید.

روزگار معدن
شنبه
۲۹ اردیبهشت ۱۴۰۳ • ۹ ذی القعده ۱۴۴۵ • ۱۸ مه ۲۰۲۴
سال هفتم • شماره ۱۳۰۶

افت درآمد فولادسازان چینی با وجود رشد تولید

فولادسازان چینی در پی رشد تقاضا برای محصولات فولادی پس از تعطیلات روز کارگر تمام خطوط تولید خود را بکار گرفته‌اند که نتیجه آن بهره‌برداری ۸۷.۶۷ درصدی از ظرفیت کارخانه‌های کوره بلند بود. با این حال پیش‌بینی‌ها از افت تولید فولاد در چین به دلیل کاهش درآمد تولیدکنندگان حکایت می‌کند.

میزان بهره‌برداری از کارخانه‌های کوره بلند چینی (BF) در هفته گذشته طی یک روند صعودی به بیش از ۸۷ درصد رسید. اکثر کارخانه‌های کوره بلند این کشور پس از تکمیل پروسه تعمیرات، تمام خطوط تولید خود را به کار گرفته‌اند و میزان بهره‌برداری از کوره‌های بلند در این کشور صعودی شده است، به طوری که نرخ استفاده از ظرفیت کارخانه‌های کوره بلند از ششم تا دهم می در میان ۲۴۷ فولادساز چین به طور متوسط ۸۷.۶۷ درصد نسبت به اول تا پنجم ماه جاری بیشتر برآورد شده و فولادسازان این کشور در پی رشد تقاضا پس از تعطیلات ملی روز کارگر میزان تولید محصولات فولادی را بالا برده‌اند.

تقاضا برای سنگ‌آهن همزمان با رشد تولید فولاد در چین طی هفته گذشته بالا رفت و بررسی‌ها نشان می‌دهد مصرف روزانه سنگ آهن وارداتی توسط ۲۴۷ کارخانه فولادی چین از ششم تا دهم می به طور میانگین ۲.۹ میلیون تن در روز برآورد شد که ۵۳۷۰۰ تن در روز یا ۱.۹ درصد بیشتر از میزان مصرف سنگ‌آهن قبل از تعطیلات ملی روز کارگر است. از آنجایی که تقاضا برای محصولات فولادی در چهار ماه ابتدایی سال ۲۰۲۴ بالا نبود، فولادسازان چینی تمایلی به افزایش ذخیره سنگ آهن خود برای ماه می نداشتند. در نتیجه کل موجودی سنگ آهن وارداتی در این ۲۴۷ کارخانه تا ۱۰ می به ۹۳.۲ میلیون تن کاهش یافت که بیانگر افت دو میلیون تنی معادل ۲.۱ درصدی نسبت به ۳۰ آوریل است. طبق بررسی‌ها میزان ذخایر فعلی سنگ آهن در ۲۴۷ کارخانه فولاد چین، کفاف تولید انواع محصولات فولادی را تنها برای ۳۲.۶ روز می‌دهد.

فعالان بازار معتقدند امکان کاهش بهره‌برداری از کوره‌های بلند چین از اواسط ماه می به دلیل افت فروش فولادسازان وجود دارد چرا که میزان فروش بیش از نیمی یعنی حدود ۵۲ درصد از ۲۴۷ کارخانه فولاد چین تا روز جمعه مصادف با ۱۰ می نسبت به روزهای پایانی آوریل حدود یک درصد افت پیدا کرد. از این‌رو مسئولان کارخانه‌های کوره بلند فولاد چین در رابطه با افزایش میزان تولید خود محتاط شده‌اند و درصد هستند تا زمان شکل‌گیری روند صعودی برای محصولات فولادی، میزان تولیدات خود را قدم به قدم کاهش دهند.

عناصر نادر خاکی چین رقیب پیدا کرد

مهدی نجفی

ویتنام قصد دارد در سال جاری، فعالیت در بزرگ‌ترین معدن عناصر نادر خاکی خود را با حمایت غرب جهت رقابت با چین و به عنوان بخشی از طرح افزایش فشار برای کاهش سلطه چین در این بخش، دوباره آغاز کند. لازم به ذکر است که از عناصر نادر خاکی در تولید برخی ابزارهای فناورمحور پیشرفته استفاده می‌شود.

این اقدام در جهت ایجاد زنجیره تامین عناصر نادر خاکی در ویتنام به منظور توسعه زیرساخت‌های ظرفیت تولید و پالایش این عناصر و استفاده از آن‌ها در تولید ابزارهایی مانند آهنرباهای دائمی، وسایل نقلیه الکتریکی، گوشی‌های هوشمند و توربین‌های بادی خواهد بود.

تسا کوتسچر، یکی از مدیران شرکت استرالیایی «Blackstone Minerals Ltd» در راستای دریافت حداقل یک امتیاز انحصاری در مناقصه‌ای که توسط دولت ویتنام برگزار می‌شود، بیان کرد: به عنوان اولین گام، دولت ویتنام قصد دارد مناقصه‌ای را به منظور اعطای چندین حق امتیاز معدن دونگ پائو در این کشور قبل از پایان سال ۲۰۲۳ برگزار کند.

وی در این خصوص به اطلاعات منتشر نشده از سوی وزارت منابع طبیعی و محیط زیست ویتنام و درخواست‌های ارائه شده به این وزارتخانه به منظور اعلام اظهارنظر در این رابطه و عدم دریافت پاسخ به سوالات پیرامون این طرح اشاره کرد.

لو آنه توان، رئیس شرکت «Vietnam Rare Earth JSC» به عنوان پالایشگاه اصلی ویتنام و شریک شرکت «Blackstone Minerals Ltd» در این پروژه، عنوان کرد: اگرچه ممکن است زمان این مناقصه تغییر پیدا کند اما در اهداف دولت ویتنام به منظور آغاز مجدد فعالیت در معدن دونگ پائو در سال ۲۰۲۴ هیچ تغییری ایجاد نخواهد شد.

روند آغاز مجدد فعالیت در معدن دونگ پائو که هنوز گزارشی از جزئیات آن در رابطه با جدول زمانی، مقیاس و میزان سرمایه‌گذاری‌های خارجی ارائه نشده است، در حالی صورت می‌گیرد که بسیاری از کشورها از آسیب‌پذیری خود در برابر اختلالات ایجاد شده در روند عرضه به دلیل اعمال محدودیت چین در صادرات برخی مواد معدنی استراتژیک و افزایش اختلافات این کشور با ایالات متحده آمریکا نگران هستند.

لازم به ذکر است که چین، اخیرا محدودیت‌هایی در صادرات برخی عناصر نادر خاکی مورد استفاده در تولید نیمه‌رساناها اعمال کرد. یکی از مشاوران سیاست‌گذاران در چین نسبت به ادامه این روند محدودیت‌ها در صادرات از سوی دولت این کشور هشدار داد.

طبق گزارش سازمان زمین‌شناسی ایالات متحده آمریکا، کشور ویتنام دومین ذخایر بزرگ عناصر نادر خاکی را در اختیار دارد. منابع ذخایر عناصر نادر خاکی این کشور به دلیل پیشنهاد سرمایه‌گذاری با مبلغ بسیار پایین ارائه شده از سوی چین به دلیل انحصارطلبی این کشور در این صنعت، هنوز دست نخورده باقی مانده است.

جو بایدن، رئیس جمهور ایالات متحده آمریکا، در سفر اخیر خود به ویتنام به منظور ارتقای سطح روابط دوجانبه این دو کشور با یکدیگر، توافقنامه‌ای را به منظور تقویت توانایی ویتنام جهت جذب سرمایه‌گذاران در بخش عناصر نادر خاکی امضا کرد.

در مصاحبه با خبرگزاری رویترز، ۱۲ مدیر صنعتی، سرمایه‌گذار، تحلیلگر و مقام‌های خارجی برنامه‌های خود برای سهیم شدن در این طرح ویتنام، از جمله سرمایه‌گذاری‌هایی که به گفته آن‌ها می‌تواند موجب تنوع در زنجیره‌های تامین و کاهش اتکا به چین در صنعت عناصر نادر خاکی شود را ارائه دادند.

برخی از این مدیران به دشواری‌های ایجاد یک مرکز تامین عناصر نادر خاکی اشاره کردند و افزودند که این کار ممکن است ویتنام را به یکی از بازیگران مهم در این عرصه تبدیل کند؛ در عین حال نگرانی خود را در راستای باقی ماندن چین به عنوان بازیگر اصلی در این صنعت ابراز کردند.

کوتسچر در این رابطه مطرح کرد: در صورت برنده شدن شرکت «Blackstone Minerals Ltd» در این مناقصه، این شرکت مبلغ ۱۰۰ میلیون دلار در این پروژه سرمایه‌گذاری خواهد کرد.

وی افزود: این شرکت در حال گفت‌وگو با مشتریان بالقوه از جمله تولیدکنندگان خودروهای الکتریکی «VinFast» و «Rivian» در مورد امضای قراردادهای احتمالی به منظور اطمینان‌بخشی به تامین‌کنندگان در جهت محافظت از آن‌ها در برابر نوسانات بازار و فراهم کردن شرایط لازم برای تضمین تداوم امکان دسترسی در زنجیره تامین به خریداران است.

امضای برخی از این قراردادها، موجب رفع چالش‌هایی که بعضی از توسعه‌دهندگان در ویتنام با آن روبه‌رو هستند، می‌شود. در سال‌های اخیر، برخی شرکت‌ها نظیر «Toyota Tsusho» و «Sojitz» و بعضی از سرمایه‌گذاران ژاپنی، پروژه‌های خود در معدن دونگ پائو را پس از افزایش حجم عرضه عناصر نادر خاکی توسط چین و کاهش قیمت‌ها رها کردند. هیچ کدام از این شرکت‌ها تا به امروز اظهار نظری در این خصوص ارائه نداده‌اند.

دیلن کلی، از مدیران شرکت سرمایه‌گذاری «Terra Capital»، با اشاره به وضعیت مبهم بازار عناصر نادر خاکی با وجود افزایش تمرکز بر کاهش وابستگی کشورها به چین، از وضعیت نامشخص مشتریان این عناصر جهت پرداخت پریمیوم به ویتنام خبر داد.

سخنگوی شرکت «Vingroup» در پاسخ به سوالی در خصوص مشارکت احتمالی شرکت زیرمجموعه خود «VinFast» در این سرمایه‌گذاری، مطرح کرد: این شرکت مسئول تهیه مواد اولیه است و شرکت زیر مجموعه «VinES» هیچ برنامه مشارکتی در حال حاضر با شرکت «Blackstone Minerals Ltd» در رابطه با عناصر نادر خاکی ندارد. این سخنگو به سوالات بعدی در مورد شرکت «VinFast» پاسخی نداد.

رقابت در افزایش تولید عناصر نادر خاکی

به گفته یکی از مقامات شرکت «Lavreco» که دارای امتیاز انحصاری در معدن دونگ پائو است، بهره‌برداری موثر از این معدن که حداقل هفت سال فعالیت در آن به طور موقت متوقف شده بود، ویتنام را به یکی از تولیدکنندگان مطرح در بخش عناصر نادر خاکی تبدیل خواهد کرد.

ناگفته نماند که پالایش عناصر نادر خاکی، فرایندی پیچیده محسوب می‌شود و چین در حال حاضر بسیاری از فناوری‌های پالایش این عناصر را در اختیار دارد. طبق گفته شرکت «Blackstone Minerals Ltd»، ذخایر تخمینی معدن دونگ پائو باید با روش‌های مدرن مجددا مورد ارزیابی قرار بگیرد.

به گفته دانشگاه معدن و زمین‌شناسی هانوی، دسترسی به عناصر نادر خاکی در معدن دونگ پائو نسبتا آسان است و این معدن عمدتا حاوی کانسنگ‌های باستانائیت است.این کانسنگ‌ها معمولا سرشار از سریوم مورد استفاده در صفحه‌های مسطح و لانتانیدها مانند پرازئودیمیوم و نئودیمیوم به‌کار رفته در تولید آهنرباهای دائمی هستند.رئیس شرکت «Vietnam Rare Earth JSC» ابراز امیدواری کرد که این شرکت بتواند امتیاز انحصاری برای این معدن را اخذ کند. این شرکت با اخذ امتیاز انحصاری می‌تواند سالانه حدود ۱۰ هزار تن اکسید عناصر نادر خاکی معادل (REO) استخراج کند که تقریبا یک سوم مقدار تولید سالانه مورد انتظار از این معدن خواهد بود. به نظر فرایند تولید در این معدن از ابتدای سال ۲۰۲۴ آغاز خواهد شد.بر اساس گزارش سازمان زمین‌شناسی ایالات متحده آمریکا، مقدار تولید سالانه عناصر نادر خاکی در معدن دونگ پائو، کمتر از مقدار تولید این عنصر در معدن «Mountain Pass» واقع در ایالت کالیفرنیا آمریکا به عنوان یکی از بزرگترین ذخایر عناصر نادر خاکی جهان است. لازم به ذکر است که در سال ۲۰۲۲، حدود ۴۳ هزار تن اکسید عناصر نادر خاکی معادل در این معدن تولید شد.

ویتنام همچنین قصد دارد معادن دیگر در این کشور را توسعه دهد. ویتنام در ماه جولای ۲۰۲۳ اعلام کرد که قصد دارد تا سال ۲۰۳۰، حدود ۶۰ هزار تن اکسید عناصر نادر خاکی معادل تولید کند. چین نیز در سال ۲۰۲۲ از هدف‌گذاری خود برای تولید ۲۱۰ هزار تن عناصر نادر خاکی معادل خبر داد.

دیوید مریمن، تحلیلگر فعال در شرکت «Project Blue» مطرح کرد: انتظار می‌رود چین تا سال ۲۰۳۰ ظرفیت تولید خود را افزایش دهد. این هدف‌گذاری‌ها، منجر به این خواهد شد تا ویتنام بتواند به ۵ تا ۱۵ درصد از مقدار تولید پیش‌بینی شده چین تا پایان سال ۲۰۳۰ دست یابد. وی تاکید کرد که اهداف ویتنام کاملا جاه‌طلبانه است اما دستیابی به آن کاملا دور از انتظار نیست.

حمایت آمریکا از افزایش تولید عناصر نادر خاکی در ویتنام

بر اساس گزارش ارائه شده از سوی کاخ سفید، ایالات متحده آمریکا به طرح حمایتی خود برای تولید عناصر نادر خاکی در ویتنام و کمک به جذب سرمایه‌گذاری در این بخش اشاره کرد. این اقدام می‌تواند سرمایه‌گذاران آمریکایی را برای دریافت حق امتیازات جدید در ویتنام ترغیب کند.

خبرگزاری رویترز اعلام کرد: نمی‌تواند تایید کند که سرمایه‌گذاری در طرح‌های حمایتی آمریکا که شامل ورود سرمایه‌گذاران این کشور در صنعت عناصر نادر خاکی در ویتنام است، در چه مرحله‌ای از این فرایند خواهد بود. مقامات سفارت ایالات متحده آمریکا در هانوی، پایتخت ویتنام و همچنین مقامات کاخ سفید و وزارت بازرگانی آمریکا به درخواست‌ها برای اظهار نظر در این رابطه پاسخی ارائه ندادند.جان راک هولد، مشاور بخش عناصر نادر خاکی و رئیس بخش اتاق بازرگانی ایالات متحده آمریکا در هانوی مطرح کرد: تلاش‌های اخیر ایالات متحده آمریکا برای به دست آوردن سهمی از صنعت عناصر نادر خاکی در ویتنام موفقیت‌آمیز نبوده است.وی افزود: یکی از این طرح‌های پیشنهادی مشارکتی که شامل امضای قرارداد با شرکت «Vietnam Rare Earth JSC» بود، فعلا با شکست مواجه شده است.بر اساس یک گزارش که در آن به سرمایه‌گذاران نامشخص آمریکایی اشاره شده است خبرگزاری رویترز اعلام کرد که این طرح شامل ارسال محموله‌های عناصر نادر خاکی تصفیه شده توسط شرکت «Vietnam Rare Earth JSC» به ایالات متحده آمریکا است و مبلغ سرمایه‌گذاری احتمالی در صنعت عناصر نادر خاکی ویتنام، حدود ۲۰۰ میلیون دلار خواهد بود. شرکت «Vietnam Rare Earth JSC» تایید کرد که در حال حاضر ارسال محموله‌های عناصر نادر خاکی تصفیه شده توسط شرکت «Vietnam Rare Earth JSC» به ایالات متحده آمریکا لغو شده است.

این شرکت در ماه آپریل ۲۰۲۳ اعلام کرد که قراردادی را برای تامین ۱۰۰ تن اکسیدهای عناصر نادر خاکی در سال ۲۰۲۳ با شرکت «Australian Strategic Materials» به امضا رسانده است. در همین راستا، شرکت «Australian Strategic Materials» از اظهار نظر در مورد بهره‌برداری از معدن دونگ پائو خودداری کرد.

شرکت «Blackstone Minerals Ltd» که یکی از شرکای این معامله است و مدیریت یکی از معادن نیکل در ویتنام را بر عهده دارد، اعلام کرد که واحد فرآوری این شرکت در ویتنام، توانایی فرآوری عناصر نادر خاکی استخراج شده از معدن دونگ پائو را دارد.

مشارکت در تمامی مراحله تولید تا مصرف عناصر نادر خاکی

طبق فهرستی از سهام‌داران شرکت «Vietnam Rare Earth JSC» که در اختیار خبرگزاری رویترز قرار گرفته است، لو آنه توان به همراه همسر خود، مالکیت اکثر سهام این شرکت را در اختیار دارند؛ همچنین این شرکت قصد دارد در سراسر زنجیره عناصر نادر خاکی، از استخراج سنگ معدن تا تولید محصولات نهایی نقش خود را ایفا کند. شرکت «Blackstone Minerals Ltd» عنوان کرد که اطلاعات مالکیت سهام‌داران با ارزیابی صورت گرفته توسط این شرکت مطابقت دارد. گفتنی است که در حال حاضر، ایالات متحده آمریکا سنگ معدن عناصر نادر خاکی خود را برای فرآوری به چین صادر می‌کند؛ چراکه این کشور فاقد تاسیسات فرآوری لازم جهت این کار است.

توان چین در زمینه استخراج، تولید و فرآوری عناصر نادر خاکی

لازم به ذکر است که یکی از کارخانه‌های شرکت «Vietnam Rare Earth JSC» واقع در شمال ویتنام، در جداسازی اکسیدهای عناصر نادر خاکی از سنگ معدن استخراج شده تخصص دارد. رئیس شرکت «Vietnam Rare Earth JSC» در این رابطه اظهار داشت: این واحد فرآوری ظرفیت پردازش پنج هزار تن جداسازی اکسیدهای عناصر نادر خاکی در سال را دارد اما این شرکت در تلاش است ظرفیت موجود را سه برابر افزایش دهد.

پس از جداسازی این اکسیدها برای تولید آهنربا دائمی و سایر کاربردهای صنعتی، به فلز تبدیل می‌شوند. به گفته وزارت انرژی ایالات متحده آمریکا، در حال حاضر فرایند متالیزاسیون (فلزی‌سازی) تحت تسلط چین قرار دارد و حدود ۹۰ درصد از تولید فلزات عناصر نادر خاکی در چین انجام می‌شود.شرکت «Vietnam Rare Earth JSC» در حال اجرای یک پروژه آزمایشی برای راه‌اندازی واحد متالیزاسیون با همکاری شرکت «Setopia» است که البته هیچ‌گونه تجربه‌ای در این بخش ندارد.یکی از مقامات «Setopia» به خبرگزاری رویترز گفت: سرمایه‌گذاری اولیه هر دوی این شرکت‌ها، حدود چهار میلیون دلار است که سهم شرکت «Setopia» بیشتر خواهد بود. انتظار می‌رود این واحد در سال ۲۰۲۴ به بهره‌برداری برسد.خبرگزاری رویترز در ماه آگوست ۲۰۲۳ گزارش داد که شرکت‌های تولیدکننده آهنربای دائمی در صنایع پایین‌دستی کره‌جنوبی و چین قرار است کارخانه‌هایی را در ویتنام راه‌اندازی کنند.دادلی کینگز نورث، استاد دانشکده معادن استرالیای غربی در دانشگاه کرتین خاطرنشان کرد: ویتنام در نظر دارد به منظور دستیابی به اهداف خود در صنعت عناصر نادر خاکی، رویه‌های تولید در رابطه با محیط زیست و منطبق بر آن را تغییر دهد. وی در پایان یادآور شد: با این حال، ویتنام منابع استخراج و واحدهای فرآوری لازم برای ارائه موارد جایگزین در چین را در اختیار دارد.

افزایش واردات سنگ آهن به چین در آوریل ۲۰۲۴

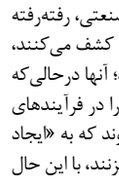
حجم واردات سنگ آهن و گندله به چین در ماه آوریل افزایش پیدا کرد. پیش‌بینی‌ها از تداوم روند صعودی واردات این محصولات درپی شدت گرفتن فعالیت فولادسازان چینی به دنبال رشد تقاضا در بازار داخلی و صعودن شدن قیمت سنگ آهن در بازار جهانی حکایت می‌کند.واردات سنگ‌آهن چین در آوریل ۲۰۲۴ افزایش جزئی پیدا کرد. چین بزرگ‌ترین مصرف‌کننده و واردکننده سنگ آهن در جهان محسوب می‌شود و طبق گزارش اداره کل گمرک این کشور واردات سنگ‌آهن و گندله در آوریل ۲۰۲۴ به ۱۰۱.۸۱۸ میلیون تن رسید که این میزان نسبت به واردات ۱۰۰.۷۱۸ میلیون تنی سنگ آهن در مارس سال جاری ۱.۰۹ درصد افزایش یافته است. همچنین طبق نمودار زیر، مقایسه حجم سنگ آهن وارداتی چین در طول چهار ماه ابتدایی سال ۲۰۲۴ با سال ۲۰۲۳ از رشد ۱۳ درصدی حکایت دارد. بررسی‌ها نشان می‌دهد افزایش تقاضا برای محصولات فولادی در چین، کارخانه‌های فولادی این کشور را بر آن داشته تا میزان ذخیره‌سازی خود را افزایش دهند. از سوی دیگر چین در حال تسریع صدور اوراق قرضه ویژه به ارزش ۱۳۸ میلیارد دلار برای پروژه‌های ساختمانی است که به دنبال این موضوع مصرف داخلی فولاد در ادامه سال ۲۰۲۴ افزایش چشمگیری پیدا می‌کند.بر اساس گزارش‌های منتشر شده قیمت سنگ آهن در بازار جهانی روند صعودی پیدا کرده است، به‌طوری‌که استرالیایی‌ها بهای هر تن سنگ آهن را از ۱۱۰ دلار در مارس ۲۰۲۴ به ۱۱۱ دلار در آوریل افزایش داده‌اند و طبق پیش‌بینی‌ها روند صعودی قیمت سنگ آهن به دلیل رشد تقاضا در استرالیا ادامه پیدا می‌کند. چینی‌ها نیز با در نظر گرفتن این موضوع و ازسرگیری تولید فولاد به همراه فعالیت ذخیره‌سازی مجدد در ماه می میزان واردات خود را بالا برده‌اند.همچنین مطابق آخرین آمارها، موجودی سنگ آهن در بنادر چین در ماه آوریل سال جاری طی یک روند افزایشی به ۱۴۴ میلیون تن رسید. در حالی که این میزان در ماه قبل کمتر از ۱۴۰ میلیون تن برآورد شد. بررسی‌ها نشان می‌دهد نه‌تنها فولادسازان چینی به دنبال افزایش ذخایر سنگ آهن خود هستند بلکه تاجران این کشور نیز درصدند موجودی سنگ آهن و گندله خود را در بنادر بالا ببرند.شماری از فولادسازان چین معتقدند سال جدید برای تولیدکنندگان این کشور پس از تعطیلات روز کارگر شروع شده است و برخلاف روند کاهشی تقاضا در سه ماه ابتدایی سال ۲۰۲۴، وضعیت بازار محصولات فولادی از ماه آوریل بهبود یافته و اوضاع بهتر خواهد شد. از طرفی فولادسازان این کشور پس از تعطیلات روز کارگر تمام خطوط تولید خود را بکار گرفته و انتظار می‌رود میزان واردات سنگ آهن به این کشور طی ماه‌های آتی رشد چند برابری را تجربه کند تا پاسخگوی تقاضا و مصرف باشد.

مزیت‌های باتری‌های آبی نسبت به سلول‌های لیتیومی

بر اساس آخرین تحقیقات منتشر شده در مقاله‌ای که در مجله نیچر انرژی Nature Energy به چاپ رسیده است، دانشمندان چینی یک باتری مبتنی بر آب با چگالی انرژی تقریبا دو برابر در مقایسه با باتری‌های لیتیومی سنتی تولید کرده‌اند.به گزارش بیرونیت به نقل از روابط عمومی ایمپاسکو و به گفته محققان آکادمی علوم چین، آزمایشات چگالی انرژی قابل توجهی از باتری آبی مبتنی بر برید و برم را نشان داد که می‌تواند به ۱۲۰۰ وات ساعت در لیتر برسد که از ۷۰۰ وات ساعت در لیتر باتری‌های لیتیومی غیرآبی فراتر می‌رود.محققان همچنین بر مزایای ایمنی باتری‌های آبی خود نسبت به باتری‌های لیتیومی غیرآبی که به دلیل اشتعال پذیری بالا مشهور هستند، تاکید کردند.همانطور که ساوت چاینا مورنینگ پست در این باره گزارش داده، محققان این پروژه معتقدند که این باتری مبتنی بر آب «پتانسیل امیدوارکننده‌ای را برای توسعه نسل بعدی باتری‌های آبی با چگالی انرژی بالا و قابل شارژ ایمن نشان می‌دهد.»یکی از نویسندگان این مقاله با نام لی شیانفنگ استاد موسسه فیزیک و شیمی دالیان در این باره عنوان کرد: یافته‌های این پروژه ممکن است کاربردهای باتری آبی را در زمینه باتری‌های نیرو گسترش دهد.در حال حاضر، بیشتر خودروهای الکتریکی برای کار به باتری‌های لیتیوم یونی متکی هستند. طبق آمار وزارت انرژی ایالات متحده، یک بسته باتری لیتیوم یونی برای یک خودروی الکتریکی حاوی حدود ۸ کیلوگرم لیتیوم است.

یادداشت

راهکاری برای غلبه بر کمبود مواد معدنی

جف کاوت
مشاور گروه معدنی سیکا

در شرایطی که گسست جهانی زنجیره تامین، هزینه تامین مواد اولیه و قطعات را از تامین‌کنندگان بزرگ جهانی بالا برده، جدال چین و آمریکا بر سر فناوری‌های پیشرو (edge technologies)، خاک‌های کمیاب و تعرفه‌های تجاری اثر عمیقی بر بخش صنعت داشته و چشم‌اندازی سخت را پیش‌روی تولیدکنندگان گشوده است. گزارش تازه مجمع کارآفرینان ایران نشان می‌دهد توجه به اقتصاد چرخه‌ای کمک خواهد کرد تا صنایع با درد کمتر و هزینه پایین‌تر از دوره فعلی عبور کنند.اقتصاد چرخه‌ای، مفهومی نو و جالب‌توجه است که این روزها به ارائه جایگزین‌های عملی برای روش‌های «بازیافت سنتی» می‌پردازد. مفهوم اقتصاد چرخه‌ای، زمانی ظهور می‌کند که کسب‌وکارها به‌دنبال راه‌حل‌های پایدار برای رشد بلندمدت خود هستند. این رویکرد، همچنین پتانسیل امیدوارکننده‌ای برای تغییر شکل صنایع و تقویت انعطاف‌پذیری آنها در مواجهه با چالش‌های زیست‌محیطی دارد. در دنیای در حال تغییر امروز که همه‌چیز بر مفهوم «تولید» استوار شده‌است، پذیرش اقتصاد چرخه‌ای نوید آینده‌ای سودآور و پایدار را می‌دهد. بر اساس پژوهش‌های صورت‌گرفته، ۹۱درصد از اقتصاد جهان متکی بر تولید محصولاتی است که در فرآیند تولید آنها از «منابع جدید» یا «دست‌اول» استفاده می‌شود. با تمرکز بر اقتصاد چرخه‌ای می‌توان دریافت که ماهیت آن، مبتنی بر «حفظ ارزش منابع، مواد و محصولات» تعریف می‌شود؛ مفهومی که بر چهار اصل اساسی «استفاده مجدد»، «تعمیر»، «نوسازی» و «بازیافت» استوار است. همان‌طور که تولیدکنندگان صنعتی، رفته‌رفته بیشتر با این قلمرو جدید آشنا شده و آن را کشف می‌کنند، با یک «انتخاب محوری» نیز روبه‌رو می‌شوند؛ آنها درحالی‌که آموزه‌های فنی قرارگرفتن در این چرخه را در فرآیندهای حرفه‌ای خود به‌کار می‌بندند، مجبور می‌شوند که به «ایجاد تعادل در بهینه‌سازی کارآیی تولید» دست‌بزنند، با این حال باید توجه داشت که جذابیت این پارادایم در گستره‌ای فراتر از قلمرو تاثیرات زیست‌محیطی گسترش می‌یابد و نویدبخش صرفه‌جویی واقعی در هزینه‌ها برای کسانی است که می‌توانند به اندازه کافی به آینده فکر کنند. علاوه‌بر این، مشتریان بالقوه این صنایع نیز خواهند دید که این‌گونه شرکت‌ها چقدر با تحولات جدید سازگارند و این وضعیت حتی می‌تواند جذابیت بیشتری برای نیروی کار آینده به‌وجود بیاورد.

رمزگشایی از مفهوم «چرخه»

تولید چرخه‌ای، مستلزم یک «رویکرد جامع» است که جنبه‌های گوناگونی از یک شرکت را دربر می‌گیرد. از طراحان و مهندسانی که به‌دنبال «چگونگی استفاده متفاوت از محصولات» در آینده هستند، تا «مدیریت زنجیره‌تامین بهینه‌سازی تبدیل زباله به منابع قابل‌استفاده.» هریک از این اقدامات، نقش مهمی در پذیرش و پیشبرد این فرآیند چرخه‌ای ایفا خواهند کرد. در میان چهار اصل اساسی مورد اشاره در بالا، «استفاده مجدد» به‌عنوان موثرترین عامل در کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای درنظر گرفته می‌شود. با افزایش طول عمر محصولات از طریق اعمال تغییرات جزئی یا تمیزکاری، نیاز به استفاده از مواد اولیه جدید کاهش می‌یابد. به‌عنوان مثال، خودروسازان می‌توانند «سیستم‌های حلقه‌بسته» و «بازسازی و استفاده‌مجدد» از اجزای خاص خودروهای برگشتی را در دستور کار قرار دهند. به این ترتیب، میزان ضایعات را به حداقل می‌رسانند و منابع ارزشمند زمین را حفظ می‌کنند. «تعمیر» به‌عنوان گزینه مهم بعدی در مرکز توجه قرار می‌گیرد. با بازیابی محصولات آسیب‌دیده، کسب‌وکارها می‌توانند ضایعات را به حداقل برسانند و راه‌حل‌های مقرون‌به‌صرفه‌ای را به مصرف‌کنندگان ارائه دهند.

به موازات تعمیر، «بازسازی»، سومین اصل مهم در اقتصاد چرخه‌ای است. این فرآیند شامل «بازگردانی» یا «ارتقای یک محصول» به شرایط جدید از طریق «تعمیر»، «تعویض» یا «به‌روز کردن» می‌شود، در نتیجه عمر مفید و ارزش آن را افزایش می‌دهد. با بررسی دقیق کل چرخه عمر محصول، می‌توان دریافت که بازسازی، امکان استفاده دوباره از محصولات را پس از استفاده اولیه از آنها (آغاز دوره دوم عمر مفید) میسر می‌کند. به‌عنوان مثال، محققان دانشگاه RWTH آخن در آلمان دریافته‌اند که باتری‌های ماشین‌های مستعمل با ۷۰ تا ۸۰درصد ظرفیت باقی‌مانده می‌توانند برای ذخیره‌سازی انرژی یکپارچه در درون خانه‌ها مورداستفاده قرار بگیرند. ورود آنها به چرخه استفاده مجدد، به‌طور قابل‌توجهی کاربرد آنها را طولانی‌تر کرده و پایداری در بخش صنعتی را ارتقا بخشیده‌است.«بازیافت» آخرین اقدامی است که باید پس از انجام سه گزینه پیشین درنظر گرفته شود. این مرحله ضروری، به تکمیل و بسته‌شدن چرخه عمر محصولات کمک و از تبدیل‌شدن آنها به «زباله» جلوگیری می‌کند و در عین‌حال اطمینان می‌دهد که مواد با ارزش، بازیافت خواهند شد و تغییر کاربری داده می‌شوند. نمونه‌ای از اصل چهارم یعنی بازیافت، «جمع‌آوری ضایعات» مواد مورداستفاده در صنایع تولیدی به‌ویژه ضایعات آلومینیوم از پسماند دستگاه‌های فشار (پرس) است که به‌سرعت به چرخه تامین‌کنندگان خود بازگردانده می‌شود تا بلافاصله بازیافت شوند. این رویکرد «حلقه بسته» به دو هدف دست‌می‌یابد: «کاهش اثرات زیست‌محیطی» و «افزایش بهره‌وری منابع.» در مجموع، این چهار اصل مهم، فرصت‌های پرشماری برای شرکت‌ها فراهم می‌کند تا شیوه‌های خود را ارزیابی کرده و بتوانند «رقابتی» باقی‌بمانند.

حوزه تنظیم‌گری کنونی

باتوجه به روند کنونی اقتصاد جهانی و تحول در صنایع، حوزه تنظیم‌گری اقدامات ویژه‌ای را در آینده تشویق خواهد کرد. در اتحادیه اروپا و در حرکتی همه‌جانبه به‌سوی «پایداری»، روندهای سبز و پاسدار محیط‌زیست، یک مسیر بلندپروازانه را برای به‌صفر رساندن انتشار کربن تا سال ۲۰۵۰ ترسیم می‌کنند و رشد اقتصادی را از وابستگی محض به «مصرف‌منابع» بازمی‌دارند. در چین با تدوین و اجرای دومین برنامه «اقدام اقتصاد چرخه‌ای» که بر «اقدامات قانونی برای تقویت این چرخه‌ها در طول زنجیره‌های ارزش محصول» تاکید دارد، حرکت در این مسیر، جدی‌تر از گذشته در حال پیگیری است. اقدامات لازم برای ترویج این روند شامل «طراحی راهبردی محصول» برای ارتقای دوام، قابلیت تعمیر و بازیافت، افزایش توانمندسازی مصرف‌کننده و شیوه‌های چرخه‌ای در تولید و مدیریت ضایعات است. در همین حال، با تکیه بر قانون طولانی‌مدت ارتقای اقتصاد چرخه‌ای و ترسیم چشم‌انداز کیفی برای بهبود بازیافت زباله و بهره‌وری انرژی می‌توان این مسیر را پیش برد.

روزگار معدن
شنبه
۲۹ اردیبهشت ۱۴۰۳ • ۹ ذی القعده ۱۴۴۵ • ۱۸ مه ۲۰۲۴
سال هفتم • شماره ۱۳۰۶

یادداشت

انتقال صنایع آب‌بر به سواحل جنوبی

حمید صالحی
عضو اتاق بازرگانی ایران

یکی از تصمیمات مهمی که خبر آن روز گذشته منتشر شد و اتفاقا بازخوردهای مناسبی در فضای اقتصادی کشورمان داشت، خبر تصمیم هیات وزیران برای انتقال صنایع آب‌بر مناطق مرکزی به سواحل جنوبی کشور است. در واقع هیات وزیران تصویب کرد: «در راستای جذب جمعیت در قلمروهای مستعد جنوب کشور با تاکید بر منطقه ساحلی مکران و جزایر، تسهیلات پرداختی به میزان ۳۰ درصد کمتر از نرخ تسهیلات مصوب برنامه اقدام ملی مسکن ظرف سه ماه تهیه و ابلاغ و جدول زمانبندی، همچنین انتقال تاسیسات صنایع آب بر به قلمروهای ساحلی جنوب کشور برای یک دوره زمانی ۱۰ ساله تعیین و برای تصویب به هیات وزیران ارایه شود.» دولت، مشوق‌ها و مجازات‌هایی را در نظر گرفته تا صنایع آب بر از مناطق خشک مرکزی، راهی مناطق ساحلی جنوبی کشور شوند. مثلا نرخ تسهیلات بانکی در نظر گرفته شده برای این صنایع در جنوب کشور ۳۰درصد کمتر از سایر مناطق کشور در نظر گرفته شده است. حقیقت آن است که یکی از چالش‌های مهم پیش روی اقتصاد ایران طی دهه‌های اخیر، تاسیس صنایع و کلونی‌های اقتصادی در مناطقی بود که از منظر شاخص‌های زیست محیطی، اقلیمی و جمعیتی فاقد پیش نیازهای لازم بودند. مثلا کارخانه فولاد و پتروشیمی‌ها و... به عنوان نمونه‌هایی از صنایع آب‌بر در استان‌ها و مناطقی احداث می‌شدند که فاقد آب کافی بوده و ذیل مناطق خشک کشورمان دسته بندی می‌شدند. در عین حال سال‌هاست که کارشناسان و تحلیلگران کشورمان در ضرورت اصلاح این روند معیوب صحبت کرده و راهکارهایی برای عبور از چالش‌ها ارایه می‌دهند. اصلاح این روند اشتباه قطعا یک گام روبه جلوست. بسیاری از صنایع ایران به جای سواحل کشور در مناطق خشک و مرکزی ایجاد شدند و به این دلیل نه تنها کمبود آب در این مناطق را تشدید کردند بلکه امکان توسعه و رشد را از این صنایع نیز می‌گرفت. دولت از طریق این نوع مصوبات، تلاش کرده سرمایه‌گذاری در مناطق جنوبی، سواحل مکران و جزایر ایرانی خلیج فارس را تقویت کند. این تصمیم دولت ۲ویژگی و شاخصه مهم دارد.

۱-یک جنبه مهم این تصمیمی در حوزه مسائل زیست محیطی و مساله کمبود آب خود را نمایان می‌کند. به هر حال معضل «آب» یکی از ابرچالش‌های پیش روی ایران در دورنمای پیش روست. هر تصمیمی که باعث شود، ظرفیت‌های تازه‌ای در حوزه مسائل مرتبط با آب و محیط زیست فراهم شود باید مورد استقبال فعالان اقتصادی قرار بگیرد.۲- موضوع مهم بعدی، مسائل مرتبط با صنعت و توسعه اقتصادی است. توسعه سواحل مکران و سواحل جنوبی کشورمان یک ضرورت غیر قابل انکار است. لازم است برای این منظور راهبردهایی تدارک دیده شود تا هم مسائل و مشکلات بنیادین این مناطق مانند بیکاری، فقر، آسیب‌های اجتماعی و...حل و فصل شوند و هم زمینه برای افزایش مشارکت مردم فراهم شود.در گذشته بسیاری از تصمیمات بدون رعایت آمایش سرزمینی اتخاذ شده بودند و صنایع از مناطق توسعه نزدیک به دریا به فلات مرکزی منتقل شده بودند. دولت با یک چنین مصوبه‌ای تلاش می‌کند سرمایه‌گذاران با مجاب کند که در سواحل جنوبی ایران سرمایه‌گذاری کرده و از مزایای آن بهره‌مند شوند. با این مصوبات می‌توان بندرگاه‌های جنوب کشور را رونق داد و هزینه‌های مصرف انرژی، حمل و نقل و...را کاهش داد. مکران یکی از گلوگاه‌های مهم توسعه کشور محسوب می‌شود و زمینه‌سازی برای جذب سرمایه‌گذاری در این منطقه به نفع اقتصاد ایران است.متاسفانه در گذشته معافیت‌های مالیاتی ویژه بسیاری در مناطق آزاد کشور برداشته شدند. تصمیمی که روند رشد بسیاری از مناطق آزاد را متوقف کرد. مصوبه اخیر دولت فتح بابی است که می‌توان دستاوردهای قابل توجهی برای اقتصاد ایران داشته باشد. در این میان، باید دید چه عاملی باعث شده بود تا صنایع آب بر کشور به جای سواحل جنوبی سر از استان‌های مرکزی و خشک در بیاورد. مثلا فلان نماینده، فلان استاندار و بهمان وزیری که از نفوذ بالایی برخوردار بود از طریق رایزنی و اعمال نفوذ، شرایطی را فراهم می‌کرد تا کارخانه فولاد، پتروشیمی و...به جای سواحل جنوبی راهی مناطق خشک و کم‌آب کشور شود. این نوع مسوولان و نمایندگان به جای نگاه ملی، نگاهی محلی به موضوعات داشتند. اما باید توجه داشت هرچند شاید در بدو امر به نظر برسد که این نوع تصمیمات برای استان‌های مرکزی منافعی ظاهری داشتند اما در بلندمدت حتی به ضرر این مناطق تمام می‌شد. وقتی مشکل کمبود آب در مناطق کویری ایجاد شد، افکار عمومی اغلب همین واحدهای صنعتی آب بر را مقصر این روند معرفی کردند. ضمن اینکه این صنایع هم در ادامه با مشکل تامین آب مورد نیاز مواجه شدند. از سوی دیگر کارخانه‌ای که در استان‌های خشک تاسیس می‌شد ناچار بود، محصولات خود را با هزینه‌های بالا و شرایط دشوار به مناطق ساحلی و بندرگاه‌ها منتقل کند. مجموعه این واقعیت‌ها که در بخش‌های اقتصادی، زیست محیطی، اقلیمی، اجتماعی و... اثرات بسیاری را به جای می‌گذاشت باعث شده تا تصمیم هیات وزیران در خصوص اعمال مشوق‌های ویژه برای سرمایه‌گذاری در سواحل جنوبی با استقبال فعالان اقتصادی و تحلیلگران مواجه شود.

روی موج معدن

دستیابی پروژه کولینگ تاور فولاد خوزستان به پیشرفت ۹۴ درصد

براساس گزارش های ماهانه مستند از روند پیشرفت پروژه های گروه MMTE، مراحل احداث پروژه کولینگ تاور فولاد خوزستان با تحقق اهداف اجرایی نصب تجهیزات به پیشرفت فیزیکی ۹۴ درصدی رسید . پروژه احداث کولینگ تاور ۲۷۸ با هدف تامین آب خنک با فشار و کیفیت مناسب برای کوره های قوس الکتریکی واحدهای فولادسازی مجتمع فولاد خوزستان در حال اجرا می باشد.این پروژه شامل اجرای عملیات سیویل و ساختمان برج خنک کننده، پمپ خانه، اتاق برق، اتاق تزریق شیمیایی و فیلترهای شنی، محوطه سازی، تامین واجرای تاسیسات مکانیکی، برقی و ابزار دقیق و همکاری در راه اندازی یک واحد برج خنک کننده در قالب بسته قراردادی تدارکات، ساخت و نصب (PC) در مرحله ساخت و اجرا قرار دارد.همچنین بر مبنای تعهد به چارچوب زمان بندی فرایند اجرا و در ادامه تامین کالاهای عمده طرح، پمپ ها و الکتروموتورهای مورد نیاز پروژه نیز که از سازندگان مطرح اروپایی تامین گردیده است در مرحله ترخیص از گمرک و حمل به سایت می باشد که به زودی با تحویل و نصب این سازه ها، این طرح در مرحله پیش راه اندازی و راه اندازی قرار خواهد گرفت.مزیت انجام این طرح توسط گروه MMTE نسبت به طرح مشابه در فولاد خوزستان، کیفیت بالاتر عملیات نصب و اجرا، استفاده از سیستم اتوماسیون نسل جدید و اجرای آن در زمان کوتاه تر می باشد.در این پروژه، آب گرم کوره های فولادسازی به سمت واحد برج خنک کننده هدایت شده و با بکار گیری ۶ دستگاه مبدل حرارتی (Heat Exchanger) پس از کاهش دمای آب به سطح مطلوب و تنظیم آن بر اساس شاخص های کیفی، آب خنک استحصالی برای ادامه فرایند تولید به سمت کوره ها و ماشین های تولیدی پمپاژ و هدایت می شود.این چهارمین پروژه گروه MMTE با مجتمع فولاد خوزستان از زمان آغاز فصل همکاری های مشترک بین این دو شرکت فعال صنایع فولادی است که در جدیدترین دستاورد مشارکت های فنی، پروژه زمزم ۳، بزرگترین طرح آهن اسفنجی ایران در مدار بهره برداری قرار گرفت.

دولت فقط ژست تعامل با بخش خصوصی را می‌گیرد!

مدیرعامل شرکت نورد زرین گالوانیزه کاشان با بیان اینکه دولت‌مردان در تحقق شعار سال، فقط ژست تعامل با بخش خصوصی را می‌گیرند، گفت: مسئولان و متولیان دولتی یا از ناآگاهی و یا از خودباوری‌های کاذب، چالش‌هایی را برای بخش خصوصی و تولیدی کشور بوجود آورده‌اند که امیدوارم خروجی آن، بلعیدن بخش خصوصی کشور نباشد.

«عزیز قنواتی» مدیرعامل شرکت نورد زرین گالوانیزه کاشان در گفت‌وگو با خبرنگار آهن‌نیوز ضمن اشاره به بخشنامه‌های خلق‌الساعه در بخش صنعت و پیامدهای آن بر بخش خصوصی گفت: شعار امسال رهبری "جهش تولید با مشارکت مردم" بود و این شعار محقق نمی‌شود مگر در تعامل با بخش خصوصی که متاسفانه دولت‌مردان در تحقق این شعار، فقط ژست تعامل با بخش خصوصی را می‌گیرند. وی با بیان اینکه نمی‌توان شعار رونق تولید و حمایت از بخش خصوصی را در تابلو کنیم اما برایش موانعی را ایجاد کنیم، افزود: این روندی که دولت‌مردان برداشته‌اند با روح تجارت آزاد و روح اقتصاد مغایرت دارد. قوانین خلق‌الساعه و نظرات غیرکارشناسی شده و بدون کسب نظر از انجمن‌ها و فعالان اقتصادی، تمام تولید را تحت‌الشعاع قرار خواهد داد. عضو هیئت مدیره آتیه فولاد خاورمیانه، یکی از مشکلات امروز کشور را عددسازی و اعلام گزارشات غیرواقعی و ناصحیح خواند و گفت: مسئولان سیاست‌گذار کشور فکر می‌کنند که با عددسازی و گزارشات اعلامی، توفیقاتی را حاصل کرده‌اند اما اینطور نیست چراکه اگر توفیقاتی بوده باید اثرش را در سفره مردم مشاهده می‌کردیم. کارهای به ثمر رسانده را گزارش می‌کنند اما از ضررها چیزی نمی‌گویند. این داستان مثل فردی است که در دعوا یک مشت می‌زند و آن یک مشتی که زده را به همه می‌گوید اما از ۱۰ مشتی که خورده هیچ سخنی نمی‌گوید. این فعال صنعت فولاد با اشاره به اینکه امروز سرمایه‌گذاران رغبتی برای سرمایه‌گذاری در صنعت فولاد ندارند، گفت: راه‌اندازی یک واحد تولیدی دو تا پنج سال زمان می‌برد، به نظرتان کدام سرمایه‌گذار حاضر است با این بخش‌نامه‌های لحظه‌ای جرأت سرمایه‌گذاری داشته باشد؟ واقعاً مسئولان و متولیان دولتی یا از ناآگاهی و یا از خودباوری‌های کاذب، چالش‌هایی را برای بخش خصوصی و تولیدی کشور بوجود آورده‌اند که آینده خوبی برای بخش خصوصی متصور نیست و امیدوارم خروجی آن، بلعیدن بخش خصوصی کشور نباشد.

مدیرعامل ذوب آهن اصفهان مطرح کرد:

ذوب آهن تنها تولیدکننده ریل در غرب آسیا

گروه خبر

مجتمع ذوب آهن اصفهان، به عنوان یکی از بزرگترین بازیگران صنعت فولاد ساختمانی در تولید میلگرد و ریل در ایران شناخته شده است. ذوب آهن اصفهان نقشی محوری در توسعه صنعت فولاد ایران دارد و عنوان معتبر «مادر صنعت فولاد ایران» را به خود اختصاص داده است. عملیات گسترده و اهمیت استراتژیک آن، آن را به سنگ بنای چشم انداز صنعتی کشور تبدیل کرده است. مهدی کوهی، مدیرعامل ذوب آهن اصفهان در گفت‌وگو با فارس با بیان چشم‌انداز این شرکت از برنامه‌های ذوب‌آهن برای افزایش مشارکت مردم در تولیدات این شرکت گفت.

◉ برای تحقق شعار سال و افزایش مشارکت مردم چه اقدامات در این شرکت صورت گرفته است؟

مقام معظم رهبری به خوبی در سالیان اخیر بر تولید و رشد اقتصادی تاکید دارند و نامگذاری امسال نیز با عنوان جهش تولید با مشارکت مردم مسؤولیت مهمی بر دوش واحدهای صنعتی می‌گذارد. ذوب‌آهن اصفهان با وجود مشکلات مختلف در تولید محصولات استراتژیک و صنعتی همانند ریل، تیرآهن بال پهن، آرک معدن موفق عمل کرده که این امر به ویژه در تامین ریل مورد نیاز پروژه‌های راه‌آهن بین‌شهری و متروی کلان شهرها نمایان است. در سال جاری با بررسی دقیق مشکلات سال گذشته و انجام اقدامات اصلاحی در خط تولید با تمام توان در راستای جهش تولید و همچنین افزایش تنوع محصولات اقدام می‌کنیم. خوشبختانه در ابتدای سال در بخش‌های مختلف از جمله فولادسازی و کوره بلند با اقدامات سریع و مهم، ضمن افزایش تولید، برای اصلاح نورم مصارف اولیه از طریق کاهش مصرف کک نیز دستاوردهای خوبی حاصل شده و همزمان تعمیر و نگهداری نیز برای تداوم و افزایش تولید در حال انجام است. در خصوص مشارکت مردم، بهترین فعالیتی که صنایع می‌توانند انجام دهند، توسعه مشارکت و همکاری با شرکت‌های دانش بنیان است که آثار بسیاری برای صنعت دارد. ذوب آهن اصفهان از سال گذشته بدون اطلاع از شعار امسال، همکاری با شرکت‌های دانش بنیان را توسعه داده که در این زمینه از طریق تعامل با معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری، برای اجرای پروژه‌های مهم و حل مشکلات خط تولید از جمله برای اجرای پروژه‌های زیست محیطی، شرکت‌های دانش بنیان بکار گرفته شده‌اند. در این راستا، ارتباط با مراکز دانشگاهی نیز موثر است، در سال گذشته تفاهم نامه خوبی با دانشگاه آزاد اسلامی امضا شد که نتایج و خروجی آن به مرور اطلاع‌رسانی می‌شود.

◉ ذوب‌آهن برای حفظ تولید، کیفیت و تنوع محصولات چه برنامه‌ای دارد؟

کوهی: ذوب آهن اصفهان با همت تلاشگران خود در سال ۱۴۰۲ موفق شد ضمن حفظ تولید، کیفیت وتنوع محصولات را نیز افزایش دهد. این مجتمع عظیم صنعتی در سال گذشته، تامین ریل پروژه‌های خط‌آهن کشور از جمله تبریز-ائل گلی، ائل گلی-میانه، میانه -اردبیل، همدان-سنندج را تداوم بخشید به گونه‌ای که در حال حاضر تمام پروژه‌های راه آهن سراسری و متروی کشور با محصولات ذوب آهن پیش می‌رود.این مجتمع عظیم صنعتی همچنین با تولید سایزهای مختلف تیرآهن بال پهن و در تعامل با وزارت راه‌وشهرسازی و همچنین انجمن‌های تخصصی سازه‌های فولادی، تلاش کرد، نقش خود را در تحول صنعت ساختمان ایفا کند. همچنین با ارائه سبد ۹۰ هزار تنی میلگرد، مشارکت در طرح نهضت ملی مسکن را نیز کلید زد.در سال گذشته با تلاش‌های انجام گرفته، این مجتمع عظیم صنعتی موفق به تمدید گواهینامه CARES به منظور صادرات میلگرد آجدار مطابق استاندارد BS4449 (۲۰۰۵) به کشورهای منطقه بریتانیا و حوزه خلیج فارس، تمدید گواهینامه هموگوگیشن به منظور صادرات میلگرد آجدار مطابق استاندارد DIN488 به کشور آلمان و تمدید گواهینامه CE Marketing به منظور صادرات محصول تیرآهن مطابق استاندارد DIN1025 و EN10025-2 به کشورهای عضو اتحادیه اروپا شد. ذوب آهن اصفهان، پس از تولید موفقیت آمیز ریل‌های راه آهن سراسری، ریل مترو ۴۹E1 و ۵۴E1 گرید R260، باتوجه به سیاست های کلان کشور اقدام به طراحی و توسعه محصول ریل سخت ۵۴E1 با فولاد گرید R320Cr و تولید انبوه ریل ۵۴E1 (مورد استفاده در متروی تهران و مشهد) کرد. خوشبختانه تولید ریل به عنوان یک محصول استراتژیک در سال ۱۴۰۲ افزایش ۳۰ درصدی نسبت به سال ۱۴۰۱ داشته و به ۲۱ هزار و ۷۱۰ تن رسیده است.

◉ اشاره‌ای به پروژه‌های توسعه شرکت ذوب‌آهن داشته باشید؟

ذوب آهن اصفهان علاوه بر تولید و توسعه محصول، پروژه‌های توسعه خود را نیز در سال ۱۴۰۲ به خوبی پیش برد که نتایج آن در آینده نزدیک ملموس خواهد بود. برخی از این پروژه‌ها بدین شرح است:احداث واحد پلنت اکسیژن، یکی از مهم‌ترین پروژه‌های توسعه‌ای ذوب آهن به شمار می‌آید که به مرحله بهره‌برداری رسیده است. بازسازی کوره پاتیلی شماره ۱ و احداث کوره پاتیلی شماره ۳، از دیگر پروژه‌های مهم شرکت ذوب‌آهن محسوب می‌شوند که با راه‌اندازی آن‌ها، ظرفیت تولید فولاد در ناحیه فولادسازی افزایش می‌یابد.پروژه بازسازی باتری شماره ۲ ککسازی پروژه دیگری است که پیش‌بینی می شود تا پایان سال ۱۴۰۳ به بهره‌برداری برسد.احداث تصفیه خانه پساب شهری و صنعتی بصورت BOT، اجرای فاز سوم پروژه ایستگاه پمپاژ و خط انتقال پساب فولادشهر، اجرای خطوط (آب و برق) انتقال ورودی و خروجی تصفیه خانه پساب، خرید پساب فولادشهر و ایمانشهر و ۲۲ روستای فلاورجان، پروژه‌هایی است که در حوزه تامین آب انجام شده و در این‌زمینه تحول‌آفرین است.پروژه ایستگاه تفکیک گاز واحد آهن اسفنجی نیز در روز پایانی سال گذشته به بهره برداری رسید.

◉ ذوب‌آهن برای اصلاح ساختار این شرکت چه اقداماتی انجام داده است؟

ذوب آهن اصفهان به عنوان مادر صنعت فولاد کشور در نیم قرن گذشته نقش مهمی در تولید محصولات فولادی ایفا کرده و از ابتدای تاسیس تاکنون حدود ۹۰ میلیون تن محصولات طویل ساختمانی تولید کرده است.این مجتمع با تربیت نیروی انسانی متخصص و حضور مستقیم در ساخت و توسعه سایر صنایع فولادی، سهم مهمی در تولید فولاد سایر واحدهای فولادی کشور نیز دارد. ذوب آهن اصفهان واحد اصلی تولید فولاد کشور است که با شیوه کوره بلند، فعالیت می‌کند و به همین دلیل از یارانه‌های انرژی برخوردار نیست ضمن اینکه نیاز به تامین زغال سنگ و کک دارد که با قیمت‌های جهانی تهیه می‌شود. به طور کلی ماهیت ذوب آهن اصفهان از گذشته خدمت به صنعت کشور بوده است بطوری که اولین فعالیت‌های معدنی در ایران به همت ذوب آهن آغاز شده و این اقدامات به عنوان مسؤولیت‌های اجتماعی صورت گرفته است. مجموعه این عوامل باعث شد که این مجتمع از حاشیه سود مناسب برخوردار نباشد اما در زمینه خدمت به توسعه کشور پیشگام است. برای رفع این مشکلات، از سال گذشته تلاش شد، نگرش تولید اقتصادی در ذوب‌آهن نهادینه شود و همچنین اصلاح ساختار مالی در دستور کار قرار گرفت. بدین منظور در کمترین زمان ممکن جهت افزایش سرمایه از محل تجدید ارزیابی دارایی‌ها(طبقه زمین) مجمع فوق العاده در اسفند ماه برگزار و در نتیجه ۸۲۳ درصد افزایش سرمایه برای سهامداران محترم پدیدآورد. همچنین ضمن خروج این مجتمع از ماده ۱۴۱ قانون تجارت، شرایط برای بهره‌مند شدن از تسهیلات بانکی فراهم شد. با توجه به مجموعه اقدامات صورت گرفته، شرایط برای اصلاح ساختار تولید فراهم شده که امیدوارم نتایج آن را امسال در بهبود شرایط مالی و تولید مشاهده کنیم .

◉ ذوب‌آهن اصفهان برای تامین ریل کشور و صادرات چه برنامه‌ای دارد؟

هم اکنون ذوب آهن اصفهان تنها تولید کننده ریل در غرب آسیاست و تامین ریل کلیه پروژه‌های ریلی کشور از جمله خطوط آهن بین شهری و متروی کلان شهرها توسط ذوب آهن اصفهان انجام می‌شود. خوشبختانه تولید ریل به عنوان یک محصول استراتژیک در سال ۱۴۰۲ افزایش ۳۰ درصدی نسبت به سال ۱۴۰۱ داشته و به ۲۱ هزار و ۷۱۰ تن رسیده است.از ابتدای تولید ریل در ذوب آهن تا کنون حدود ۱۵۰ هزار تن ریل در اختیار راه آهن سراسری و متروی کلان شهرها قرار گرفته‌است. قطعاً پس از تامین نیاز داخلی که در اولویت اصلی قرار دارد صادرات این محصول نیز مدنظر است و در این زمینه بازاریابی و اقدامات اولیه صورت گرفته است که امیدوارم به صادرات این محصول منجر شود.

◉ چه برنامه‌ریزی‌هایی شرکت ذوب آهن برای دستیابی به صنعت سبز انجام داده است؟

ذوب آهن اصفهان تولید سازگار با محیط زیست را سرلوحه فعالیت‌های شرکت قرار داده و بر این اساس از طریق تعامل بسیار نزدیک با معاونت علمی و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست جمهوری پروژه‌های زیست محیطی در بخش‌هایی مانند ککسازی، فولادسازی و کوره بلند با حمایت این معاونت در حال انجام است. بر اساس طرح جامع زیست محیطی، اقدامات ذوب آهن اصفهان برای دستیابی به شرایط مطلوب در ۳۸ محور برنامه‌ریزی شده است که ۱۶ محور آن محقق شده و به تأیید سازمان محیط زیست استان رسیده و موارد دیگر نیز در حال تحقق و پنج محور زیست محیطی دیگر هم تا پایان امسال به نتیجه می‌رسد.

همچنین ذوب آهن اصفهان بزرگترین جنگل دست کاشت کشور در بین صنایع را به مساحت ۱۶ هزار و ۵۰۰ هکتار احداث کرده‌است و نکته مهم در این خصوص اینکه بیش از ۱۴ هزار هکتار آن به صورت دیم است، همچنین از سالیان پیش نیز کاشت گونه‌های مقاوم به کم آبی را در دستور کار قرار داده است. در مقایسه با کل مساحت سایت کارخانه، سطح فضای سبز این شرکت بیش از ۸۴ برابر استاندارد مربوطه است و هم اکنون هزینه سالانه حفظ و نگهداری این فضای سبز بالغ بر هزار میلیارد ریال است. این فضای سبز وسیع علاوه بر تأثیر شگرف بر اکوسیستم منطقه، نقش مؤثری در جذب ذرات گرد و غبار و ترسیب دی اکسید کربن دارد.

جایگاه ویژه «کچاد» در تامین و تکمیل زنجیره فولاد ایران

سازوکارها و استراتژی‌های فروش بنگاه‌های اقتصادی تحت تاثیر تحولات سمت عرضه و همچنین نوسان تقاضا در بازارهای مختلف برنامه‌ریزی و اجرایی می‌شوند.

به بیان دیگر، در هر بنگاه اقتصادی وجود یک برنامه استراتژیک برای پایش مستمر بازار و شناسایی نقاط بالقوه آن ضرورت دارد. در این راستا شرکت معدنی و صنعتی چادرملو با انجام تحقیقات در بازار بر تامین نیاز بازار داخلی متمرکز شده است.

در ماه‌های اخیر، کنسانتره سنگ‌آهن مهم‌ترین محصول به فروش رفته این شرکت به لحاظ تنازی و ارزش ریالی بوده که در راستای تامین خوراک واحدهای فولادسازی در بازارهای داخلی عرضه شده است.

با توجه به شرایط بازارهای بین‌المللی، ۸۳ درصد از فولاد تولید شده در واحد فولادسازی شرکت معدنی و صنعتی چادرملو نیز در بازار داخلی به فروش رسیده است.

توسعه بازار مصرف مناسب نیازمند آن است که نرخ بازگشت سرمایه و سودآوری فعالان معدنی را در بلندمدت تضمین کند.

به عبارت دیگر در شرایط رقابتی امروز برنامه‌ریزی برای شناسایی و توسعه بازارهای هدف و دنبال کردن استراتژی‌های مناسب فروش ضرورت دارد.

شرکت معدنی و صنعتی چادرملو «کچاد» با تکمیل زنجیره ارزش فولاد، از معدن تا محصول نهایی، یکی از بزرگ‌ترین فعالان این صنعت و تامین‌کنندگان خوراک واحدهای فولادسازی کشور به شمار می‌آید. این شرکت از ظرفیت بالای تولید محصولات معدنی برخوردار است و سهم بالایی از تامین نیاز بازار کشور را به خود اختصاص می‌دهد.

بنابراین شناسایی پتانسیل‌های فروش و توسعه بازار در اولویت شرکت معدنی و صنعتی چادرملو قرار گرفته که نتیجه آن، کسب موفقیت‌های چشمگیر در حوزه فروش محصولات و همچنین رشد درآمدهای عملیاتی طی سال‌های اخیر بوده است.

در حال حاضر شمش فولاد نیز در سبد محصولات شرکت معدنی و صنعتی چادرملو قرار دارد. بنابراین می‌توان گفت شناسایی بازارهای بالقوه داخلی و بین‌المللی، نقش بسزایی در رشد فروش و درآمدزایی پایدار این شرکت ایفا می‌کند.

▣ جایگاه برتر شرکت معدنی و صنعتی چادرملو

به طور کلی، قیمت محصولات معدنی در بازارهای داخلی و بین‌المللی تحت تاثیر عوامل مختلف سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و... قرار می‌گیرد و این مسئله به شدت بر سودآوری و درآمدهای عملیاتی بنگاه‌های اقتصادی تاثیر می‌گذارد. در چنین شرایطی پایش مستمر، شناسایی بازار و پیش‌بینی تحولات آن در رشد درآمدهای عملیاتی بنگاه‌های اقتصادی از اهمیت فراوانی برخوردار است. از آنجایی که شرکت معدنی و صنعتی چادرملو زنجیره کامل فولاد را در اختیار دارد، می‌تواند با عرضه سبد متنوعی از محصولات، درآمدزایی خود را در شرایط متغیر بازارهای داخلی و بین‌المللی حفظ کند. این شرکت با پایش مستمر بازار، جایگاه خود را در عرصه رقابت می‌سنجد و یکی از بزرگترین تامین‌کنندگان خوراک واحدهای فولادسازی کشور به شمار می‌آید.

ظرفیت بالای تولید کنسانتره، شرکت معدنی و صنعتی چادرملو را در رتبه دوم تولیدکنندگان این محصول در کشور قرار داده است. بر اساس آخرین آمارهای ارائه شده، شرکت معدنی و صنعتی چادرملو در سال ۱۴۰۲ موفق به تولید ۱۰ میلیون و ۶۳۷ هزار تن کنسانتره سنگ‌آهن و سه میلیون و ۹۰۰ هزار تن گندله شد. در حوزه فروش نیز در مجموع، تناژ فروش کنسانتره و گندله شرکت معدنی و صنعتی چادرملو در سال ۱۴۰۲، به ترتیب برابر با پنج میلیون و ۸۰۸ هزار تن و دو میلیون تن بوده است. باید توجه داشت که حدود نیمی از گندله تولید شده در شرکت چادرملو به فروش می‌رسد و مابقی این محصول، خوراک مورد نیاز واحد احیای مستقیم این شرکت را تامین می‌کند. روند رشد تولید محصولات زنجیره فولاد در شرکت معدنی و صنعتی چادرملو با تکیه بر مزیت دسترسی به معادن سنگ‌آهن، موجب افزایش سهم این شرکت در تامین نیاز بازار شده است. گفتنی است شرکت‌های فولاد مبارکه اصفهان، فولاد خوزستان، آهن و فولاد ارفع، آهن و فولاد سرمد ابرکوه و آهن و فولاد غدیر ایرانیان، از برجسته‌ترین مشتریان شرکت معدنی و صنعتی چادرملو به شمار می‌آیند.

بررسی ارزش فروش محصولات شرکت معدنی و صنعتی چادرملو در سال ۱۴۰۲ نشان می‌دهد «کچاد» موفق شده است تا درآمدهای خود را در این سال به بیش از ۵۶۷ هزار و ۶۴۹ میلیارد ریال ارتقا دهد که این میزان نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۳۰ درصد رشد داشته است. از آنجایی که این شرکت یکی از بزرگ‌ترین تامین‌کنندگان کنسانتره و گندله سنگ‌آهن در کشور به شمار می‌آید، بخش عمده درآمدهای عملیاتی مجموعه نیز از فروش این دو محصول در بازارهای داخلی حاصل شده است.

▣ یک استراتژی کارآمد در «کچاد»

اگرچه فعالیت شرکت معدنی و صنعتی چادرملو در ابتدا محدود به حلقه‌های بالادستی و محصولات معدنی می‌شد اما این شرکت با دنبال کردن سیاست‌های توسعه‌ای، با تکیه بر پتانسیل‌های ویژه ناحیه چادرملو موضوع تکمیل زنجیره فولاد را در دستور کار خود قرار داد تا به این ترتیب بتواند ضمن کمک به رشد اقتصادی استان یزد و بهره‌برداری حداکثری از مزیت‌های رقابتی، نقش پررنگ‌تری را در صنعت فولاد کشور ایفا کرده و سودآوری بیشتری را نصیب سهامداران خود کند. در همین راستا، شرکت چادرملو با انجام تحقیقات و شناسایی بازار مصرف، نسبت به احداث واحد فولادسازی با ظرفیت تولید سالانه یک میلیون و ۳۰۰ هزار تن شمش فولاد اقدام کرد و اکنون با تولید شمش فولاد، قادر است بخشی از نیاز بازارهای داخلی و بین‌المللی را تامین کند. این شرکت در سال ۱۴۰۲، موفق به تولید یک میلیون و ۶۰۳ هزار تن آهن اسفنجی و یک میلیون و ۱۹۰ هزار تن شمش فولادی شده است.

از آنجایی که رویکردهای «کچاد» بر تامین نیاز کشور متمرکز شده است، عمده محصولات این شرکت در بازارهای داخلی عرضه می‌شوند. سهم فروش داخلی شمش فولاد از کل فروش این شرکت در سال ۱۴۰۲ به بیش از ۸۳ درصد می‌رسد. بر اساس آمارها، این شرکت در ماه‌های اردیبهشت و خرداد که بازار جهانی فولاد با کاهش تقاضا روبه‌رو بود، فروش خود را صرفا معطوف به بازار داخلی کرد و با بهبود شرایط بازار، بخشی از شمش فولادی این شرکت در بازارهای بین‌المللی عرضه شده است.

به طور کلی، در بخش معدن و صنایع معدنی کیفیت ماده اولیه از فاکتورهای اساسی مورد نظر مشتریان به شمار می‌آید. از آنجایی که رویکرد اصلی شرکت معدنی و صنعتی چادرملو در شناسایی بازارهای جدید، تمرکز بر ارائه محصولات و خدمات پایدار به مشتریان است، تولید و عرضه محصولات با کیفیت بالا و متناسب با نیاز و الزام مشتری در راس برنامه‌های تولید این شرکت قرار دارد. شرکت معدنی و صنعتی چادرملو خوراک کارخانه‌های فعال در زنجیره فولاد را تامین می‌کند و کیفیت محصولات این شرکت به طور مستقیم در کیفیت محصولات نهایی آشکار می‌شود. در این شرکت، مزیت پایداری در کیفیت ماده اولیه ورودی (کنسانتره سنگ‌آهن) و پیوسته بودن فرایند، امکان تولید محصولات با بالاترین کیفیت را فراهم کرده است. علاوه‌براین، تثبیت کیفیت محصولات در بالاترین سطح و تمرکز بر رشد کمی محصول، در کنار حفظ الزامات و استانداردهای تولید از جمله موضوعاتی هستند که در سرفصل‌های توسعه بازار این شرکت مورد توجه قرار گرفته است.

این شرکت با تعهد به تولید پایدار در منطقه چادرملو نسبت به ارزش‌آفرینی حداکثری برای مشتریان خود تلاش می‌کند. باید در نظر داشت که شرکت معدنی و صنعتی چادرملو در به‌روزرسانی فناوری‌ها و همگام شدن با تحولات جهانی سرمایه‌گذاری کرده است زیرا این مسئله با افزایش رقابت‌پذیری، توانایی این شرکت را در پاسخگویی به نیازها و الزامات مشتریان افزایش می‌دهد.

روزگار معدن
شنبه
۲۹ اردیبهشت ۱۴۰۳ • ۹ ذی القعده ۱۴۴۵ • ۱۸ مه ۲۰۲۴
سال هفتم • شماره ۱۳۰۶

نفت سنگین ایران گران‌تر شد

جدیدترین گزارش ماهانه اوپک نشان داد قیمت نفت سنگین ایران در آوریل، برای چهارمین ماه متوالی افزایش یافت.

سازمان کشورهای صادر کننده نفت (اوپک) در گزارش ماهانه خود از بازار نفت، اعلام کرد قیمت هر بشکه نفت سنگین ایران در آوریل، به ۸۸ دلار و ۷۹ سنت رسید که ۵ دلار و ۳۱ سنت معادل ۶.۴ درصد، در مقایسه با قیمت۸۳ دلار و ۴۸ سنت در مارس، افزایش داشت. میانگین قیمت نفت سنگین ایران از ابتدای سال ۲۰۲۴ تاکنون، به ۸۳ دلار و ۲۱ سنت در مقایسه با ۸۱ دلار و ۵۶ سنت در مدت مشابه سال ۲۰۲۳ رسیده است.

ارزش سبد نفتی اوپک در آوریل، به ۸۹ دلار و ۱۲ سنت در هر بشکه رسید که ۴ دلار و ۹۰ سنت معادل ۵.۸ درصد در مقایسه با ۸۴ دلار و ۲۲ سنت در مارس، افزایش داشت. میانگین ارزش سبد نفتی اوپک از ابتدای سال ۲۰۲۴ تاکنون، به ۸۳ دلار و ۶۷ سنت در هر بشکه رسیده است که در مقایسه با ۸۱ دلار و ۳۸ سنت در مدت مشابه سال میلادی گذشته، ۲ دلار و ۲۹ سنت معادل ۲.۸ درصد افزایش نشان می‌دهد.

طبق آمار منابع ثانویه اوپک، تولید نفت اوپک که متشکل از ۱۲ کشور است، در آوریل، به ۲۶.۵۸ میلیون بشکه در روز رسید که ۴۸ هزار بشکه در روز بر مبنای ماه به ماه، کاهش داشت. تولید نفت در کنگو و ایران افزایش داشت، در حالی که در نیجریه، عراق و ونزوئلا کاهش پیدا کرد. تولید نفت ایران در آوریل، با ۱۴ هزار بشکه در روز افزایش، به ۳.۲۱۲ میلیون بشکه در روز رسید.

همزمان، تولید اعضای غیرعضو اوپک در گروه اوپک پلاس، در آوریل، به ۱۴.۴۴ میلیون بشکه در روز رسید که بر مبنای ماه به ماه، ۱۹۸ هزار بشکه در روز کاهش داشت. تولید نفت در بحرین افزایش داشت اما در روسیه و قزاقستان کاهش یافت.

وزیر نیرو مطرح کرد:

گام بلند برنامه هفتم برای توسعه صنعت آب و برق

مهدی کاوه‌ای

وزیر نیرو گفت: نقشه جامع آب کشور که شامل برنامه ۲۰ ساله کشور برای تامین آب در بخش‌های مختلف می‌شود، به تصویب شورای عالی آب رسیده است.

«علی‌اکبر محرابیان» سه‌شنبه در همایش سراسری مدیران ارشد وزارت نیرو و مدیران آب و برق سراسر کشور، با تبریک دهه کرامت گفت: با همت و تلاش همه مدیران و کارکنان صنعت آب و برق کشور، خدمت‌رسانی خوبی در پیشبرد و بهره‌برداری از پروژه‌ها با تعیین اهداف و استراتژی‌ها انجام شد.

وی، آب و برق را ۲ عنصر حیاتی و اساسی توسعه و پیشرفت کشور دانست و افزود: این عناصر در اشتغال، امنیت و رضایت عمومی کشور نقش بی‌بدیلی دارند.

وزیر نیرو یادآور شد: در شرایط حاضر، مدیریت این ۲ عنصر سخت و دشوار به نظر می‌رسید و نیازمند پیش‌بینی برنامه‌های عملیاتی بود؛ اما نکته مهم این است که امروز در وزارت نیرو برای توجه به این مهم، صاحب یک استراتژی مشخص، معین و برنامه‌ریزی شده در سه باز زمانی بلندمدت، میان مدت و کوتاه مدت در همه بخش‌ها هستیم.

▣ تصویب نقشه جامع آب کشور در شورای عالی آب

محرابیان اظهار داشت: در حوزه آب، نقشه جامع آب کشور که شامل برنامه ۲۰ ساله کشور برای تامین آب در بخش‌های مختلف می‌شود، به تصویب شورای عالی آب رسیده است و به عنوان سندی راهبردی برای مدیریت آب به شمار می‌رود. وی تصریح‌کرد: همچنین در بخش برق نیز یک سند جامع ۲۰ ساله به تایید متخصصان رسیده است و مورد بازدید رهبر معظم انقلاب نیز قرار گرفته است.

▣ گام بلند برنامه هفتم برای توسعه صنعت آب و برق

وزیر نیرو با بیان اینکه در بازه زمانی میان مدت، صاحب برنامه هفتم هستیم، اظهار داشت: از احکام و اهداف برنامه هفتم توسعه به طور قاطعانه دفاع می‌کنم. هیچ برنامه‌ای تاکنون چنین گام بلندی را برای توسعه صنعت آب و برق کشور ترسیم نکرده است.

محرابیان در همین زمینه گفت: احکام بسیار ارزشمندی در برنامه هفتم توسعه آماده شده است و با ابلاغ از سوی دولت و مجلس شورای اسلامی، آئین‌نامه‌های مربوطه تهیه و تصویب خواهد شد.

وی با اشاره به مشخص بودن جزئیات برنامه‌های عملیاتی و اقدامات در سه سطح سالیانه، ماهانه و روزانه طی سه اخیر در وزارت نیرو، اضافه‌کرد: بر این اساس تقریبا به طور کامل می‌دانیم که چه برنامه‌هایی را اجرایی و عملیاتی کنیم که دانستن این مساله بسیار ارزشمند است.

به گفته وزیر نیرو، در عین حال که مدیران وزارت نیرو در صحنه و میدان برای تامین آب و برق که در اثر حوادث دچار مشکل می‌شوند حضور دارند، بر استراتژی توسعه در طولانی مدت نیز واقف هستند.

وی با تاکید بر اهمیت تدوین دقیق برنامه‌ها به صورت منسجم، همگرا و هم‌افزا در صنعت آب و برق، ابراز داشت: امروز در اجزا و بخش‌های مختلف وزارت نیرو شاهد برقراری همگرایی و هم‌افزایی هستیم که بسیار ارزشمند است.

محرابیان بیان‌داشت: نکته مهم این است که اقدامات روزانه، مدیران صنعت آب و برق را تحت هر شرایطی از اهداف بلندمدت دور نکند و همین مساله به صورت برعکس نیز مورد تاکید است. همبستگی بین این دو، وزارت نیرو را به سازمانی موثر در توسعه و بالندگی کشور تبدیل کرده است.

وی در ادامه به نام‌گذاری سال‌جاری توسط رهبر معظم انقلاب با عنوان سال «جهش تولید با مشارکت مردم» اشاره کرد و گفت: در شعار سال جاری «جهش» مورد تاکید قرار گرفته است؛ رشد تولید امری طبیعی است که با مرور زمان رخ می‌دهد اما جهش تولید مساله دیگری است که با برنامه‌ریزی و اقدامات جهادی میسر می‌شود.

▣ صنعت برق در جایگاه دوم رشد صنعتی کشور در سال ۱۴۰۲

وزیر نیرو با بیان اینکه سال گذشته دومین رشد صنعتی کشور مربوط به صنعت برق شد، افزود: بسیاری از شرکت‌های صنعت آب و برق کشور در بطن تولید قرار دارند و محرک رشد سایر بخش‌های صنعت کشور به شمار می‌روند.

وی یادآور شد: در بخش آب نیز همین شرایط برقرار است. نیازهای صنعت آب در گروه‌های مختلف کالا و خدمات توزیع می‌شود. گام نخست رشد تولید این است که در تولید صنعت آب و برق با مشارکت مردم جهش تولید ایجاد کنیم و فراهم‌سازی زمینه و بستر لازم برای جهش تولید به واسطه خدمات این صنعت دومین موضوعی است که نقش کلیدی دارد.

▣ اضافه شدن ظرفیت یک میلیارد مترمکعبی آب نامتعارف برای رشد تولید صنایع

محرابیان افزود: امروز با قوانین، مقررات و ظرفیت‌های کشور محدودیت رشد صنایع برطرف و با استفاده از ظرفیت آب‌های نامتعارف به توسعه صنعت کشور کمک شد.

وزیر نیرو در این زمینه توضیح داد: مجموع تخصیص آب صنعت کشور تا سال گذشته ۲.۷ میلیارد مترمکعب بود که با اجرای یک بند قانونی به میزان یک میلیارد مترمکعب تا امروز به این ظرفیت افزوده شد و این امکان وجود دارد تا چند برابر به این ظرفیت اضافه شود.

وی با بیان اینکه در بخش برق نیز با وضع قوانین و مقررات، اقدامات بنیادینی صورت گرفته است، اظهار داشت: در همین راستا ظرفیت‌های سرمایه‌گذاری صنعت برق را برای توسعه نیروگاه‌ها و بخش صنعت به کار گرفتیم.

محرابیان با تاکید بر کاهش مصرف آب و برق در بخش‌های غیرمولد و افزودن آن به بخش مولد کشور در راستای جهش تولید، افزود: این کاهش متوجه بخش تولید و رفاه کشور نمی‌شود بلکه تاکید ما بر کاهش مصرفی است که هیچگونه رفاهی را ایجاد نمی‌کند و با مدیریت این بخش می‌توان گام بسیار موثری در جهش تولید کشور برداشت.

▣ پروژه‌های اوج بار تابستان باید بر اساس جدول زمان‌بندی افتتاح شوند

وی به پیشبرد طرح‌های اولویت‌دار وزارت نیرو در حوزه آب، برق و آبفا پرداخت و گفت: مجموع پیشرفت این پروژه‌ها قابل دفاع است. نکته مورد تاکید این است که پروژه‌های صنعت آب و برق و نیز آب و فاضلاب به ویژه پروژه‌هایی که برای پیک تابستان در نظر گرفته شد، بر اساس جدول‌زمان‌بندی و در موعد تعیین شده پیش بروند.

وزیر نیرو با بیان اینکه پیش‌بینی می‌شود دمای هوا از هفته آینده با شیب تندی گرم شود، افزود: بر این اساس پروژه‌های برنامه‌ریزی شده برای اوج زمان مصرف باید به بهره‌برداری برسد و وارد مدار شوند.محرابیان در این زمینه یادآور شد: بی‌تردید هریک از پروژه‌هایی که در صنعت آب و برق به بهره‌برداری می‌رسد جامعه وسیعی را خوشحال و سطح رضایت را ارتقاء می‌دهد، از جمله این پروژه‌ها می‌توان به احداث سدها، شبکه‌های آبیاری و زهکشی، شبکه‌های آبیاری، خطوط انتقال، تصفیه‌خانه‌ها،نیروگاه‌ها، خطوط فوق توزیع وغیره اشاره کرد که باید در برنامه‌ها احصا شوند.

▣ برنامه تامین آب سیستان و بلوچستان در سه لایه تعریف شد

وزیر نیرو بیان داشت: بیش از یک میلیون نفر جمعیت استان سیستان و بلوچستان تصورشان این بود که به دلیل کمبود آب در این منطقه به انتها رسیده‌اند، اما وزارت نیرو در دولت سیزدهم برای تامین آب برای مردم این بخش از سرزمین در سه لایه برنامه‌ها و طرح‌های خود را تعریف کرد و با پیشبرد اقدامات جهادی و مدبرانه برگ زرین دیگری را در تامین آب هموطنان ورق زد.وی گفت: در منطقه سیستان و بلوچستان بارش ببارد یا نبارد، از هیرمند آب جاری شود یا نشود، زندگی و معیشت و آب شرب مردم سیستان و بلوچستان نجات یافت. امروز در آستانه افتتاح طرح‌های آبرسانی به این منطقه هستیم و پیشرفت این مساله مردم این خطه از سرزمین را بسیار خوشحال و امیدوار کرده است.محرابیان همچنین به تاثیر پروژه‌های وزارت نیرو در جلوگیری از وقوع حوادث فاجعه‌بار اشاره و خاطرنشان‌کرد: در سیلاب اخیر در منطقه بلوچستان اگر سد «کهیر» احداث نشده بود، فاجعه‌ای رخ می‌داد که در صدر حوادث سیل ایران جای می گرفت؛ با مدیریت مناسب و با اجرای این پروژه خدمت عظیمی ارائه شد.

سرمایه‌های بازار سرمایه به سمت بالادست نفتی‌ها!

پروژه‌های توسعه میادین نفت و گاز کشور که از دیرباز به عنوان فرصت‌های سرمایه‌گذاری با بازده بالا و مقاوم در برابر نوسانات اقتصادی شناخته شده‌اند، نقش حیاتی در حفاظت از دارایی‌های مردم در برابر تورم ایفا می‌کنند.

این پروژه‌ها، با توجه به پتانسیل بالقوه خود برای ایجاد ارزش افزوده قابل توجه، می‌توانند به عنوان سپری محکم در مقابل تغییرات پیش‌بینی نشده اقتصادی عمل کنند. علاوه بر این، توسعه بالادستی صنعت نفت و گاز بدون وابستگی به بودجه دولتی، فرصت‌هایی را برای خودکفایی و پایداری بیشتر اقتصادی فراهم می‌آورد.

اجرای این پروژه‌ها با استفاده از سرمایه‌گذاری‌های خصوصی و بین‌المللی، به تقویت زیرساخت‌ها و افزایش قابلیت‌های تولیدی در صنعت حیاتی نفت و گاز کمک می‌کند، که نه تنها برای امنیت انرژی کشور بلکه برای رشد اقتصادی کلان نیز مزایای بسیاری دارد.

به گزارش خبرنگار «تعادل»، با تصویب ماده ۱۵ در برنامه هفتم توسعه، که برای دوره زمانی ۱۴۰۳ تا ۱۴۰۷ تدوین شده است، یک دوران جدید در مدیریت و توسعه میادین نفتی کشور آغاز می‌شود.

این تصمیم استراتژیک، موجب شده است که انحصار تاریخی شرکت ملی نفت بر توسعه میادین نفتی شکسته شود و فرصت‌های جدیدی برای بخش‌های خصوصی و حتی مردم عادی در سرمایه‌گذاری و مشارکت در توسعه میادین مشترک نفت و گاز ایجاد گردد.

این اقدام، به نوعی دعوت عمومی برای بهره‌برداری مشترک و افزایش سطح سرمایه‌گذاری‌های داخلی و بین‌المللی در این بخش حیاتی است.

هدف از این سیاست‌گذاری، فراتر از تنوع‌بخشی به بازیگران فعال در صنعت نفت، تقویت زیرساخت‌های اقتصادی و افزایش قدرت رقابتی کشور در بازارهای جهانی است.

با ورود سرمایه‌های خصوصی و استفاده از نوآوری‌ها و فناوری‌های نوین در این بخش، امکان دستیابی به روش‌های کارآمدتر و اقتصادی‌تر در استخراج و بهره‌برداری از منابع نفت و گاز فراهم می‌آید.

علاوه بر این، مشارکت مردمی در این پروژه‌ها می‌تواند به افزایش شفافیت و پاسخگویی در این صنعت کمک کند، زیرا با افزایش تعداد ذی‌نفعان، نظارت عمومی بر عملکرد شرکت‌های فعال در این حوزه تقویت می‌شود.

بنابراین، ماده ۱۵ برنامه هفتم توسعه نه تنها بستری برای رشد اقتصادی و ایجاد فرصت‌های جدید شغلی فراهم می‌آورد، بلکه به عنوان یک ابزار موثر در دستیابی به اهداف بلندمدت اقتصادی و استقلال انرژی کشور عمل می‌کند. این سیاست جدید، امکان تحقق خودکفایی و توسعه پایدار در صنعت نفت و گاز را می‌افزاید و به تعمیق بیشتر دموکراسی اقتصادی در ایران منجر می‌شود. از طرف دیگر استفاده موثر از این میادین نه تنها یک فرصت استراتژیک بلکه یک ضرورت است، زیرا کشورهای همسایه که دارای منافع مشترک در این میادین هستند، بدون شک در تلاش برای حداکثر استفاده از این منابع خواهند بود. در این رقابت، ضروری است که ایران به گونه‌ای عمل کند که بیشترین بهره‌برداری را از این منابع داشته باشد تا در این میدان رقابتی به موفقیت دست یابد. اما همانطور که گفته شد، در دورانی که شاهد تحولات سریع و گسترده در تمامی عرصه‌های اقتصادی هستیم، روش‌های سنتی سرمایه‌گذاری در توسعه میادین نفتی دیگر پاسخگوی نیازهای روز نیستند.

روش‌های تأمین مالی دستخوش تغییرات عمیقی شده‌اند؛ یکی از روش‌های نوین تامین مالی، شرکت سهامی عام پروژه با تضمین کف سود است که با ارائه بازدهی قابل پیش‌بینی و پایدار سرمایه‌گذاران را به سمت این پروژه‌ها سوق می‌دهد. شرکت‌های سهامی عام پروژه که از سهام ممتاز استفاده می‌کنند، می‌توانند به عنوان پلی بین نیازهای مالی عظیم پروژه‌های زیرساختی و سرمایه‌گذارانی که به دنبال فرصت‌های سرمایه‌گذاری مطمئن و با ریسک پایین‌تر هستند، عمل کنند. این سازوکار، زمینه‌ساز توسعه پایدار و موثر زیرساخت‌های کلیدی در کشور، به ویژه در صنعت نفت، خواهد بود.

از همین رو، با تصویب ماده ۱۵ برنامه هفتم توسعه، زمینه مشارکت بخش خصوصی در توسعه میادین مشترک نفت و گاز فراهم شده است و بخش خصوصی امکان و توانمندی توسعه میادین کشور بدون نیاز به بودجه دولت را فراهم کرده است؛ همچنین با سازوکار شرکت سهام عام پروژه، امکان مشارکت مستقیم مردم در بازار سرمایه برای توسعه میادین مشترک نیز فراهم شده است که تلفیق حضور توان بخش خصوصی و سرمایه خرد مردمی در بازار سرمایه، مسیر جذابی برای توسعه بالادست صنعت نفت و گاز برای کشور فراهم کرده است.

ترامپ یا بایدن، کدام یک حامی غول‌های نفتی می‌شوند؟

با داغ شدن تنور انتخابات ریاست جمهوری آمریکا، مدیران صنعت نفت و گاز این کشور، باید مراقب باشند چه چیزی آرزو می‌کنند.جو بایدن، رئیس جمهور دموکرات آمریکا، پس از به قدرت رسیدن، به حمایت گسترده از توسعه انرژی سبز و کربن‌زدایی از اقتصاد این کشور پرداخت. در مقابل، دونالد ترامپ جمهوریخواه، سیاست تشویق افزایش حفاری نفت و گاز را پیشه کرد و گویا به لابی گران انرژی قول داده است اگر شرکت‌هایشان از کمپین ریاست جمهوری ۲۰۲۴ او حمایت کنند، هر چه بخواهند، به آنها خواهد داد.اما نکته قابل توجه این است که صنعت سوخت فسیلی، در دوران ریاست جمهوری بایدن، از نظر سودآوری، عملکرد سهام و تولید، وضعیت بسیاری بهتری داشت تا دوران ترامپ. در واقع، بعضی از سیاست‌های ترامپ، ممکن است به تکرار همان مازاد عرضه ختم شود که قیمت‌های مصرف‌کننده را در دوران ریاست جمهوری او، پایین نگه داشت و در نتیجه، به زیان مالی شرکت‌های نفت و گاز تمام شد.

▣ کارنامه ضعیف غول‌ها در دوران رئیس جمهور سابق

ترامپ ظاهرا در عمارت شخصی خود در مارالاگو، میزبان مدیران نفتی شده و به شکایت‌های آنها درباره مقررات سخت گیرانه دولت بایدن، گوش کرده است. واقعیت این است که بایدن، هزینه حفاری در زمین‌های فدرال را افزایش داده، الزامات جدیدی برای کاهش انتشار متان تعیین کرده، روند صدور مجوزهای جدید صادرات گاز را متوقف کرده و اقدامات دیگری اتخاذ کرده است که به هزینه و دشواری استخراج سوخت فسیلی می‌افزاید.با این حال، صنعت نفت و گاز آسیب چندانی نداده است. طبق آمار پلتفرم اطلاعاتی «کپیتال آی کیوی اس اند پی»، میانگین حاشیه سود صنعت انرژی در سال ۲۰۲۳، به ۱۱.۳ درصد رسید. پیش‌بینی‌های وال استریت برای سال ۲۰۲۴، مشابه است. بر این اساس، میانگین حاشیه سود بخش انرژی در مدت چهار سال ریاست جمهوری بایدن، حدود ۱۱ درصد بوده است.در دوران ریاست جمهوری چهار ساله ترامپ، حاشیه سود صنعت انرژی، اساسا صفر بود و این شامل سال ۲۰۲۰ است که شیوع پاندمی کرونا، باعث توقف سفر و سقوط قیمت نفت شد. بدون در نظر گرفتن سال ۲۰۲۰، میانگین حاشیه سود انرژی، تنها ۴.۵ درصد بود. در هر سال از چهار سال ریاست جمهوری ترامپ، سود انرژی کمتر از سال‌های ریاست جمهوری بایدن بوده است.اکسون موبیل که بزرگترین شرکت انرژی آمریکاست، منعکس کننده عملکرد کل صنعت است. این شرکت سود بالایی در سال ۲۰۰۸ داشت اما درآمد خالصش در دهه ۲۰۲۰، به شدت کاهش یافت. سپس، در سال ۲۰۲۰، اکسون، ۲۲.۴ میلیارد دلار از دست داد. این غول نفتی از این ضرر احیا شد و در سال ۲۰۲۲، عملکرد فوق العاده‌ای نشان داد و ۵۵.۷ میلیارد دلار درآمد داشت.

▣ سیاست رئیس جمهور تحت الشعاع عوامل بازار

مانند بسیاری از عناصر اقتصاد، تاثیر سیاست‌های هر رئیس جمهور بر بخش انرژی در مقایسه با آنچه در بازارهای جهانی می‌گذرد، اهمیت بسیار کمتری داشته است. در حدود سال ۲۰۱۲، در دوران باراک اوباما، انقلاب شکاف هیدرولیکی، باعث رونق تولید نفت آمریکا شد. این ربطی به آنچه اوباما انجام داده بود، نداشت و رونق مذکور به دلیل فناوری جدید و سرمایه‌گذاری بالای بخش خصوصی بود.در یک دهه بعد، شرکت‌های حفاری با فرض سودآوری بیشتر، به رشد سهم بازار متمرکز شدند. این افزایش تولید، باعث شد آمریکا به بزرگترین تولیدکننده نفت و گاز طبیعی در جهان تبدیل شود. کشورهای تولیدکنندگان نفت اوپک پلاس، برای پس گرفتن سهم بازار، تولیدشان را افزایش دادند که باعث کاهش قیمت نفت و گاز شد.اما قیمت پایین برای مصرف کنندگان، به بهای سودآوری شرکت‌های حفاری تمام شد. از سال ۲۰۱۵ تا ۲۰۲۰، بخش انرژی آمریکا از نظر سودآوری، بدترین عملکرد را در میان ۱۱ صنعت داشت.بحران سال ۲۰۲۰ که طی آن قیمت نفت برای مدت کوتاهی منفی شد، این صنعت را تغییر داد. از آن زمان، شرکت‌های حفاری و سرمایه‌گذارانشان، سودآوری را در اولویت خود قرار داده و سرمایه‌گذاری کمتری در ظرفیت جدید داشته‌اند. با این حال، تولید نفت آمریکا در دوران بایدن، به رکورد بالای جدیدی صعود کرد که علت عمده آن، قیمت‌های بالا بود که تولید بالاتر را جذاب کرد. برخلاف دهه ۲۰۱۰، کشورهای اوپک پلاس هم به جای لبریز کردن بازار از عرضه برای حمایت از سهمشان، تولید خود را محدود نگه داشتند تا قیمت‌ها بالا بمانند.ترامپ گویا به مدیران نفتی قول داده است بسیاری از مقررات انرژی سبز بایدن را باطل خواهد کرد و اقدامات مطلوب برای سوخت‌های فسیلی مانند سرعت بخشیدن به مجوزهای حفاری و موافقت با استخراج بیشتر از زمین‌های فدرال انجام می‌دهد. در مقابل، ترامپ می‌خواهد صنعت انرژی به کمپین انتخابات ریاست جمهوری ۲۰۲۴ خود، یک میلیارد دلار تزریق کند. همچنین ترامپ، قیمت‌های پایین‌تر انرژی را برای مصرف کنندگان می‌خواهد و ممکن است متوجه شود شرکت‌های انرژی تولید کمتر و قیمت بالاتر را به تولید بیشتر و قیمت پایین‌تر، ترجیح می‌دهند.

بر اساس گزارش یاهو فاینانس، کاملا آشکار است که بایدن، دوستی با شرکت‌های بزرگ نفتی ندارد اما هر گونه سیاسی برای عدم تشویق تولید سوخت فسیلی، در واقع قیمت‌ها را بالاتر می‌برد و وقتی قیمت‌ها بالاتر می‌رود، شرکت‌های حفاری درآمد بیشتری کسب می‌کنند.

موج انرژی

تحریم‌های اروپا علیه ال‌ان‌جی روسیه چه پیامدی برای بازار گاز دارد؟

جدیدترین طرح اتحادیه اروپا علیه روسیه، ممنوعیت استفاده از بنادر این بلوک برای صادرات مجدد گاز طبیعی مایع (ال‌ان‌جی) است.از زمان آغاز حمله نظامی روسیه به اوکراین، اروپا و متحدانش به دنبال راه‌هایی برای محدود کردن درآمدهای مسکو از فروش سوخت‌های فسیلی بدون تحمیل هزینه‌های انرژی بیشتر بر شهروندان خود بوده‌اند و جدیدترین طرح هم دشوار کردن صادرات ال‌ان‌جی روسیه را دنبال می‌کند.شرکت نواتک روسیه برای انتقال گاز طبیعی مایع (ال‌ان‌جی) منطقه آرکتیک، از کشتی‌های یخ شکن به کشتی‌های حمل معمولی، به بنادر اتحادیه اروپا متکی است. در حالی که قطع دسترسی این شرکت، مانع از رسیدن محموله‌ها به اروپا نمی‌شود اما ارسال آنها به کشورهای ثالث در آسیا را سخت‌تر می‌کند و احتمالا، خریداران بزرگی مانند چین یا هند را عصبانی خواهد کرد.سیاستگذاران اتحادیه اروپا مشغول بحث درباره این اقدام به عنوان بخشی از چهاردهمین بسته تحریمی خود علیه روسیه هستند. اگرچه این یک ممنوعیت کامل نیست، اما اولین باری است که اروپا، اقدامات مشخصی را علیه ال‌ان‌جی روسیه بررسی می‌کند. در صورت تصویب، این اقدام ممکن است منجر به گردش بیشتر سوخت روسیه در اروپا شود. همچنین احتمالا چالش‌های قراردادی برای شرکت‌های لجستیک اروپایی و واکنش‌های سیاسی سایر کشورهای خریدار گاز را به همراه خواهد داشت.

◉ دقیقا چه چیزی تحریم خواهد شد؟

برای بهینه‌سازی هزینه‌های حمل و نقل، پروژه «یامال ال‌ان‌جی» شرکت نواتک که در منطقه آرکتیک مستقر است، برای انتقال محموله‌های ال‌ان‌جی از ۱۵ کشتی یخ‌شکن به کشتی‌های حمل معمولی، به بنادر زیبروگ بلژیک و مونتوار فرانسه متکی است. معمولا، یک کشتی، محموله خود را در پایانه تخلیه می‌کند و همزمان، یک کشتی حمل ال‌ان‌جی استاندارد، محموله را بارگیری می‌کند. در صورت تحریم اتحادیه اروپا، این کارامکان پذیر نخواهد بود.برای «یامال ال‌ان‌جی»، این توقف‌ها ضروری است تا کشتی‌های کاملا تخصصی بتوانند به کارخانه قطب شمال بازگردند. داده‌های ردیابی کشتی نشان می‌دهد که در بعضی ماه‌ها، تا هشت محموله روسی در اروپا جابه‌جا می‌شوند. با این حال، این تعداد در طول تابستان و پاییز که مسیر دریای شمال در سراسر قطب شمال یخ کمتری دارد و دسترسی سریع‌تری به چین فراهم می‌کند، تغییر کرده و به میزان قابل‌توجهی کاهش می‌یابد.

◉ این تحریم‌ها چه پیامدی برای خرید ال‌ان‌جی اروپا خواهد داشت؟

طبق گزارش شرکت مشاوره «انرژی اسپکتس»، واردات ال‌ان‌جی روسیه به اتحادیه اروپا در سال میلادی گذشته، به ۱۴.۴ میلیون تن رسید. انتقال از یک کشتی به کشتی دیگر، به ۲ میلیون تن رسید. یک سناریوی محتمل این است که ممنوعیت مذکور، منجر به باقی ماندن حجم اضافی در این بلوک می‌شود که سهم ال‌ان‌جی روسیه در آنجا، حدود ۱۳ درصد است.جیمز وادل، مدیر گاز اروپایی و ال‌ان‌جی جهانی «انرژی اسپکتس»، در این باره گفت: نواتک ممکن است محموله‌های ال‌ان‌جی را که برای مقصد آسیا هستند، در اروپا تخلیه کند و از سواپ مکانی استفاده کند. این به معنای آن است که این شرکت برای عرضه مشتریان آسیایی خود، از منابع گازی مناطق دیگر استفاده خواهد کرد. در نتیجه، این امر، دولت‌های اروپایی در معرض این اتهامات قرار می‌گیرند که آنها حجم دریافت ال‌ان‌جی روسیه را افزایش داده‌اند، در حالی که مدعی هستند تلاش می‌کنند آن را به حداقل برسانند.

◉ آیا تولید ال‌ان‌جی روسیه متاثر خواهد شد؟

تحریم‌ها، لجستیک حمل را برای روسیه پیچیده‌تر کرده و کشتی‌های تخصصی را ناچار می‌کند در مسیرهای طولانی‌تر سفر کنند. کشتی‌ها پس از عملیات نیروهای مسلح یمن، از دریای سرخ دوری می‌کنند و از جنوب آفریقا دور می‌زنند که مسیر آنها را طولانی‌تر کرده است.شرکت «انرژی اسپکتس» می‌گوید انتقال مستقیم محموله‌های «یامال ال‌ان‌جی» به آسیا، هزینه‌های حمل و نقل و لجستیک را افزایش می‌دهد و همچنین تعداد کشتی‌های تخصصی موجود را برای مدت طولانی‌تری محدود می‌کند.روسیه چندین گزینه دارد: این کشور می‌تواند انتقال کشتی به کشتی را در نزدیکی مورمانسک، شهر شمالی خود انجام دهد و از این شهر برای آزاد کردن کشتی‌ها استفاده کند. همچنین می‌تواند از مسیر دریای شمالی خود در طول تابستان که یخ‌ها آب می‌شود و کشتی‌های مختلفی می‌توانند به این کارخانه دسترسی داشته باشند، استفاده کند.اگر گزینه‌های روسیه برای مسیرهای جایگزین، شکست بخورد، صادرات ال‌ان‌جی این کشور ممکن است کاهش پیدا کند اما این کشور در دور زدن تحریم‌های غرب در زمینه نفت، مبتکرانه عمل کرده است.

◉ این ممنوعیت برای مشتریان آسیایی چه پیامدی خواهد داشت؟

طبق گزارش «انرژی اسپکتس»، صادرات ال‌ان‌جی روسیه به خریداران آسیایی، ممکن است کاهش یابد یا گران‌تر شود تا هزینه حمل و نقل بالاتر را منعکس کند.

وادل گفت: اگر نواتک نتواند لجستیک خود را از نو بسازد و صادرات ال‌ان‌جی روسیه مسدود شود، اروپا، قرارداد عرضه روسیه به چین به میزان سه میلیون تن در سال را مختل خواهد کرد که ممکن است با واکنش سیاسی پکن مواجه شود. از سوی دیگر، اتکا به مسیر دریای شمال یا انتقال کشتی به کشتی در مورمانسک، به شرایط یخ بستگی دارد و عرضه به آسیا را به نیمه دوم هر سال موکول می‌کند.

◉ این ممنوعیت برای شرکت‌های اروپایی چه پیامدی خواهد داشت؟

قراردادی که گروه واردکنندگان جهانی منتشر کرده است، نشان می‌دهد شرکت‌های اروپایی مانند شرکت آلمانی «تامین انرژی برای اروپا» شِل و توتال انرژی، برای محموله‌های «یامال ال‌ان‌جی» به انتقال کشتی به کشتی در زیبروگ و مونتوار متکی هستند. این قراردادها تا سال ۲۰۳۸ و ۲۰۴۱، منقضی نمی‌شوند، اما در صورت ممنوعیت انتقال کشتی به کشتی، احتمالا زمینه اعلام وضعیت فورس ماژور یا اختلاف قراردادی، ایجاد می‌شود.

◉ آیا بازنده دیگری وجود خواهد داشت؟

یکی از بزرگترین بازنده‌ها ممکن است شرکت Fluxys SA باشد که پایانه ال‌ان‌جی زیبروگ را اداره می‌کند. این شرکت یک مخزن ذخیره سازی اختصاصی را در این پایانه ساخته تا پاسخگوی قرارداد ۲۰ ساله با شرکت «یامال تربد» باشد که بازوی بازرگانی «یامال ال‌ان‌جی» است.بر اساس گزارش بلومبرگ، در صورت تحریم شدن انتقال کشتی به کشتی ال‌ان‌جی روسیه، این پایانه ممکن است وضعیت فورس ماژور اعلام کند یا اگر نتواند برای «یامال تربد» تا پایان مدت قرارداد، خدمات فراهم کند با جریمه حداکثر یک میلیارد یورویی (۱.۱ میلیارد دلار) روبرو شود.

روزگار معدن

E-mail:info@madandaily.com • https://t.me/rozegarmadan • www.twitter.com/Madandaily • www.instagram.com/Madandaily • www.rouzegaremadan.ir

شنبه
۲۹ اردیبهشت ۱۴۰۳
۹ ذی القعده ۱۴۴۵
۱۸ مه ۲۰۲۴
سال هفتم
شماره ۱۳۰۶

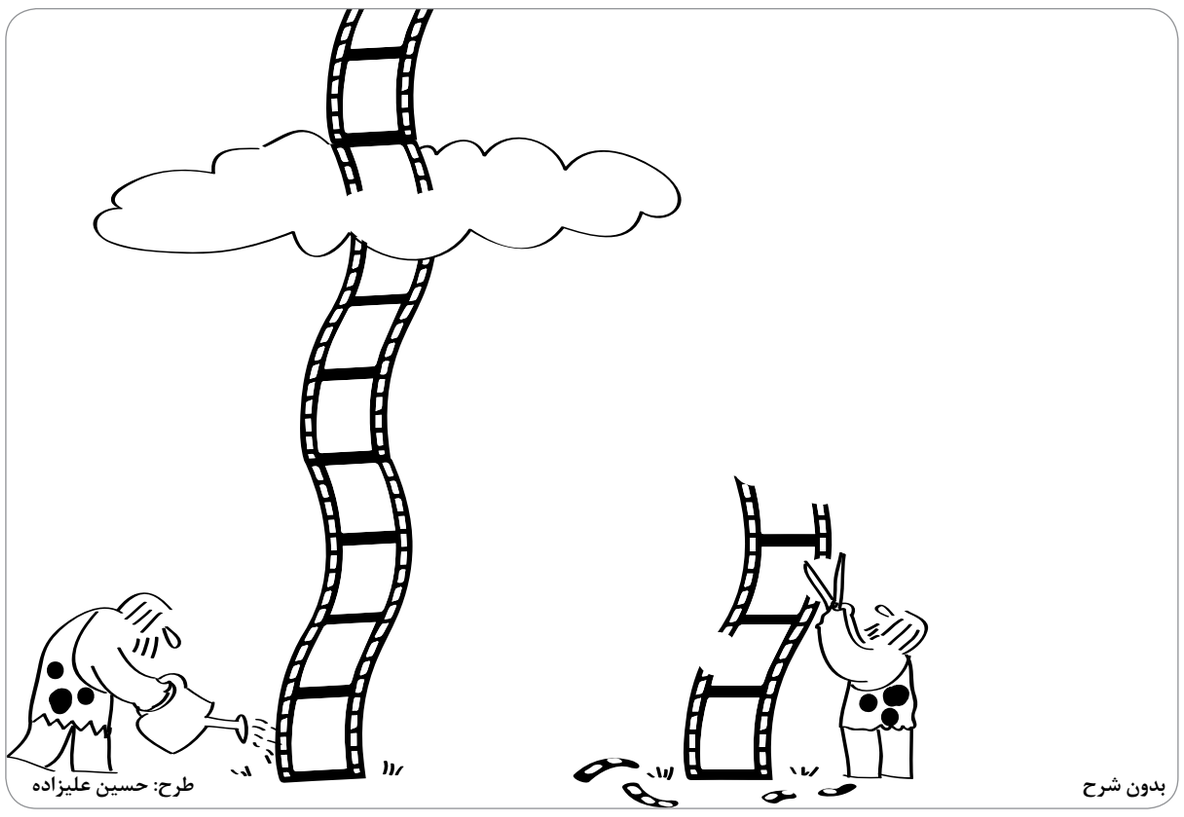
صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و هنری روزگار وصل
مدیر مسئول: مهدی نجفی
سردبیر: شهریار خادمی

آدرس: تهران- خ قائم مقام فراهانی کوچه آزادگان شماره ۲۶
تلفن:۸۲۱۹۰(داخلی-۲۲۷-۱۵۶)
نمابر:۸۲۱۹۰(داخلی-۱۰۴)

تلفن‌سازمان‌آگهی‌ها:۸۸۷۲۲۷۳۲-۰۹۱۹۱۲۵۱۴۰۶
امورمشترکین:۸۸۱۰۵۳۰۶
توزیع‌وسازمان‌شهرستان‌ها:۸۸۷۲۴۲۱۱
چاپخانه:صمیم

عرضه ۳۸۴ هزار تن مقاطع فولادی در بورس کالا

تالارهـای بـورس کالای ایران در روز چهارشـنبه ۲۶ اردیبهشـت ماه میزبـان عرضه ۷۳۰ هزار و ۴۶۹ تن انـواع کالا و محصول بود. بیشـترین عرضه های امروز مربوط به فولادی هاسـت که دست پر به تالار صنعتی و معدنی آمدند و قرار است ۳۸۴ هزار و ۵۰۴ تـن مقاطع فولادی را روی تابلو برد.به گزارش روابط عمومـی بـورس کالای ایران، ۳۳۵ هـزار و ۲۶۶ تن میلگـرد، ۲۷ هزار و ۶۰۰ تـن ورق گرم و ۲۱ هزار و ۶۳۸ تن تیرآهن در تالار محصولات صنعتی و معدنی عرضه شـد.تالار پتروشـیمی و فـرآورده های نفتی عرضه ۲۵ هزار و ۸۹۶ تن مواد پلیمری و شـیمیایی را تجربـه کرد.در تـالار حراج باز نیـز ۱۰۸ هزار تن خاک روی، یک هـزار و ۹۶۰ تن دی اتیل هگزانول، ۷۶۸ تن اسـتایرن منومر، ۷۰۰ تـن ارتوزایلن، ۵۵۰ تن منومر وینیل اسـتات و ۱۱۴ تن متیلن دی فنیل دی ایزوسیانات خالص روی تابلو رفت.تالار صادراتی میزبان عرضه ۱۰۰ هزار تن گندله سـنگ آهن، ۵۰ هزار تن کنسانتره سنگ آهن، ۴۳ هزار و ۶۸۵ تن قیر و ۸ هزار تن شمش بلوم بود.

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

قلک شکسته بورس تهران

گروه بورس: این روزها به صورت کاملا واضح ثابت شده که دولت سیزدهم برخلاف وعده‌های خود، کاری بـا بورس نـدارد و این بازار را تبدیل بـه قلک خود در شـرایط وخیم کرده است. پیش ازدخالت و دست‌کاری دولت‌ها، بورس یک بازار مستقل و کارا بود اما طی چند سال اخیر تبدیل به یک بازار دستوری شده که در زمان لـزوم نقش قلک را دارد و دولت‌ها با شکسـتن قلک از پول جمع‌آوری شده در این بازار استفاده می‌کنند. البته ذکر این نکته ضروری است که دولت فعلی این شرایط را کاملا تکذیب می کند و عقیده دارد که عملکرد بسیار مثبتی برای اقتصاد کشور و خصوصا بورس داشته است.

سـید ابراهیم رییسـی، رییس دولت سیزدهم پیش از انتخابات و پس از کسـب آرا وعده‌های بسیار زیادی درخصوص بازار سـرمایه داد و بسیاری از مردم عقیده داشـتند که حداقل در سـال دوم ریاسـت وی، بورس تغییـرات بزرگـی خواهد کرد و شـاهد رشـد پلکانی خواهیم بود؛ اما همه چیز برخلاف وعده‌ها درآمد و تالار شیشـه‌ای معاملات هر روز سقوط عمیق‌تری را تجربه می‌کند.

ایـن درحالـی اسـت کـه وزارت اقتصـاد در جواب گزارش‌های پیشین درخصوص شرایط بورس گفته بود که «دولت سـیزدهم همواره در تـلاش بوده تا جایگاه بازار سـرمایه را در اقتصاد کشـور ارتقا دهد و اقدامات دولت جنبه حمایتی داشته است؛ از جمله این اقدامات می توان به پذیره‌نویسی شرکت‌های سهامی عام پروژه بـه منظور تامیـن مالی جهـت اجرا و بهره‌بـرداری از پروژه‌های کلان اقتصادی، تسهیل پذیرش شرکت‌های دانش‌بنیان در بورس و فرابورس، تسهیل‌گری و کاهش مدت‌زمان فرآیندهای افزایش سرمایه شرکت‌های ثبت شـده نزد سازمان، متنوع‌سـازی روش‌های تامین مالی مسـکن و ثبات بازار سـرمایه، توسـعه کمـی و کیفی صندوق‌هـای سـرمایه‌گذاری و طراحـی صندوق‌های سـرمایه‌گذاری جدیـد، تعیین تکلیف متوفیان سـهام عدالت، توسـعه برگزاری مجامع الکترونیکی، واریزهای منظم صندوق توسـعه ملی به صندوق تثبیت، معرفی و طراحی ابزارهای جدید در راسـتای تنوع بخشـی به سبد سـرمایه‌گذاری آحاد جامعه، پرداخت سود سهام، بیمه کردن پرتفوی سـهام متعلق به اشـخاص حقیقی در راسـتای حمایت از بازار سرمایه، ایجاد امکان توثیق الکترونیکی سـهام، اصلاح سـازوکارهای صندوق‌های ETF دولتی، اصلاح آیین‌نامه اجرایی آزادسـازی سهام عدالت و... اشاره کرد.

دولـت سـیزدهم در دو و نیـم سـال گذشـته در تلاش بـوده تا بسترسـازی لازم برای جذب سـرمایه بـه بخش مولد اقتصاد و بازگشـت اعتماد سـهامداران و سـرمایه‌گذاران را دنبال کند. در ایـن میان اما تاثیر رخدادهای سیاسـی بر بازار بـورس در تحلیل‌ها نباید نادیده گرفته شـود. در اتفاقـات رخ داده اخیر و ایجاد هیجانات در بازار، سازمان بورس برای حمایت از حقوق سـهامداران و جلوگیری از انجام معاملات غیرمنصفانه تصمیم به کاهش دامنه نوسـان گرفت. همچنین بازار بورس از برخی تصمیمات و ابلاغ برخی بخشنامه ها در دستگاه های مختلف آسیب

مـی بیند و آنچـه در این میـان بـه وزارت اقتصاد و سـازمان بورس بـاز می گردد؛ رایزنـی و تلاش برای جلوگیری از خدشـه به اعتماد سرمایه‌گذاران است که در موارد مختلف انجام شـده اسـت. رایج شـدن نشت اطلاعـات و اثرگذاری آن در بازارسـرمایه در دو سـال گذشته، به این دلیل است که به‌طور مطلق ارکان بورس و سازمان بورس تحت ید و اختیار دولت شده و دولت به عنوان حیاط خلوت از آن استفاده می‌کند. در حالی که وزیر اقتصاد از پیش‌بینی پذیری اقتصاد صحبت می‌کند اما می‌بینیم در چند سـاعت نشت اطلاعات و ابلاغیه‌ها تمـام بـورس را بر هم می‌ریزد و قطعـا این تصمیمات تبعاتی در بر خواهد داشـت و تنها به ریزش چند هزار واحدی امروز ختم نمی‌شود.»

طبیعی اسـت که در عرض سه سال کارهای زیادی برای توسعه بورس انجام شود و هر روز برنامه‌ای جدید اجرایی شـود. همانطور که در سـایر حوزه‌های کشـور شـاهد ترقی و توسـعه بودیـم، در این بـازار نیز باید برنامه‌های جدید اجرایی شـود تا راه توسـعه باز شود. مساله اصلی اینجاست که اعداد و ارقام در بازار سرمایه مهم اسـت، توسـعه بازار جای رشـد واقعی شاخص را نمی‌گیـرد. بررسـی‌ها نشـان می‌دهد کـه قیمت تک سـهم‌ها تا حدود زیادی کاهش یافته اسـت و از سوی دیگر شـاخص ،تطبیقی با تک سهم‌ها و صنایع ندارد و به نوعی شاخص و سهام بازار هر یک مسیر خود را پیش می‌برند و نمی‌تـوان به اعداد اعتمادی داشـت. رییس دولت سـیزدهم پیـش از انتخابات به تالار شیشـه‌ای بـورس رفت و وعده ترمیـم اعتمـاد را داد؛ اما پس از گذشـت حدود سه سـال هنوز خبری از اعتماد نیست و هر روز شـاهد کاهش اعتماد در بازار هسـتیم و این کاهـش اعتماد نیز خروج نقدینگی را در پی دارد و این روزها ارزش معاملات خرد بازار به محدوده دو الی سـه هزار میلیارد تومان رسـیده است که عدد بسیار پایینی اسـت. به‌طور کلی دولت سـیزدهم در کاهش اعتماد و نقدینگی در بازار نقش برجسته‌ای داشته است و اکنون شـاهد وضعیت وخیم در بازار سـرمایه هسـتیم. بازار سـرمایه یک قلک قوی برای دولت‌ها به حساب می‌آید و هر زمانی که نیاز باشـد دولت وارد عمل می‌شـود و نقدینگی سنگینی از بازار خارج می‌کند.

قلک بودن بورس درحالی است که این بازار، آینه تمام نمای اقتصاد کشور بود و اکنون این آینه شکسته است به نظر نمی‌رسـد که حداقل تا چندسـال آینده ترمیم شـود. دولت سیزدهم باعث شد که پنهان کاری و رانت نقش پررنگ‌تری در بازار سـرمایه داشـته باشد؛ نمونه این موضوع را می‌توان اردیبهشـت ماه سـال گذشته و تعیین نرخ خوراک پتروشـیمی‌ها دانست که در نامه‌ای بـه امضای معـاون اول رییـس جمهور، نـرخ خوراک پتروشیمی‌ها تعیین شـده بود و یک عده خاص که به نوعی دارای رانت بودند از این موضوع خبردار بودند که درنهایت عامل خروج نقدینگی سـنگین و بی‌اعتمادی سهامداران است. درست اسـت وزارت اقتصاد و به‌طور کلی دولت سـیزدهم این گـزارش را تکذیب می کند و عقیده دارند که بازار مسـیر واقعی و درستی را پیش می‌برد؛ اما واقعیت این است که این دولت فعلی بورس را تبدیل به قلکی برای جبران کسری بودجه خود کرده است و در این شرایط به نظر نمی‌رسد که بورس تهران بتواند به همین زودی‌ها رشـد واقعـی را تجربه کند و شرایط به نوعی نرمال و قابل حل شود.

▣ بی‌اعتمادی در بازار سرمایه

یکی از مدیران بازار سرمایه چندی پیش درخصوص دخالت در بورس نوشـت: «عمده بی‌اعتمادسازی‌ها در بازار سـرمایه به دولت مربوط می‌شـود. سازمان بورس برخـلاف ظاهر که موسسـه غیر دولتی اسـت به نهاد دولتی تبدیل شده و این هماهنگی‌ها قطعا در بالاترین سطح یعنی در شورای عالی بورس انجام می‌گیرد.

مگر می‌شود وزیر اقتصاد به عنوان رییس این شورا از یک ماه گذشته از تغییر نرخ خوراک پالایشگاه‌ها اطلاع نداشته باشـد. این همان اتفاقی اسـت که اردیبهشت ماه رخ داد و حالا دنبال مصادیق دسـت‌کاری قیمت و سـفارش چینی ها از سوی معامله‌گران هستند. کسری بودجه دولت اولین ریسک و آفت بازار سرمایه محسوب می‌شـود و برخلاف اظهارات رییس‌جمهور امروز بورس به قلک دولت تبدیل شـده است. چندی پیش شورای مسـکن هم چنین مصوبه‌ای بـرای تامین مالی بخش مسـکن از بورس داد درحالی که این موضوع در بودجه دیده نشـده بود. گویی همه دسـت به دست هم دادند منافع سـهامداران را تضعیف کنند. سـازمان بورس که باید حافظ منافع باشد منفعل شده است. به طور مطلق سـازمان بورس و ارکان تحت اختیار دولت شـده و به عنوان حیاط خلوت از آنها استفاده می‌شود. وزیر اقتصاد از پیش‌بینی پذیری اقتصاد صحبت می‌کند اما در چند سـاعت نشت اطلاعات و ابلاغیه‌ها تمام بورس را بر هم می‌ریزد. قطعا این تصمیمات تبعاتی در بر خواهد داشت و تنها به ریزش چند هزار واحدی امروز ختم نمی‌شود.»

نگاه دولت سیزدهم به بازار سرمایه، نگاه حمایتی است

رئیـس سـازمان برنامـه و بودجه کشـور با بیان اینکه نگاه دولت سـیزدهم به بازار سرمایه، یک نگاه حمایتی اسـت، گفت: دولت علاقه‌مند اسـت سهم بـازار سـرمایه در تامین مالی طرح‌هـای عمرانی را افزایش دهد، به طوری که بتواند اهداف توسـعه‌ای خود را در اجرای پروژه‌های زیرساختی از طریق بازار سرمایه پیش ببرد.

«داود منظور»، در نشسـتی چهار ساعته با رئیس سـازمان بورس و اوراق بهـادار و جمعی از فعالان و دست‌اندرکاران بازار سرمایه کشور که شامگاه شنبه ۲۲ اردیبهشـت ماه برگزار شـد، اظهار داشت: بازار سرمایه دماسـنج اقتصاد کشور اسـت و اوضاع آن، نشـان دهنده حـال و هوای بقیه بازارها در کشـور است.

رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور گفت: تلاش ما در سـازمان برنامه و بودجه کشـور به عنوان نهاد راهبر توسـعه، انجـام گفتگوهای راهبـردی با همه ذی‌نفعان در توسـعه کشور است و یکی از مهم‌ترین شرکای راهبردی ما، بازار سرمایه است.

بازار سرمایه به محیط آرام و پیش‌بینی‌پذیر دارد

وی با بیان اینکه بازار سـرمایه برای فعالیت خود نیـاز به محیـط آرام و پیش‌بینی‌پذیـر دارد، گفت: مسـئولیت جمعی ما در دولت و شـما فعالان بازار سـرمایه، ایجاد فضایی مطمئـن، جذاب و آرام برای فعالیت سرمایه‌گذاران در داخل کشور و اعتمادسازی هرچه بیشتر در فعالان بازار سرمایه است تا راه برای فرار سرمایه‌ها به خارج کشور بسته شود.

معـاون رئیس‌جمهور با اشـاره به نسـبت پایین کنونـی بدهی دولت بـه تولید ناخالـص داخلی در کشـور، تاکیـد کرد: نگاه دولت سـیزدهم بـه بازار سـرمایه، یک نگاه حمایتی است و نیاز دولت به این بازار، یک نیاز راهبردی است. مخصوصاً برای تحقق شعار امسال که جهش تولید با مشارکت مردم است، بازار سرمایه به عنوان نماد مشارکت مردم، می‌تواند نقش برجسـته‌ای در مشـارکت آفرینی عمومی در تأمین مالی دولت ایفا کند.

منظور بیان کرد: برای تحقق شـعار امسال و عمل به فرامین مقام معظم رهبری، برنامه عملیاتی تحقق شعار سال در روزهای آغازین سال، از طرف سازمان برنامه و بودجه کشور، تهیه و ارائه شده و اکنون باید با رویکرد همکاری بین دولت و بازار سـرمایه، سهم این بازار در تحقق شـعار سال نیز به خوبی تبیین و اجرا شود.

وی ادامـه داد: در برنامه تهیه شـده برای تحقق شعار سال، پیش‌بینی ۳۹۵۰ همت تأمین مالی تولید از منابع مختلف شده است که در صورت اجرای آن، امسال ۸۸۲ هزار شغل در کشور ایجاد خواهد شد و بازار سرمایه در این برنامه از نقش ممتازی برخوردار اسـت.رئیس سـازمان برنامه و بودجه کشور تصریح کـرد: حرکـت از تامین مالی بانک محـور به تامین مالی متکی به بازار سـرمایه، موجـب ثبات در بازار پولی و جلوگیری از افزایش پایه پولی و تورم خواهد شـد. وی گفت: با توجه به بازپرداخت اصل و سـود اوراق منتشـره در سـال جاری، خالص تأمین مالی دولت از بازار سرمایه به میزان ۳۰ همت منفی است. سعی می‌کنیم انتشار اوراق بدهی دولت در نهایت به ترازنامه بانک‌ها ختم نشود و افزایش پایه پولی را در پی نداشته باشد.

نوبت درخشش بورس لندن

بـورس لنـدن بالاخره وارد یک رونـد صعودی قوی شده‌اسـت. شـاخص اصلی بـازار سـهام بریتانیا برای اولین‌بـار و باقـدرت سـطح مقاومتی ۸هـزار واحد را شکسـته و از آغاز سـال‌جاری بازده بیش از ۹درصدی نصیب سـهامداران کرده‌اسـت. این عملکـرد، بورس لنـدن را به یکـی از موفق‌ترین بازارهای سـهام اروپا در سـال۲۰۲۴ تبدیل کرده‌اسـت و حتی در مقایسه بـا وال‌اسـتریت، ایـن عملکـرد قابل‌قبول محسـوب می‌شود.براسـاس گزارش تحلیلی فایننشال‌تایمز، بازار سـهام بریتانیا معمولا موردتوجه مدیران صندوق‌های سـرمایه‌گذاری بین‌المللی قرار نمی‌گیرد. سهام بورس لندن در شـاخص‌های بین‌المللی به‌قدری نیست که به غیراز متخصصان متمرکز بر آن، برای سایر تحلیلگران بین‌المللـی اهمیت زیـادی داشته‌باشـد. نماگر معیار بـورس لنـدن در پنج سال‌گذشـته اغلـب در حالت سـاید قرار داشته‌است. بازار سـهام بریتانیا حتی برای بخـش بزرگـی از صندوق‌های بازنشسـتگی خود این کشـور نیز جذابیت نداشـته و تخصیص منابع خارجی بـه این بازار نیـز برای دهه‌هـا روند نزولـی را تجربه کرده‌اسـت. اما هیچ‌چیز مانند یک روند صعودی قوی و رکوردشـکنی‌های پیاپی نماگرهای بورسی نمی‌تواند توجه سـرمایه‌گذاران را جلب کنـد و این اتفاق اکنون برای بورس لندن رخ داده‌است.

▣ عوامل تغییر فضا

از نگاه برخی کارشناسـان، دست به‌دست‌دادن یک سلسـله تحولات مثبت برای بازار، فضای بورس لندن را تغییر داده‌اسـت. مورد اول آن است که سطح پایین نسـبت‌های ارزش‌گذاری سـهام، توجه «شکارچیان» سـهام ارزان را جلب کرده‌است. نسبت قیمت به درآمد گذشـته‌نگر شاخص فوتسـی ۱۰۰ به ۱۴ رسیده‌است. این شـرایط، بـورس لندن را بـه یکـی از ارزان‌ترین بازارهای سهام در بین کشـورهای توسعه‌یافته تبدیل کرده‌است. وضعیت این سـنجه ارزش‌گذاری در تضاد کامـل با وضعیت بازار سـهام آمریکا قـرار دارد که در آن نسـبت قیمت به درآمد گذشـته‌نگر به بیش از ۲۵ رسیده‌اسـت.بهبود شـرایط اقتصاد کلان نیز به کمک بازار سـهام بریتانیا آمده‌اسـت. برخی از سـخت‌ترین تبعـات منفی بحران کرونا بر اقتصـاد بریتانیا، برطرف شده‌اسـت، اگرچه بانک‌مرکزی انگلسـتان کاهش نرخ بهره را بـه تعویق انداخته اسـت، اما سـرمایه‌گذاران کماکان بـاور دارند که حرکت بعدی این بانک، تعدیل نـرخ بهره باشـد. قیمت بالای نفت نیز بـه تداوم روند صعودی سـهام شـرکت‌های متعدد انـرژی محور در بورس لندن کمک کرده‌است. در سال‌های اخیر، جریان پیوسته خروج شرکت‌ها از بورس لندن برقرار بوده‌است که نشان می‌دهد اعتماد فعالان اقتصادی به توانایی این بازار کاهش یافته‌اسـت. تا این مقطع از سال‌جاری،۲۱ شرکت به ارزش ۲۴.۶میلیارد دلار، تصمیم خود مبنی‌بر خروج از بازار سـهام بریتانیا را اعلام کرده‌اند، اما برخی کارشناسـان معتقدند که این روند بـرای بورس لندن خیلی هم ناخوشـایند نیسـت. رقابت میان خریداران بالقوه شرکت‌های بورسی و پیشـنهادهای جذاب رقبا برای تملیک، به نفع سـهامداران تمام‌شده و از قیمت سهام در بازار حمایت کرده‌است.

▣ فیل در اتاق

در عین حال، بـا وجود برگـزاری انتخابات عمومی در سـال‌جاری، به‌نظر نمی‌رسـد که «فیـل در اتاق» یعنی سیاسـت، سـرمایه‌گذاران را نسبت به حضور در بازار سـهام بی‌علاقه کرده باشـد. انتخابات‌های محلی و نظرسـنجی‌های اخیر حاکی از شکست حزب حاکم و پیـروزی حزب کارگر در انتخابات پیش‌رو اسـت، اما مشخص است که سرمایه‌گذاران نگرانی خاصی نسبت به نتیجه انتخابات ندارند. به‌طور کلی، انتخابات‌ها تاثیر چشمگیری بر روند بورس لندن نداشته‌اند.

یادداشت

سایه ناامیدی در بازار سرمایه

امیرحسین جنانی
کارشناس بازارسرمایه

رفتار بازار سرمایه در اواسط اردیبهشت ماه همراه با ناامیدی و بی‌رمقی در ارزش معاملات شده، در روز گذشته با اصلاح بند س تبصره ۶ قانون بودجه ۱۴۰۳ (تعیین سقف معافیت مالیاتی ۵۰۰ و ۵۰ میلیارد تومانی شـرکت‌ها و صندوق‌های سرمایه‌گذاری و افراد حقیقی) تصویب شد و به نوعی سایه خطر مالیات از سر بازار کم شد اما بازار زیاد به این موضوع توجهی نداشت و جو منفی شکل گرفته غیرقابل کنترل شده است. سایه ناامیدی در دل بازار نقش بسته و روزهای دردناکی برای سهامداران سـپری می‌شود، به واسطه شکست سـنگین عدم خرید اخزاها و اوراق‌های تامین مالی از هفته قبل امیدواری به بهبود شرایط پدید آمده. بازار منتظر تغییرات بزرگ‌تری است، مشکل بازار روشن است؛ دلار نیمایـی که بالا نمی‌رود، بهـره‌ای که پایین نمی‌آید و دو موضوع نرخ بهره و پازل نرخ دلار نیما هنوز همراه بازار اسـت، در مورد نرخ دلار نیما شـرایط رو به پیشـرفت است ولی در مورد نرخ بهره ماجرا بسـیار پیچیده و حاد شده است و همین پیچیدگی هر دو موضوع است که این بلا را سر بازار آورده است.در مورد عدم فروش اوراق اخزا و همچنین فضای متفاوت اقتصادی و نرخ‌های تامین مالی کم‌کم صدای پای شکست این نرخ به گوش همگان رسیده و احتمال تجدیدنظر در روزها و هفته‌ها و ماه‌های آتی بسیار زیاد شده است. پولی که می‌توانست با نرخ ۲۶درصد هم جذب بانک‌ها شود با نرخ ۳۰درصد راهی بانک‌ها شد و دولت در جعبه پاندورای تامین مالی را به بدترین شکل ممکن باز کرد و حالا این موضوع گریبان خود او را گرفته است، از همین رو احتمال تجدیدنظر در موضوع نرخ بهره به واسطه شکست سیاست‌های آن وجود دارد. هر چشم‌اندازی از تغییر این دو متغیر برای بازار می‌تواند نقطه مثبتی باشد و هر چراغ قرمز یک مرحله از ویروس ناامیدی که به بازار تزریق می‌شود. گزارش سه ماهه چهارم بسیاری از شرکت‌ها زنگ خطر عجیبی را به صدا درآورده که دیر یا زود دامن اقتصاد کشور را خواهد گرفت، یک سلسله تصمیمات سخت اما درست اقتصادی را باید گرفت که در سرفصل آن اعتقاد و اعتماد و احترام به سیاست‌های درست و منطقی اقتصادی است.بی‌شک پرهیز از نرخ‌گذاری دسـتوری یکی از مهم‌ترین آنهاسـت. این موضوع چه در دلار نیما چه در انواع و اقسام دیگر باید دیده شـود از آن سـو فراهم کردن بستر درسـت اقتصادی و سیاست‌های تشویقی چه در هزینه‌های انرژی و چه موارد دیگر می‌تواند خود را در وضعیت شرکت‌ها نشان دهد. روشن و شفاف شدن رابطه دولت با شرکت‌ها چه در حوزه مالیات، چه عوارض، چه انرژی و هر چیز دیگری آن هم در یک قالب و قاب بلندمدت مهم‌ترین کاری اسـت که می‌تواند صورت گیرد. هرچه جلوتر می‌رویم حل مشـکل سخت‌تر تبعات اجرای تصمیمات درست بیشـتر و هزینه تغییر سیاست‌های اقتصادی دردناک‌تر می‌شود و البته ضرر و زیان هر روز پیش رفتن با این سیاست‌ها نیز هر روز بیشتر از دیروز خواهد بود. بازار منتظر تصمیم‌گیری درست سیاستمداران است. این چرخش تکلیف بازار سرمایه را نیز روشن خواهد کرد و مسیری روشن را برای بازار سرمایه به ارمغان می‌آورد.

دنیای رمز ارز

۳ رمز ارزی که بزرگ ترین آزاد سازی توکن، بازار ارز رمز را منفی می کنند

ارز های پایت، ایوو و آربیتروم بزرگ ترین رویداد آزادسـازی توکن را در چند روز آینده دارند که میتوانـد بر قیمت آنها اثر منفی بگذارد.برای تحلیل روند پیش روی بازار علاوه علم تکنیکال میتوان از پارامترهای فاندامنتالی مثل شـاخص های معاملات آتی معلق، ترس و طمع، دلار، دامیننس ها، سـنتیمنت و برخی اخبار قوی داخل بازار نیز اسـتفاده کرد. در مقـالات قبلی به تحلیل دامیننس ها، تکنیکال بیت کوین، اتریوم و سـایر ارز های مهم بـازار پرداختیم و در ادامه به گزارش جریانات نقدینگـی، ارز هـای تاپ گینر بـازار ارز دیجیتال میپردازیم.بخش معاملات اسـپات بـازار ارز های دیجیتـال بـا حجم بازار ۲ هـزار و ۲۷۰ میلیارد دلار و حجم معاملات ۲۴ سـاعته ۶۷ میلیارد دلار هفته گذشـته را به پایان رساند. در روز سه شـنبه، حجم معاملات قرارداد های آتی فیوچرز به ۳.۶ میلیارد دلار و حجم معاملات قرارداد های آتی پرپچوال به ۱۵۰ میلیارد دلار رسـید که مبلغ ۱۴۴ میلیون دلار از سرمایه معامله گران بازار لیکویید شده و از دست رفت. در آغاز هفته ای که گذشت، مبلـغ ۸۰ میلیـارد دلار پول از بازار خارج شـد که به میزان ۳.۵ درصد کاهش ارزش بازار را نشـان میدهد. در نهایت، تتر هم به میزان ۰.۲ درصد و به مبلغ ۱۹۴ میلیون دلار خروج پول را تجربه کرد و در مقابل، حجم بازار بیت کوین، اتریوم و آلت کوین های کوچک تر نیز کمی کاهش یافته اسـت. بیشترین افزایش قیمت در ارز های په په، تان کوین، آکاش نتورک، فلوکی و ترون به ترتیب با ۲۵، ۱۸، ۱۰، ۴.۳ و ۴ درصد رشـد به ثبت رسـید. ارز دیجیتال پپه نیز، تیم رسـمی یا نقشه راه خاصی ندارد؛ در واقع، به طور معمولی به عنوان ادای احترام به شخصیت میم اینترنتی محبوب قورباغه پپه pepe که در اوایل دهه ۲۰۰۰ شـهرت جهانی داشـت، به وجود آمد و طی یکسال اخیر پامپ بسیار خوبی را تجربه کرد. ارز دیجیتال تان کوین توکن بومی شـبکه بلاکچین تحت حمایت بنیاد تلگرام و از رتبه برتر های بازار با ارزش بازار ۲۴ میلیارد دلار و حجم معاملات ۵۵۰ میلیون دلار میباشـد که اخیرا به دلیل جذب سرمایه، ایردراپ های تبلیغاتی و افزایش قابلیت های برنامه تلگرام توانسته در لیسـت تاپ گینر قرار بگیرد.بیشترین کاهش قیمت در ارز های بیت تنسور، پندل، ورم هال، اتنا و فچ به ترتیب با ۲۳، ۲۰، ۱۸، ۱۸ و ۱۶ درصد به ثبت رسـید. عرضه کل رمزارز بیت تنسـور مشابه بیت کوین ۲۱ میلیون واحد اسـت. هر بلاک بیت تنسور طی ۱۲ ثانیه ماین و به ازای هر بلاک یک واحد ارز TAO به ماینر پاداش داده میشود. این ارز دیجیتال با ارزش بازار ۲.۳ میلیارد دلار و حجم معاملات ۳۴ میلیون دلاری در جایگاه ۴۷ بازار قرار دارد که در چند ماه اخیر هم مورد توجه بسیاری از سـرمایه گذاران جهانی قرار گرفته است. پندل فایننس یک پلتفرم غیرمتمرکز ارز دیجیتال است که در حوزه دیفای و در شاخه وام دهی و سپرده گذاری فعالیت میکند که با ارزش بازار ۹۴۰ میلیون دلار و حجم معاملات ۶۰ میلیون دلار در جایگاه ۸۲ قرار دارد.ارز دیجیتال پایث pyth ۶ روز دیگر به میزان ۱۴۱ درصد نسبت به کل حجم بازارش آزاد سازی سنگین خواهد داشت که ۸۸۰ میلیون دلار ارزش دارد. رمـز ارز ایـوو aevo تقریبا امروز به ارزش ۸۸۲ میلیون دلار که ۷۵۷ درصد از کل حجم بازارش میشـود آزاد سـازی دارد. به عنوان سومین رنک برتر در سنگین ترین های آزادسازی توکن میتوانیم به ارز آربیتروم arb اشـاره کنیم که به ارزش ۹۰ میلیون دلار و با نسبت ۳.۵ درصد از حجم بازار آزاد سازی توکن دارد.

پرواز قیمت دوج‌کوین در پی رشد سهام گیم‌استاپ!

دوج کوین (DOGE)، اولین و برترین میم کوین اکوسیستم ارزهای دیجیتال، با افزایش ۱۰ درصدی قیمت خود در ۲۴ ساعت گذشته، به روند صعودی اخیر بازار میم‌کوین‌ها پیوسته است. این جهش قیمت دوج کوین پس از افزایش ارزش سهام شرکت گیم‌استاپ (GameStop) طی چند ساعت رخ داد.

این افزایش قیمت، دوج کوین را به محدوده ۰.۱۵۱ دلاری رسـانده اسـت. با وجود این افزایش، همچنـان نگرانی‌هایی در رابطه بـا روند آتی دوج کوین وجود دارد؛ زیرا پیـش از این، قیمت آن تا ۰.۱۳۶ دلار سـقوط کرده بود.همان‌طور که در خبرهای قبلی رمزارز نیوز هم گزارش شـد، بازگشت کیت گیل (Keith Gill)، چهره شناخته‌شده حوزه سرمایه‌گذاری به بازار، عاملی برای احیای دوباره رالی گیم‌استاپ و میم کوین‌ها شده است.

بـا این حـال، تأثیر بلندمدت ایـن اتفاق بر آلت کوین‌هایی مانند دوج کوین، نامشـخص اسـت. تحلیلگـران معتقدنـد که روند صعودی فعلی برای تأیید سـیگنال‌های تکنیکال دوج کوین ضروری است. در این میان، در نمودار ۴ ساعته DOGE/USDT، افزایش قابل‌توجه قیمت به بالاتر از باند بالایی اندیکاتور بولینگر باندز (BB) مشاهده می‌شود که به معنای شرایط خرید بیش از حد در بازار و احتمال اصلاح قیمت اسـت.همزمان با این رشـد قیمتی، ارزش بازار دوج کوین نیز در ۲۴ ساعت گذشـته بیش از ۷ درصد افزایش یافته و این رمزارز با ارزش بازار حدودا ۲۱.۸ میلیارد دلاری خود، باارزش‌ترین میم کوین بازار به شمار می‌رود.به طور حیرت‌انگیزی، حجم معاملات روزانه دوج کوین هم نزدیک به ۱۶۷ درصد افزایش یافته و به ۲.۰۵ میلیارد دلار رسیده است.

با وجود خوش‌بینی جامعه دوج‌کوین نسبت به آینده این ارز دیجیتال، موارد استفاده آن در دنیای حقیقی محدود است. با این حال، ادغام دوج‌کوین با کسب‌وکارهای ایلان ماسک مانند تسلا (Tesla) و ایکس (X)، می‌تواند زمینه رشد و پذیرش بیشتر این ارز دیجیتال را فراهم سازد.

بازار میم‌کوین‌ها دوباره رونق گرفت

همان‌طور که در خبرهای قبلی رمزارز نیوز هم گزارش شـد، بازگشـت یکی از چهره‌های برجسته حوزه میم‌کوین در روز دوشنبه، باعث رونق گرفتن این بخش شده است.

این معامله‌گر مشهور با نام کاربری روارینگ کیتی (RoaringKitty) برای اولین بار از سال ۲۰۲۱ پسـتی را در پلتفرم X منتشـر کرد. کاربران این شبکه اجتماعی، پست وی را به مثابه تمرکز دوباره وی بر بازار میم‌کوین‌ها تفسیر کردند.

ایـن موضوع باعـث افزایش قیمت بسـیاری از میم‌کوین‌ها، به خصـوص میم‌کوین‌های دارای تم گربه شده است. در همین راستا، توکن‌هایی نظیر کیتی (KITTY) حدود هزار درصد و توکن‌های شناخته‌شده‌تر مانند پاپ‌کت (POPCAT) و ماگ (MOG) حدود ۱۵ تا ۳۰ درصد افزایش قیمت را تجربه کردند.

در ایـن بین، افزایش قیمت پاپ‌کـت توجه فعالان بازار را به خود جلب کرد. قیمت این میم‌کوین طی ۲۴ ساعت گذشته با رشدی ۲۶.۵ درصدی به ۰.۵۱ دلار و ارزش بازار آن به حدود ۵۰۴ میلیون دلار رسیده است. همچنین، حجم معاملات پاپ‌کت طی ۲۴ ساعت گذشته با جهش چشمگیر ۱۲۴ درصدی به بیش از ۱۱۴ میلیون دلار افزایش یافته است.